

DNA. LANDSMØTEPROTOKOLL 1996

PROTOKOLL

fra Det norske Arbeiderpartis 56. ordinære landsmøte 7. - 10. november 1996 i Folkets Hus, Oslo.

Torsdag 7. november 1996

SAK 1 - ÅPNING

Landsmøtet startet kl. 11.00.

Landsmøtet åpnet med et kulturelt åpningsprogram kalt "Sangen og ordet".

Kjell Robertsen bandt sammen programmet med tekster skrevet av Guttorm Lyshagen. Etter at Kjell Robertsen hadde framført teksten "Eventyret", overtok sangartisten Trond Granlund sang "Samholdsangen" i eget arrangement. Han sang også "Vaterlands bru". Deretter framførte Kristin Berglund to nye sanger som hun hadde laget spesielt til landsmøtet, både tekster og melodier var hennes egne. Sangenes titler var: "Hun har nok til alle" og "Bit for bit".

Til slutt sang Randi Lagerquist sangen "Solidaritet".

Musikere var: Nils Halleland, Anders Engen, Gjermund Silseth, Geir Stordal, Per Eriksen og Jan Tore Lauritsen.

Thorbjørn Jagland takket de medvirkende og overrakte en langstilket rose til hver enkelt.

Thorbjørn Jagland ønsket alle velkommen til det 56. ordinære landsmøtet.

Deretter framførte han følgende minnetale:

Sosialdemokrater i både inn- og utland savnes og minnes når vi nå starter Det norske Arbeiderpartis 56. ordinære landsmøte.

Med Kjell Borgens bortgang mistet landet og Hedmark en markant politiker. Som så mange andre startet han sin politiske løpebane i AUF. Men den politiske karrieren startet for alvor da han ble ordfører i Rendalen kommune. I flere år var han medlem av Hedmark fylkesting, hvorav årene 1974-75 som fylkesvaraordfører. I hele 14 år, fra 1976 til 1990, var Kjell Borgen leder i Hedmark Arbeiderparti. I 1977 tok han sete som Stortingsrepresentant. Han ble samferdselsminister, kommunal- og arbeidsminister og kommunalminister. Kjell Borgen vokste opp i et samfunn og i en sammenheng der ordet solidaritet aldri ble en floskel. Det var aldri hans stil å vike tilbake for vanskelige og tunge saker. Tvert imot påkalte nettopp disse ofte hans interesse og arbeidskraft. Med sin politiske tyngde var han ingen lett politisk motstander. Men gjennom sin saklighet, vennlighet og humørfylte væremåte ble han respektert og fikk gode venner i alle politiske leire.

Kjell hadde gledet seg til å komme tilbake til sitt kjære Hedmark og sin familie, men tiden som Fylkesmann ble så altfor kort.

Med Rakel Seweriins død mistet det moderne norske velferdssamfunnet en av sine byggmestere. Hun var medlem av Oslo bystyre, nestleder i AUF, og stortingsrepresentant fra 1945 til 1969. Fra 1950 til 1953 satt hun som leder av Stortingets sosialkomité. Hovedtyngden av sitt virke som stortingsrepresentant i årene etter krigen og som sosialminister - og eneste kvinne - i Oscar Torps regjering, satte hun inn på likestillingens og sosialpolitikens område. I de ti årene hun var leder av Arbeiderpartiets kvinnebevegelse og satt i partiets sentralstyre, ble viktige forutsetninger lagt for kvinnenes egen mulighet til å velge. Siden den gang har hundretusener av norske kvinner gått ut i arbeidslivet og inntatt sin selvfølgelig plass der og i utdanningen på lik linje med menn. Rakel Seweriin var blant dem som sørget for at det ble mulig. Hun var en pioner for likestillingen i Norge. Vi er henne stor takk skyldig.

Med Magnhild Hagelias bortgang mistet vi en av de fremste politikere Sørlandet og Aust-Agder har sendt til Stortinget i etterkrigstida. Hun kom som fast representant til Stortinget i 1950, som en av få kvinner. Da hun ble det første kvinnelige medlem av Stortingets presidentskap, markerte det en milepæl i kvinnens innmarsj i politikken. Listen over Magnhild Hagelias meritter forteller at det er en av det norske velferdssamfunnets byggmestere som har gått bort.

La disse stå som representanter for alle andre som hadde fortjent en lengre omtale, som:

Parelius Berntsen, stortingsrepresentant fra Nordland som startet sin yrkeskarriere ved gruvene i Sulitjelma.

Liv Østli, fra Nes i Akershus. Hun var sentralstyremedlem i 12 år og ledet Småbrukarlagets kvinnegruppe i 25 år.

Aud Haukland, som var aktiv på lokalplanet i Rogaland i 34 år.

Richard Trælnes, LO-sekretær i Vestfold.

Kjell Kristensen, som jobbet som gruppesekretær i Stortinget i 20 år, og statssekretær for både Trygve Bratteli og Oddvar Nordli.

Axel Samuelsberg, som var ordfører i Lebesby kommune i 15 år og Johan Nygård, som ledet Oppland Arbeiderparti i 14 år og var kommunestyrerepresentant og ordfører i Østre Toten de fleste av etterkrigsårene.

Vi må også minnes:

Ytzak Rabin, Israels statsminister som bestemte seg for å gå fredens vei sammen med palestinerne leder. Han fikk hjelp fra Norge, men det var hans personlige mot til å bruke den muligheten som hadde åpnet seg, som førte ham til Oslo som vinner av Nobels Fredspris. En fundamentalist syntes ikke det var nok å ha en stemme ved valget. Han ville ha en stemme til i form av en kule.

Men det Ytzak Rabin startet har han ikke klart å drepe. Fredsprosessen går videre akkurat som livet selv gjør det. Med store vanskeligheter. Som livet selv. Men den går videre.

Jeg vil utenfor det som er vanlig i en slik minnetale på Arbeiderpartiets landsmøte, minnes en som ikke tilhørte våre rekker direkte, men som jeg likevel kjenner som en av våre: Den 10 år gamle indiske gutten som reiste seg mot barnarbeidet. Han ble skutt og drept. Et barn med et slikt mot og en slik visdom at det nesten ikke er til å forstå.

Volden opptrer i mange fasonger og på nye måter mange steder.

Vi minnes med et øyeblikks stillhet.

Forsamlingen sang "De unge slekter". Forsangere var Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

Thorbjørn Jagland holdt deretter følgende åpningstale:

Jeg vil takke for all varme og støtte de siste to ukene. Det er en stor utfordring å ta over etter Gro. Partiet skal klare det.

Jeg vil bygge på de sosialdemokratiske verdiene. Særlig likhetsidealet som er vårt adelsmerke. De som er dårligst stilt må komme først.

- Det er de eldre som ikke har enerom og som ikke har den tryggheten de har krav på
- Det er de langtidsledige
- Det er ungdom som er kjørt ut på et sidespor

Vi må satse på arbeid og utdanning og gode boliger. Etter krigen løftet vi en hel klasse opp på den måten. Nå skal vi løfte et mindretall som har falt utenfor opp gjennom arbeid, utdanning og bolig.

Vi må satse på forskning og utdanning. Og helse. Vi bruker for lite på helse i vårt land. Dette sa Gro alltid. Vi har lagt inn vekst i helsebudsjettene hvert år. Hvis også de andre partiene holder seg til at dette er det viktigste, burde budsjettproblemene i Stortinget være til å løse. Jeg vil ta initiativ i den retning.

Da vi lanserte det nye partiprogrammet brukte vi uttrykket samråderett. Vi må styre sammen med folk. Og vi må få folk til å se seg som en del av et større fellesskap. Egoismen er enkeltmenneskets verste fiende.

I erklæringen fra den nye regjering sa vi at vi ville invitere hele samfunnet til å rekonstruere og forsterke "Det norske Hus", slik at det kan stå også inn i neste årtusen. Alle skal ha plass i dette huset. Dørene og vinduene skal være åpne mot verden. Grunnmuren skal være en økologisk bærekraftig økonomi. De fire veggene: Arbeidsliv og næringsliv, velferden, kultur og utdanning, en aktiv utenrikspolitikk. Taket - det som verner huset - er samfunnets verdigrunnlag: Frihet for alle, likhet for at friheten skal være reell, solidaritet fordi vi trenger hverandre.

Partifeller,

Jeg ønsker dere velkommen til Landsmøtet. Jeg vet at dere vil gjøre dette møtet til en ny milepæl i partiets historie og at det blir skapt et sikkert grunnlag for partiets videre arbeid.

Jeg vet at dere vil være med på laget. Jeg vet at dere skjønner behovet for dialog, men også behovet for å fatte beslutninger. Jeg vet at dere skjønner forskjellen på å utarme et parti med uendelige debatter om gårdsdagens problemstillinger, og det å være med å skape framtida. Dere skjønner forskjellen på små og store saker.

Erik Solheim karakteriserte situasjonen i sitt eget parti med en lypspårevits: "Vet dere hvorfor SV må ha 18 personer for å skru inn en lypspåre?" En til å skru i pæra, 17 til å kritisere måten han gjør det på. " Vi har ikke noe behov for å diskutere hvordan en lypspåre skal skrues inn. Derimot er det viktig å diskutere hvordan vi skal klare å skaffe elektrisitet på en bærekraftig måte.

Det har pågått mange debatter etter regjeringsskiftet. Noen mener det er for få EU-motstandere i den nye regjeringen. Den geografiske fordeling er skjev. Noen mener at når jeg sier jeg vil lytte til folket, har jeg vær så god å godta alle krav som kommer. Skal regjeringen innføre et ekspertvelde ved å trekke inn råd på de ulike feltene?

- Tenk dere et land som blir styrt uten å ta i bruk den fagkompetanse som er bygget opp igjennom århundrene og som manifesterer seg i stadig nye generasjoner av forskere og eksperter.
- Tenk dere et land som blir styrt bare av eksperter og som ikke bringer inn det sunne bondevett som folk og politikere besitter.
- Tenk dere et Norge som to år etter folkeavstemningen om EU som fastla vår Europapolitikk for lang tid framover, fortsetter å dele folket inn i ja og nei. Nå må vi sammen gripe de mulighetene vi har.
- Tenk dere en regjering hvis viktigste oppgave var å summere opp alle krav som kommer. Ville vi da ha noen styring i det hele tatt ut fra et nasjonalt perspektiv?

En nasjon som gir seg inn på å dele seg opp langs slike kriterier, som blir styrt på en så oppstykket måte, slutter gradvis å være en nasjon.

Med innføringen av parlamentarismen i land etter land i Europa, oppsto også de politiske partiene. De nye partiene ble ikke først og fremst talsmenn for lokale interesser og laug som etterhvert hadde blitt et hinder for utvikling. De partiene som hadde størst suksess, var de som hadde et nasjonalt perspektiv. På den måten ble det parlamentariske systemet et sterkt styringsystem og en forutsetning fra nasjonsbyggingen.

En av de store farene man kan se i flere land nå, er tendensen til oppsplitting etter geografiske mønstre, profesjoner, offentlig mot privat, nasjonalister mot internasjonallister, at de lokale interesser blir så sterke at fellesskapet forvitrer.

Jeg innbyr dere til noe som er større og viktigere enn små krangler langs disse dimensjonene. Jeg innbyr til fortsatt å styre Norge på en helhetlig måte der målet om arbeid til alle må være det overordnede. Derfor må vi ha lav prisstigning og derfor må vi holde lav rente. Derfor må vi ha helhetlig styring. Dette er den beste fordelings- politikk vi kan ha og den favner alle distrikter og grupper i vårt land.

Jeg innbyr dere til fortsatt å føre en aktiv utenrikspolitikk bygd på resultatet av folkeavstemningen, men uten den innadventheten og uten det snevre nasjonale perspektiv som noen vil vi skal ha.

Jeg innbyr dere til å være med på et lag som må sette seg fore at Norge fortsatt skal ha et sosialdemokratisk styre etter valget i 1997.

En regjeringdannelse skaper mulighet for bevegelse i egne rekker. De som har jobbet i partiet får mulighet til å prøve seg i regjeringskontorene. Og vi kan fylle opp med nye folk der verv og stillinger blir ledige. I et moderne samfunn må det være større sirkulasjon.

Slik gjør et levende parti det. Tar vare på erfaring og kompetanse som er bygget opp. Nye folk kommer inn. Nye mål å strekke seg etter. Skape nye allianser med nye grupper. Hver generasjon må gjøre samfunnet litt bedre. Håp overført fra foreldre til barn. Nye generasjoner sosialdemokrater går videre. Det er dette jeg vil regjeringsskiftet skal innebære. Jeg vil bygge på det Gro Harlem Brundtland's regjering skapte.

- Arbeidsløsheten er nå under fire prosent.

- All ungdom har rett til tre års videregående utdanning.
Fra neste år får vi 6-års skolestart med 10 års løp.
70 000 flere studieplasser i høyere utdanning siden 1988.

- 450 000 flere polikliniske konsultasjoner og 27 000 flere innleggelses ved våre sykehus siden 1990.

- 100 000 flere jobber i offentlig sektor enn i 1988.

Noen kaller dette markedsliberalisme. Jeg kaller det sosialdemokratisk styring. Markedsliberalisme må forbeholdes land som lar ledigheten øke, ikke de som får den ned. Ja, vi har fordelingsproblemer. Det henger først og fremst sammen med at arbeidsledigheten fortsatt er høy. Derfor skal vi fortsette å bekjempe ledigheten. Med fagbevegelsens hjelp. Jeg blir kritisert for å ha et for godt og nært forhold til fagbevegelsen. Jeg vil gjøre forholdet enda bedre. Lønnstakerne er ryggraden i velferdssamfunnet. Det skjønnte jeg allerede som barn da min far var fagforeningsformann. De drev studiesirkler i produktivitet. Einar Gerhardsen hadde forklart dem at jo mer vi får ut av arbeidet, jo høyere blir velferden.

La dette være svaret når de andre partiene snakker om boligeierne, skattebetalerne, forbrukerne ... Vi er alt dette på en gang. Men politikk for velferd og fordeling må først og fremst ta utgangspunkt i at vi er lønnstakere og verdiskapere.

Husk også på en annen ting. Sosialdemokratisk styring har helt siden 30-tallet, da økonomen John M. Keynes lanserte sine revolusjonerende teorier, gått ut på å kjøre med underskudd på de offentlige budsjetter når ledigheten vokser, og å holde igjen når oppgangen kommer slik at den ikke slår ut i ny prisoppgang og spekulasjon.

Tenk over dette når man vurderer å melde seg på i de kampanjer og småopprør som de andre partiene forsøker å arrangere.

Hvis vi ikke klarer å styre helhetlig, vil markedet styre igjennom prisoppgang. Prisstigning er det verste som finnes, nest etter ledigheten. Dette visste man på 50 og 60-tallet. Enda da kunne man tillate seg å være litt mer slepphendt fordi man ikke hadde en så åpen økonomi som nå. Nå - i en internasjonalisert økonomi - slår prisstigning straks ut i høyere ledighet.

Partifeller,

Det fantes bare ett parti som hadde styringskraft til å bringe Norge igjennom underskudd og krise på 80-tallet. Det finnes bare et parti som har styringskraft til å bringe Norge videre når landet flommer over av penger. Pengeoverfloden kan raskt føre til at mye settes overstyr igjen. Regjeringen har ikke noe annet å satse på enn støtten fra dere som er her - partiets høyeste og eneste ledelse - landsmøte i Det norske Arbeiderparti.

De andre diskuterer om man skal plusse på statsbudsjettet med 7 - 8 milliarder. Det vises til en beregning fra Statistisk sentralbyrå om at dette ikke vil få katastrofale følger. Nei. Men de leser ikke hva som sies: Konkurransesevnen til norsk industri vil bli svekket litt hvert år framover.

La oss ikke bevege oss inn på den galskapens vei det vil være å svekke industriens konkurranseevne enda en gang. Vi brukte mange, mange år på å rette den opp. Vi vil ikke gjøre jobben om igjen.

Jeg kommer tilbake til samråderett og Det norske Hus. Vi har aldri hatt større muligheter. Vi kan gjøre Norge til et foregangsland når det gjelder økologi, fordeling og velferd. Da må vi styre sammen. Vi vil lytte til folket. De andre partiene har allerede bestemt seg for at det betyr at jeg må lytte til dem. Ja, jeg vil lytte til alle. Jeg vil med stor frimodighet ta råd fra andre partier - hvis de er gode - uansett hvilket parti. Men først og fremst må vi alle ut på torget. Til vanlige folk. Vi vet hva lobbyister og sterke organisasjoner mener. De når alltid fram. Men vanlige folk har mye vanskeligere for å nå fram. Der finnes det mye god fornuft som vi må lytte til. Og vi må føre en reell dialog om hvordan landet skal styres.

Partifeller,

Vi lever i en ekstraordinær tid med store forandringer. Vi er akslet til ansvar. Rett og slett fordi vi er utgått fra den sosiale klasse som har vært den dominerende i det 20. århundre. Nå må vi bygge nye allianser for det 21. århundre. Den teknologiske revolusjon går ubønnhørlig videre og skaper nye arbeidsplasser, nye sosiale grupper og nye holdninger.

Legg merke til en ting: Det er det norske sosialdemokrati som klarer å bygge bro mellom det 20 århundredes sosiale virkelighet og det 21 århundredes lønnstakere. Folk ser at vi skjønner utviklingens dynamikk og midt i oppsplittingen, det usikre og kaotiske søker folk etter helhet, fellesskap og ansvar.

Sann mine ord! Begynnelsen av det 21. århundre kommer til å bli en renessanse for politikken. For ordentlig politikk.

Jeg ønsker landsmøtet velkommen til å skape den.

SAK 2 - KONSTITUERING

1. Fullmaktskomiteens innstilling.

Thorbjørn Jagland ga ordet til fullmaktskomiteens leder, Inger Christin Torp, som la fram følgende innstilling:

Fullmaktskomiteen ble oppnevnt av Sentralstyret i møte 14. oktober 1996 i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 6, punkt 4. Komiteen fikk følgende sammensetning:

Inger Christin Torp	Østfold	leder
Per Svenningsen	Aust-Agder	
Anne Britt Fallsen	Troms	
Ole Korslund	Akershus	
Anne Lise Wold	Nordland	
Asbjørn Kristoffersen	Partikontoret	sekretær

Fullmaktskomiteen har i møte den 7. november 1996 kontrollert fullmaktene i henhold til landsstyrets vedtak i møte 15. - 16.02.1996 om fordeling av landsmøtorepresentantene, som er foretatt i overensstemmelse med partiets lover, paragraf 6, punkt 2. Videre har komiteen gjennomgått fullmaktene som er sendt inn av fylkespartiene, slik partiets lover, paragraf 6, punkt 4 bestemmer.

Følgende representanter har meldt forfall og vararepresentanter er innkalt og møter i deres sted:

Forfall:

008 Ann Cathrin Becken	Østfold
010 Terje Fredriksen	Østfold
014 Willy Olsen	Østfold
018 Per Johnny Martinsen	Østfold
024 Geir Solaas Moen	Akershus
036 Ole Midtlien	Akershus
043 Marit Berntsen	Akershus
059 Anita Krosby	Oslo
116 Rose Karin Bakken	Oppland
118 Rigmor Aasrud Jahren	Oppland
131 Vivi Jørgensen	Buskerud
132 Frode Pleyrn	Buskerud
155 Ole Moen	Telemark
158 Geir Ufs	Telemark
165 Svein Tallaksen	Aust-Agder
168 Per Åge Nilsen	Aust-Agder
171 Jan Helland Olsen	Vest-Agder
177 Trine N. Klungland	Vest-Agder

Vararepresentant:

Egil Martinsen
Kari Voll
Torill Bergene
Svein O. Agnat
Jan Kjærstad
Jorun Buer
Erlend Lous
Erik Dugstad
Gisela L. Johnsgård
Asmund Sønstelid
Atle Remme
Heidi Knudsen
Anne Marie Haugen
Eivind Aasmundstveit
Anne Margrethe Kristensen
Astrid Engesland Andersen
Øystein Grytten
Lill Tony Remvik

184 Jan Petter Rasmussen	Rogaland	Kari Austenå
215 Roy Ervin Johansen	Sogn og Fjordane	Magne Bjørnestad
225 Ella Bolme	Møre og Romsdal	Hege M. Gagnat
236 Hege Cecilia Østerhus	Møre og Romsdal	Einar Arve Nordang
282 Gry Karin Øien	Nordland	Eivind Undrum Jacobsen

Svalbard Arbeiderparti møter med 1 representant slik partiets lover, paragraf 6, punkt 2, bestemmer.

Ved åpningen av det 56. ordinære landsmøtet var det møtt fram 298 representanter med stemmerett av i alt 300 representanter, herav 23 vararepresentanter.

Følgende representanter var ikke møtt fram ved åpningen kl. 11.00:

004 Ane Tømmerås	Østfold	
131 Atle Remme	Buskerud	(har medelt at han kommer ca. kl 18.00)

Alle fylkespartiene har oppfylt kvoteringsbestemmelsene. Det er valgt 142 kvinner og 158 menn som landsmøtorepresentanter. Den prosentvise fordelingen utgjør 47,3 % kvinner og 52,7 % menn.

Oslo, 07.11.1996

I fullmaktskomiteen:

Inger Christin Torp leder	Per Svenningsen	Anne Britt Falsen
------------------------------	-----------------	-------------------

Ole Korslund	Anne Lise Wold
--------------	----------------

Asbjørn Kristoffersen
sekretær

Vedtak: Fullmaktskomiteens innstilling enstemmig godkjent.

2. Godkjenning av innkallingen, dagsorden og arbeidsordningen.

Innkallingen.

Innkallingen til det 56. ordinære landsmøtet av 19. februar 1996 ble tatt opp til godkjenning.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Godkjenning av sakslista.

Følgende forslag til saksliste ble tatt opp til godkjenning:

1. Åpning.
2. Konstituering.
 - a) Godkjenning av innkallingen.
 - b) Godkjenning av fullmaktene.
 - c) Godkjenning av sakslista.
 - d) Godkjenning av arbeidsordningen.
 - e) Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer.
3. Innstilling om Beretningen.
4. Innberetning fra Revisjonsnemnda.
5. Innkomne forslag.
6. Lovendringer.
7. Den politiske situasjonen.
8. Partiets nye prinsipp- og arbeidsprogram.
9. Utviklingen i partiorganisasjonen.
10. Innstillinger fra redaksjonskomiteene.
 - a) Redaksjonskomiteen for det nye prinsipp- og handlingsprogrammet.
 - b) Redaksjonskomiteen for andre politiske saker.
 - c) Redaksjonskomiteen for organisasjons- og lovsaker.
11. Valg.
12. Avslutning.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Godkjenning av arbeidsordningen.

Følgende forslag til arbeidsordning ble tatt opp til godkjenning:

Landsmøtet er åpent for presse, kringkasting og fjernsynsoverføring. Partimedlemmer har adgang til å følge forhandlingene fra tilhørerplass mot framvisning av spesielt adgangskort.

Etter innstilling fra Landsstyret fastlegger Landsmøtet selv planen for gjennomføring av møtet. Det holdes ordinært to møter daglig. Formiddagsmøtet fra kl. 09.00 til kl. 13.00 og ettermiddagsmøtet fra kl. 15.00 til kl. 19.00. Om nødvendig holdes kveldsmøte.

Det velges fire ordstyrere som vekselvis etter avtale seg imellom leder landsmøtets forhandlinger. Ønsker den fungerende ordstyrer å delta i debatten, skal vedkommende overlate ordstyrerplassen til en av de andre ordstyrerne.

Til å føre forhandlingsprotokollen velges fire sekretærer. I protokollen skal innføres de saker som behandles, alle forslag som framsettes og de beslutninger som fattes med angivelse av antall stemmer for og imot når det foretas opptelling.

Den landsmøtevalgte nemnd som gir innstilling om beretningen for perioden, skal også gi innstilling om landsmøtets forhandlingsprotokoll. Ved hvert formiddagsmøtets begynnelse avgir nemnda innstilling om foregående dags protokoll. Protokollen fra landsmøtets siste dag godkjennes av Sentralstyret.

Representantene har rett til å ta ordet to ganger i samme sak, med henholdsvis fem og tre minutters taletid.

Ordstyrerne har rett til å fremme forslag om begrenset taletid og forslag om strek med de inntegnede talere. Det skal skje når det er nødvendig for å holde vedtatte tidsrammer. Det forutsettes at vedtak om begrensnings av taletiden - så langt råd er - innebærer at de representanter som står på talerlisten får samme tid til disposisjon. Representanter som forlanger ordet til arbeidsordningen gis inntil ett minutt taletid til den enkelte sak.

Alle forslag skal framlegges skriftlig til ordstyrerne og være undertegnet med forslagsstillerens representantnummer, navn og fylke. Etter at det er vedtatt strek kan ikke nye forslag framsettes eller allerede framsatte forslag trekkes.

Dersom noen krever det skal valgene foregå ved skriftlig avstemning. Andre avstemninger foregår ordinært ved håndsopprekking. Landsmøtet kan imidlertid beslutte at en avstemning skal foregå ved navneopprop. I slike tilfeller skal den enkelte representants stemmegivning innføres i protokollen.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

3. Valg av funksjonærer og komiteer.

Thorbjørn Jagland la på vegne av landsstyret fram følgende innstilling:

Valg av 4 dirigenter:

Kirsti Kolle Grøndahl
Svein Fjellheim

Stortingsgruppa/Buskerud
Rogaland

Siri Austeng	Hedmark
Bjarne Håkon Hanssen	Nord-Trøndelag

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Valg av 4 sekretærer:

Rolf Erling Andersen	Telemark
Sonja Steen	Nordland
Stein Chr. Salvesen	Vest-Agder
Laila Gustavsen	Buskerud

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Valg av redaksjonskomite for prinsipp- og arbeidsprogrammet:

Solveig Torsvik	Sentralstyret, Akershus	leder
Sylvia Brustad	Kvinnepolitisk utvalg	
Trond Jensrud	AUF	
Tor Zachariassen	Troms	
Geir Axelsen	Landsstyret, Oslo	
Sylfest Lomheim	Landsstyret, Vest-Agder	
Ranveig Frøiland	Landsstyret, Hordaland	
Kadafi Zaman	Buskerud	
Ane Tømmerås	Østfold	
Kjell Bjørndalen	Sentralstyret	
Beret Bråten	Partikontoret	sekretær
Jan Bøhler	Partikontoret	sekretær
Tore Hansen	Stortingsgruppa	sekretær

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Valg av Redaksjonskomite for andre politiske saker:

Tore Gundersen	Landsstyret, Finnmark	leder
Gry Larsen	Oppland	
Svein H. Andersen	Rogaland	
Susanne Bratli Grannes	Landsstyret, Nord-Trøndelag	
Rolf Aas	Sør-Trøndelag	
Inger-Anne Ravlum	Kvinnepolitisk utvalg	
Reidar Åsgård	Hedmark	
Ellen Bergli	Landsstyret, Troms	
Frode Svendsen	Vestfold	

Jo Stein Moen	AUF	
Terje Moe Gustavsen	Sentralstyret	
Frode Forfang	Partikontoret	sekretær
Håvard Aagesen	Stortingsgruppa	sekretær

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Valg av Redaksjonskomite for lov- og organisasjonssaker:

Bjørnar Olsen	Nordland	leder
Lene Løken	Kvinnepolitisk utvalg	
Åge Tovan	Akershus	
Nina Høst	Aust-Agder	
Arve Bakke	Møre og Romsdal	
Eva Kristin Hansen	Sør-Trøndelag	
Astrid Marie Nistad	Sogn og Fjordane	
Finn Jota	Partikontoret	sekretær

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Valg av Valgkomite:

Yngve Hågensen	Sentralstyret	leder
Siri Ulvin	Kvinnepolitisk utvalg	
Anniken Huitfeldt	AUF	
Frode Svendsen	Telemark, Landsstyret	
Ann Marit Sæbønæs	Oslo	
Paul Dahlø	Troms, Landsstyret	
Liv Ingebrigtsen	Møre og Romsdal, Landsstyret	
Einar Olav Skogholt	Hedmark, Landsstyret	
Kari Manger	Hordaland	
Frode Jahren	Partikontoret	sekretær

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Valg av Beretningskomite- og protokollkomite :

Hans Bjerregård	Landsstyret, Oppland	leder
Julla Engan	Sør-Trøndelag	
Bjørn Nedreaas	Rogaland	
Anne Lise Eide	Møre og Romsdal	
Kjell Are Johansen	Nordland	
Svein Bjørn Aasnes	Partikontoret	sekretær

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Valg av Reisefordelingskomite:

Halvard Reiersgård	Buskerud	leder
Anne-Grete Strøm-Erichsen	Hordaland	
Arne Aasan	Nord-Trøndelag	
Asbjørn Kristoffersen	Partikontoret	sekretær

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Deretter ble møtet hevet for lunsjpause fra kl. 13.00.

Møtet ble satt igjen kl. 15.00.

Forsamlingen sang "Bit for bit". Forsangere var Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

Dirigenten ga deretter ordet til Thorbjørn Jagland som innledet til debatt om forslaget til nytt prinsipp- og arbeidsprogram med spesiell vekt på kapitlene: "En utvikling jorda kan tåle" og "Globalt fellesskap".

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

037 Inger Lise Andersen, Akershus, søker om permisjon fra kl 17.00 og ut dagen.

069 Inger Seim, Oslo, søker om permisjon fra kl 19.30 og til 21.00.

048 Rune Gerhardsen og 049 Gro Balas, begge Oslo, søker om permisjon fredag 8. november fra kl 09.00 til 12.00.

Vedtak: Søknadene innvilges.

Dirigenten foreslo videre:

Hefte nr. 2 og hefte nr. 4 oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet med unntak av side 312-315 i hefte nr. 2 som oversendes redaksjonskomiteen for lov og organisasjonssaker.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Dirigenten ga ordet til leder for Kvinnepolitisk utvalg, Sylvia Brustad som startet debatten med et innlegg på 10 minutter.

Dirigenten ga deretter orden til leder i AUF, Anniken Huitfeldt som også holdt et 10 minutters innlegg.

Dirigenten foreslo at de 25 første får 5 minutter og deretter 3 minutter på de resterende talere.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Dirigenten ga deretter ordet til leder av samepolitisk råd, Åse Niemi som holdt et 10 minutters innlegg hvor hun la fram forslag til Samepolitisk manifest.

Følgende forslag ble fremmet under debatten:

202 John Skogseth, Hordaland

Endring/tillegg i teksten i kapittel "Arbeid til alle"

1. Side 61 om samarbeid om utdanningstilbud, linje 27-29:

Me meiner det må gå fram at utdanningstilboda/kapasiteten også må avspegla næringslivet sin trong for arbeidskraft.

Forslag: Programteksten må gje uttrykk for ei slik haldning.

2. Side 62-63 om "Arbeidstid":

Mange moglegeheiter for tilpassing av folk si arbeidstid er komne med i programmet, men kortare arbeidsdag er ikkje nemnt. Mange trekk ved situasjonen i arbeidslivet i dag gjer at 6-timersdagen kan visa seg å vera ei aktuell løysing på dei utfordringane me står overfor. Mange kvinner vel deltid. Meir tid for småbarnsforeldre til omsorg for eigne barn må vurderast som ei viktig investering i kommande generasjonar. Fysisk slitasje aukar med stigande alder og rettetmoglegeheitene er få, spesielt i typiske kvinneyrke. Redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon kan gje kostnadsreduksjon ved mindre sjukefråvær, betre livskvalitet og arbeidsmiljø.

Deltidsarbeid får ofte negative konsekvensar for dei som vel dette. Storparten av deltidsarbeidande lønntakarar er kvinner. Resultatet for dei som har arbeidd deltid gjennom heile sin yrkeskarriere, vil mellom anna vera at dei blir minstepensjonistar. Prøveprosjektet med 6-timarsdag har vist positive resultat, og me ynskjer få med i prinsipp- og arbeidsprogrammet at DnA går inn for utvida forsøk med 6-timarsdagen i kommunane.

Forslag: Det skal leggjast tilrette for at prøveprosjekt med 6-timardagen vert vidareført i kommunane.

3. Side 67 om "Bygdeutvikling og kvinnearbeidsplassar", linje 17:

"Desentraliserte offentleg utdanningstilbud er også viktig." Denne formuleringa verkar svært knapp, og me ynskjer ei litt utvida formulering.

Forslag: Utvikling av kompetansesenter i distrikta for å tilretteleggja for kompetanseheving lokalt/regionalt er viktig. Det vil vere med å demma opp mot den store utflyttinga frå distrikta, samstundes som med lettare vil kunne skapa arbeidsplassar. Dette vil auke aktiviteten.

4. Side 69 om "Havbruk, linje 24:

"Tilgangen på lokaliteter virker heller ikke begrensende for å få øking av produksjonen". Formuleringa kan verka einseitig. I mange område ligg havbruksanlegga tett, og me har mange døme på sterke interessekonfliktar mellom oppdrettsnæringa på den eine sida og andre

brukarinteresser på den andre sida. Me vil føreslå at det vert teke med eit tillegg som gjev uttrykk for at ålmenta sine interessert i kystsona skal ivaretakast.

Forslag: Gjennom arbeid med kystzoneplanar må ein sikre ålmenta sine interesser i kystsona.

5. Side 71 om "Infrastruktur", linje 47-48:

"Vi vil i årene som kommer satse særskilt på vedlikehold av allerede eksisterende veistrekninger."

For regionar/distrikt som slit med dårlege kvalitet/låg standard på vegnettet (rasfarleg, svingete, lågt akseltrykk) er dette ei uakseptabel formulering. Me ynskjer eit tillegg som presiserer at desse regionane/distrikta no skal prioriterast.

Forslag: I regionar med dårlege vegar vil det bli satsa ekstra for å få opp vegstandarden til nivå med andre deler av landet.

6. I kapittelet er nemnt næringsvegar som er viktige for landet. Me meiner at det er ein mangel at skipsfart ikkje er nemnt og kunne tenkja oss ei avsnitt om dette.

Skipsfartsnæringa har lange historiske tradisjonar i vårt land. Både direkte og indirekte har skipsfartsnæringa sysselsett mange. Etter krisene på 70- og 80-talet har dette endra seg dramatisk. Færre og færre norske har vorte sysselsette til sjøs. Kvaliteten på norsk skip er ikkje lenger noko fortrinn i høve til andre lands skip.

Den maritime utdanninga i vårt land er på det næraste havarert, noko næringa sjølv må ta hovudansvaret for. Parallelt med skipsfartskrisa på 70- og 80-talet fekk me utviklinga av oljeeventyret på den norske sokkelen, og nye arbeidsplassar til sjøs.

På land gjekk den mekaniske industrien over til å produsera oljeplattformer og boreriggjar i staden for skip.

Men står på nytt framfor eit vegskilje; tydelege signal går i retning av nedbemanning og utflating/reduksjon i investeringane på den norske sokkelen. I samarbeid med næringa og sjømannsorganisasjonane må DnA arbeida for å få skipsfartsnæringa inn på eit spor som kan gje næringa ei bærekraftig utvikling inn i framtida. Kortsiktig gevinsttenking må ersattast med meir langsiktige gevinstar.

Utdanningstilboda for norske sjøfolk må byggjast opp att.

Verdas skipsflåte står framfor ei fornying, og norsk mekanisk industri må gjerast i stand til å ta del i dette arbeidet.

Ny teknikk og nye båtkonstruksjonar opnar for nye transportmogelegheiter til sjøs. Noreg ligg langt framme på dette området, og DnA må arbeida for at det vert satsa meir på slik nyutvikling.

Forslag: Det vert teke inn i kapittelet eit avsnitt om skipsfarten, maritim utdanning og utsiktene for den mekaniske industrien i høve til fornying og nyutvikling av skipsflåten.

7. Fallskjermkultur

Dei siste åra har det mellom leiarar i næringslivet utvikla seg ein uheldig opsjons- og fallskjermkultur. Det verkar sterkt provoserande på vanlege lønnstakarar at dette har fått fotfeste i næringslivet i ei tid då moderate lønnsoppgjer har vore gjennomført. Dei moderate lønnsoppgjera har vore mellom dei viktigaste enkeltbidraga i kampen mot høgt rentenivå og arbeidsløyse. Solidaritetsalternativet må også i åra som kjem leggjast til grunn i lønnsoppgjera.

Gunstige lønnsavtalar for leiarane i næringslivet, som gjerne må gå etter å ha gjort ein dårleg jobb, truar etter vårt syn den kollektive fornuft me alle har ansvar for å utvisa.

Forslag: DnA vil innføre særskild streng beskatning av opsjonar og fallskjermar i alle sektorar for å dempa denne uheldige utviklinga.

051 Tom Pape, Oslo

Side 78, linje 27, endres til:

Det må legges til rette for å integrere sterkt funksjonshemmede i ordinært arbeid. For at enkelte funksjonshemmede skal kunne ta del i arbeidslivet må det legges til rette for vernede arbeidsplasser og økt kompetans i hjelpeapparatet.

Side 94, etter linje 3, endres til:

Tiltak for å forebygge voldsbruk må rettes inn mot alle deler av befolkningen, og i særleg grad knyttes opp mot unge menneske, som er de som i størst grad utøver og blir ofre for umotivert vold.

125 Geir Sjønnegård, Buskerud

Side 94, linje 39, ny setning:

Offentlige tjenester i stat og kommune må kvalitetsikres. Det må etableres et system for kontinuerlig sjekking, slik at det blir korrekt behandling av saker og menneske og rasjonelle arbeidsrutiner/opplegg.

287 Tor Zachariassen, Troms

"Solidaritet med verdens flyktninger"

De asylantene som i dag er i kirker gis amnesti inntil nåværende praksis av utlendingsloven er gjennomgått.

De nåværende kirkeasylantene gis de samme rettigheter som flyktninger har.

Landsmøte ber om at det umiddelbart oppnevnes en uavhengi klagenemnd for flyktninger- og asylsaker.

Landsmøtet ber regjeringen snarest oppnevne en kommisjon som får mandat til å gjennomgå nåværende praktisering av utlendingsloven, av flyktning- og asylsøknadene, og av familiegjennforenings reglene, samt foreslå forbedring av denne.

132 Heidi Knutsen, Buskerud

Side 55, linje 48, "Et rettferdig skattesystem":

...som betaler null eller minimalt i skatt, *skal* møtes med flere tiltak som kan sikre.....

132 Heidi Knutsen, Buskerud

Side 77, linje 43, "Trygd og sosiale ordninger":

Finansiering av sykelønnsordningen må ikke endres, med mindre partene i arbeidslivet kan enes om en annen løsning.

050 Ann-Marit Sæbønes, Oslo

Side 35, linje 29, "Integrering av minoriteter", tillegg:

I spesielle yrkesrettede utdanninger bør det gis prioritet til søkere med en annen kulturell bakgrunn enn den norske, f.eks. lærere og førskolelærerutdanning.

050 Ann-Marit Sæbønes, Oslo

Endring til hefte 1 - 16.05 Flerkulturelt samhandling

Forslaget fra Oslo Arbeiderparti vedtas som uttalelse på landsmøtet. Det betyr:

Det må oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

049 Gro Balás, Oslo

DnA's strategiske plan for 1998-1999 suppleres med følgende mål:

Integrering av innvandrere og flyktninger, - med spesiell vekt på barn og unge, - og kamp mot rasisme.

011 Inger-Chrsitin Torp, Østfold

Side 96, avsnitt "Behandling utenfor institusjon", linje 39 siste setning endres slik:

Dette må i såfall være et ledd i en total avvenning og behandling, hvor målet er å gjøre misbrukeren sosialt funksjonsdyktig.

107 Hanne Grethe Bakken, Oppland

"Globalt fellesskap":

Reglene om familiegjennomføring gjennomgås med sikte på endring, slik at det blir mulig for personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag å gjenforenes med sin nærmeste familie uten at det stilles krav om underhold.

047 Kjersti Mo og 067 Tariq Shabaz, Oslo

Politisk satsningsområde til Strategisk Plan

Vi foreslår nytt politisk satsningsområde til strategisk plan:

- Kampen mot rasisme

181 Britt Egaas Røen, Rogaland

Energiloven, Globale spørsmål

Energiloven og praktiseringen av den må endres slik at husholdningene ikke må ta hovedbelastningene ved prissvingninger, samtidig må forholdene legges til rette for industrien slik at begge kan sikres langsiktig tilgang på strøm til forutsigbare priser på et akseptabelt nivå.

Nytt forslag:

Ta 1 prosent av bruttonasjonalproduktet nå når vi har god råd, og hjelp Kolahalvøya til å få orden på miljøproblemene.

181 Britt Egaas Røen, Rogaland

Globale spørsmål

Side 86, linje 16, ny setning:

Lånerenta skal ikke være høyere enn at den til enhver tid er minst 2 prosent lavere enn markedsrenta for boliglån.

Side 100, linje 43 forandring i setning:

.....Velferdsordningen som *motvekt til privatisering* vil vi også ta i bruk.

068 Bjørn Lundeberg, Oslo

Øke antall timer norskundervisning for flyktninger og innvandrere

Arbeiderpartiet vil øke antall timer norskundervisning for flyktninger og innvandrere til 2000 timer.

Begrunnelse:

Våre naboland Sverige og Danmark tilbyr flyktninger og innvandrere et vesentlig bedre tilbud når det gjelder et språkopplæring enn vi gjør i Norge. Antall timer språkopplæring i disse landene er henholdsvis 1600 timer og 3000 timer. Det er ingenting som tilsier at norsk er et språk som er lettere å lære seg enn de to ovennevnte.

297 Anne Strifeldt Ballo, Finnmark

Side 72, linje 26, kapittel "By og land, hand i hand", føyes følgende på etter setning som slutter med:

"...kostander ved fordeling". Inntektssystemet skal utformes slik at det både er forutsigbar og forpliktende.

199 Trond Tystad, Hordaland

Satsing på Jernbanens infrastruktur

Jernbanen er mest miljøvennlige transportformen som finnes. Samferdsels- og næringsmessig vil moderne jernbanetransport kunne påta seg en vesentlig større del av transportarbeidet i Norge, både m.h.p. person og godstransport. Det forutsettes at vi får en jernbane med økt hastighet, frekvens og punktlighet.

Arbeiderpartiet vil utvikle jernbanen inn i det 21. århundret gjennom at det investeres 1 milliard mer årlig enn den høyeste ramme i jernbaneplanene for perioden 1998-2007.

293 Tor Kofoed, Finnmark

Distriktpolitiske virkemidler:

- Opprettholde nivå på distriktpolitiske virkemidler (næringsutvikling)
- SND må ha et desentralisert behandling- og beslutningssystem
- Fiskeflåten fornying:
Fiskeflåten må få tilgang på samme type virkemidler, herunder investeringstilskuddet, bedriftsutviklings- og risikolån osv.
- Havnebevilgningene må økes

060 Per Klausen, Oslo

Side 5, linje 17/18, forslag til ny innskutt setning i avsnitt 2:

"I en verden som knyttes stadig nærmere gjennom globalisering og internasjonalisering på alle områder, blir det nasjonale nivå stadig mer utilstrekkelig for å møte de utfordringer som samfunnsutviklingen stiller oss overfor".

Side 7, linje 29, ny siste setning i første avsnitt under "Sosialdemokratiets arbeidsmåte":

"I en stadig mer globalisert verden er både et sterkere internasjonalt samarbeid og en sterkere internasjonalt samarbeid og en sterk offentlig sektor helt grunnleggende virkemidler for å gjennomføre sosialdemokratiets verdier og målsettinger.

Side 50, linje 9:

"Internasjonalisering og globalisering av verdensøkonomien medfører at kampen for full sysselsetting forutsetter internasjonalt politisk samarbeid og innsats fra arbeiderbevegelsens internasjonale sammenslutninger".

Side 51, kapittel "Solidaritetsalternativet", linje 33:

Arbeidstakerne kan ikke være "enegarantist" for solidaritetsalternativet. Arbeidsgiverne og andre grupper må ta sin del av ansvaret. DnA vil ta avstand fra høye lederlønninger, økonomiske fallskjermer og opsjonsavtaler.

Side 54 "Statlig eierskapstrategier":

SND er et viktig virkemiddel for statlig næringspolitiske engasjement. Sammenblanding av egenkapitaldivisjonen, som skal gi avkastning, og støtteordninger som tilskudd og gunstige lån er uheldig. SND egenkapitaldivisjon vurderes skilt ut som egen enhet.

Forslag om nytt avsnitt:

Næringspolitikk for IT

Informasjonsteknologiens endringer i samfunnet er gjennomgripende. Den skaper nye muligheter i kunnskapsformidling og gir oss nye produkter. Den endrer organiseringen av produksjon og administrasjon. Den opphever avstander og vil binde land og regioner sammen på en ny måte. Den digitale revolusjonene utfordrer tradisjonelle tankebaner om personvern, opphavsrett og konkurranseregler og påvirker enkeltmenneskets livssituasjon. Norge bør være i fremste rekke blant moderne teknologinasjoner. Lik tilgang til kunnskap og opplæring blir det neste århundrets store fordelingspolitiske utfordring. Arbeiderpartiet vil legge forholdene til rette for at flest mulig kan ta del i denne utviklingen.

IT er i dag en betydelig nasjonal industri hvor det er skapt mange nye arbeidsplasser. IT-industrien skaper produkter og verktøy av stor betydning for annen næringsvirksomhet. Mange av bedriftene er sterkt nisjeorientert og rettet mot det internasjonale markedet. Fordi den teknologiske utviklingen er så gjennomgripende, dynamisk og går så hurtig, er det behov for et sterkt og bredt offentlig engasjement i samspill med næringsliv og arbeidsliv.

Det bør utarbeides en nasjonalt IT-strategi. Det offentlige bør være et lokomotiv i bruk av IT. For å hevde oss i den internasjonale konkurransen må det satses mer innen forskning og utdanning på såvel realfag som på markedsføring, produktutvikling og design for IT-industrien. IT-retta høskolefag som f.eks IT-rett og informasjonsformidling må styrkes.

Det bør rettes sterkere fokus på databrukerne, deres rettighet og muligheter, pris, tilgjengelighet og sårbarhet.

Datatilsynets rolle bør gjennomgås med tanke på de nye utfordringene som IT-skaper.

Lov- og avtaleverket er ikke skapt med tanke på den raske utvikling innen IT. Telependling og fjernarbeid brer om seg. Derfor er det viktig at lov- og avtaleverket gjennomgås i lys av sosiale, sikkerhetsmessige og arbeidsrettslige forhold.

Side 65, nytt avsnitt før avsnittet om "Entreprenørselskapet":

Arbeiderpartiets mål er å styrke verdiskapingen i norsk reiseliv gjennom utviklingen av lønnsomme bedrifter. Norske reiseliv er allerede en viktig eksportnæring av stor betydning for sysselsettingen og bosettingen i distriktene, og næringen har fortsatt et betydelig vekstpotensiale.

Det offentliges medvirkning for å utløse dette potensiale må ha som mål å sikre en fortsatt bærekraftig utvikling gjennom tiltak som både stimulerer til bredest mulig samarbeid innad i næringen, og mellom reiselivet og andre berørte næringer slik som landbruk, reindrift og fiskeri. Det er videre viktig å legge tilrette for tett samarbeid og forståelse mellom reiselivet og miljø- og kulturinteressene i utviklingen av et kvalitativt og konkurransedyktig norsk helhetsprodukt

Arbeiderpartiet vil gjennom en effektiv samordning av de offentlige virkemidler nasjonalt, regionalt og lokalt ha som siktemål økt konkurransekraft gjennom:

- en desentralisert, bærekraftig og markeditilpasset produktutvikling
- en samordnet, offensiv og målrettet profilerings- og markedsføringsinnsats

Side 64, linje 4:

Det offentlige virkemiddelapparatet må hjelpe norske bedrifter til bedre å kunne utnytte anbudsrundene i EØS-avtalen. Også stimulere til økt bransjesamarbeid.

Side 65, linje 28-30:

"Næringssvake områder, kvinner, arbeidsledige og yrkevalghemmede bør prioriteres, forutsatt at prosjektene har potensiale til å bli bedriftsøkonomiske lønnsomme."

endres til:

Det forutsettes at prosjektene har potensiale til å bli bedriftsøkonomiske lønnsomme. Næringssvake områder, arbeidsledige og yrkesvalghemmede bør prioriteres.

tillegg:

Undersøkelser viser at kvinner som ønsker å starte egen virksomhet, møter mye større lån enn kvinner. Dett skjer til tross for at vi erfaringsmessig vet at kvinner har mer nøkterne og realistiske planer og budsjetter enn menn. I tillegg viser undersøkelser at kvinneprosjekter i større grad lykkes og blir levedyktige bedrifter enn når menn står bak. Arbeiderpartiet vil i større grad enn tidligere prioritere kvinnelige entreprenører. SND og BU-midlene er viktige redskap for å gi kvinnelige etablerer likeverdige muligheter.

Side 68, linje 17:

Fiskeripolitikken må rettes inn på å øke bearbeidingsgraden av ressursene som grunnlag for en mer offensiv markedsstrategi og stabil sysselsetting på sjø og land.

Side 70-72, "By og land":

Flyttes fram til side 53 foran "Langsiktig eierskap".

Side 72, linje :

"et godt og stabilt rutenett" flyttes til linje 47 på side 71.

Om sysselsetting i andre kapittel: "Boligpolitikk, utdanningssystemet, offentlig ressursbruk, bruk av IT samt kultur- og mediasektoren må brukes aktivt i en sysselsettingsmessig sammenheng. Plasseres på side 50.

167 Nina Høst, Aust-Agder

Side 19, tillegg til avsnitt linje 20-26:

Arbeiderpartiet sier derfor nei til privatisering av viktige fellesskapsordninger.

Sylvfest Lomheim, Landsstyret, Vest-Agder

Side 118, ny tekst, linje 4 til 8:

Arbeiderpartiet vil føre en kulturpolitikk som gir den enkelte opplevelse og livskvalitet, utviklingsmuligheter og helhetsfølelse. Det er helse i hver fornuftig brukt kulturkrone. Dessuten viser historien at et samfunns overlevingssevne henger nøye sammen med kvaliteten i vedkommende samfunns kulturliv.

Derfor må kulturen være et sentralt område i vår politikk.

Sylvfest Lomheim, Landsstyret, Vest-Agder

Side 120, ny tekst, linje 38 og utover:

Språket vårt er den viktigste faktor for samhandling og felles identitet. Å beherske språket er avgjørende for å kunne benytte de demokratiske rettighetene fullt ut. Vår språkpolitikk skal derfor baseres på folks naturlige talemål og retningslinjer vedtatt av vårt folkevalgte storting. Morsmålet er så viktig at det ikke kan overlates til sterke privat aktører å bestemme utviklingen alene. Diskriminering av dialekttalende kan ikke aksepteres, og våre to skriftformer skal sikres likeverdige kår. Norsk - og samisk - må bevares evnen til selvstendig ordutvikling. Dette står ikke i motsetning til en smidig og fordomsfri holdning til brukende påvirkning utenfra.

079 Florin Olsen og 066 Peter Myklebust, Oslo

Side 50, tillegg til linje 19:

Yrkeshemmede skal attføres under trygge arbeidsforhold og settes i stand til å delta i det ordinære arbeidslivet.

(Dette er samme formulering som kom inn i programmet "Mer Fellesskap" side 25, Landsmøtet 1992 under arbeidsmarkedspolitikken.

079 Florin Olsen og 066 Peter Myklebust, Oslo

Side 78, linje 27 endres til:

Gjennom Arbeidslinja må myndighetene legge til rette forholdene for integrering av yrkeshemmede i det ordinære arbeidslivet. Det må videre legges tilrette for å integrere sterkt funksjonshemmede i ordinært arbeid. For at enkelte funksjonshemmede skal kunne ta del i arbeidslivet må det legges til rette for vernede arbeidsplasser og økt kompetanse i hjelpeapparatet.

181 Brit Egaas Røen, Rogaland

Klimapolitikk.

Målet for norsk klimapolitikk må være å bidra til at de *globale* utslippene av CO₂ reduseres. Norsk eksport av naturgass bidrar til at utslippene av CO₂ øker i Norge samtidig vet vi at denne gassen erstatter bruk av nåværende eller planlagte kullkraft i andre land. Dette bidrar til at totalutslippene av CO₂ reduseres betydelig i forhold til den alternative bruken av kull.

Stavanger Arbeiderparti er enig med sentralstyret i at Norge ikke må sette seg i en slik stilling at oppfyllelse av nasjonale målsettinger for utslipp gjør det vanskeligere å nå globale klimamål. Eksport av gass og elektrisitet til de europeiske energimarked kan bli Norges viktigste bidrag til utslippsreduksjoner av de globale klimagasser. Dette må få virkning for hvordan vi utformer våre mål og tiltak for norsk klimapolitikk.

Utslipp som skyldes eksport av naturgass må vurderes i sammen med virkningen på utslippene i de landene som mottar gassen. Bygging av 2 gasskraftverk som alternativ til kull eller kjernekraft i våre naboland må derfor kunne aksepteres.

Stavanger Arbeiderparti anbefaler at det anmodes om dokumentasjon for at gassleveransen er alternativ energi.

Stavanger Arbeiderparti mener at Norge heller ikke må stille seg slik at vi fraskriver oss muligheten av å etablere verdiskapende aktiviteter på land i Norge med utgangspunkt i våre olje- og gassressurser når dette kan skje på minst like miljøvennlig måte som en alternativ produksjon i andre land.

Johan Kåre Gjølme, Landsstyret, Rogaland

Det vises til hefte nr. 1, side 18, landsstyrets innstilling.

På landsstyrets møte 23. - 24. august fremmet Jens Stoltenberg følgende forslag til forslag 1.09 (side 24-25):

"Regelverket bør gjennomgås for å sikre at det ikke hindrer industrivirksomhet på en urimelig måte."

Dette ble enstemmig vedtatt på landsstyremøte. Forslaget tas opp slik: Landsmøtet slutter seg til Landsstyrets vedtak. Vedtaket oversendes sentralstyret.

Hans Hjerpekjøn, Landsstyret, Vestfold

Politiske saker.

- A. Det opprettes en egen avdeling for samme kjønnskjærlighet i Familiedepartementet.
- B. Det utarbeides en stortingsmelding om homofile menn og kvinners livsvilkår i Norge.
- C. Det tas initiativ til og legges til rette for forskning innenfor homo-relaterte emner.

D. Sentralstyret og Landsstyret utformer forslag til et "Homo-politisk manifest" som skal forelegges neste landsmøte.

185 Else J. Langøen, Rogaland

Side 101, linje 32 etter "...barnehagesektoren":

Dette er primært et offentlig ansvar. Private barnehager må underlegges offentlig kontroll for å sikre kvalitet og drift etter akseptable retningslinjer.

172 Martha Rondestvedt, Vest-Agder

§2 Årsmøtet, tillegg etter 1. avsnitt.

I tillegg til utsendingene har også fylkespartiets styre og kvinnepolitisk styre stemmerett unntatt ved behandling om beretning og regnskap.

185 Else J. Langøen, Rogaland

"Trygd og sosialeordninger", følgende bes innarbeidet i prinsipp- og arbeidsprogrammet:

Kvinnediskriminering i folketrygden

"Folketrygdede er laget av menn, for menn" er et mye brukt uttrykk blant trygdefolk. Heldigvis er en del urettferdigheter for kvinnes del ryddet opp i, men det finnes fortsatt skjevheter, bl.a følgende:

Når uføregrad skal vurderes ved krav om rehabiliteringspenger/uførepensjon faller deltidsarbeidende gifte kvinner dårlig ut slik regelverk er i dag.

Deltidsarbeidende gifte kvinner blir vurdert som kombinert yrkeskvinner/hjemmearbeidende. Dersom en kvinne har arbeidet 50 prosent og klarer sitt husarbeid, blir uføregraden 50 prosent. (Justering oppover til 70 prosent er "lovlig", men skjer bare ved uførepensjon - justeringen i forhold til rehabiliteringspenger ble opphevet i 1994 av grunner som undertegnede ikke er kjent med).

Når det gjelder menn og uføregrad, blir disse alltid vurdert ut fra 100 prosent mot yrkeslivet, uansett gifte eller enslige.

En mann som er hjemmeværende og gift, ville automatisk blitt vurdert mot 100 prosent i yrkeslivet.

For de gifte kvinnes del er bestemmelsen en annen. Det er en "gammeldags" vurdering som ikke passer inn i disse likestillingstider. Enslige kvinner blir altså automatisk vurdert som 100 prosent yrkesaktiv, og det er bra.

Det er gifte arbeidsuføre kvinner som kommer dårlig ut pr. i dag med hensyn til uføregraden.

Det henstilles til Arbeiderpartiet sentralt å rette opp i nevnte skjevhet slik at kvinner likestilles med menn, dvs. at begge kjønn vurderes ut fra 100 prosent yrkesaktivitet uansett sivil stand.

262 Per Helge Thorstad, Nord-Trøndelag

Side 66, linje 10-11, "Distriktpolitikk - Jordbruket":

Jordbrukspolitikken er en viktig del av distriktpolitikken. Jordbruket er en bærebjelke i arbeidet med å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Skal jordbruket også i framtida kunne fungere på denne måten må vi fortsatt ha som mål, et jorbruk som har økt inntjening, og som er mindre avhengig av overføringer fra fellesskapet.

Side 67, linje 31:

"Urimelig" tas ut.

Side 70, linje 24-25:

Landbruk og fiske er de viktigste sysselsettingskapende næringene i distriktene og utgjør en viktig basis for utvikling av ulike tjenesteytende næringer i både offentlig og privat sektor.

Side 71, linje 31-32:

Vi må hele tida ha fokus på virkemidlene som trengs for å nå målet. Utgangspunktet vil være de virkemidlene vi har i dag, men nye tiltak må vurderes kontinuerlig.

Trond Jensrud, Landsstyret, AUF

Side 118, linje 15, ny setning, etter "...over et bredt spekter":

Målet er at utøvene også i de nyere kulturgenerene skal kunne leve av sin virksomhet.

Hans Bjerregård, Landsstyret, Oppland

Lansmøtet ber regjeringen ta initiativ til en analyse av befolkningsutviklingen i Oppland og Hedmark og på grunnlag av den drøfte mål og virkemidler for å snu en negativ trend.

267 Bjørnar Olsen, Landsstyret, Nordland

Kapittel: Gjensidighet mellom innvidd og fellesskap.

Side 18, linje 21, forlenges med:

Arbeiderpartiet vil derfor vurdere dagens valgordning.

298 Ingalill Olsen, Finnmark

Samepolitisk manifest

Side 6, linje 26 og 27 endres til:

Arbeiderpartiet vil likevel allerede nå slå fast at det ikke vil være aktuelt å innføre forvaltningsordninger som *baserer seg på rettigheter ut fra etnisk tilhørighet*.

Side 5, linje 40:

2. strekpunktet strykes.

235 Britt Hjelseth, Møre og Romsdal

Kapittel: Lik rett til utdanning.

Side 85, avsnittet "Vurdering", linje 30, tillegg:

Målet skal være å få en evaluering som forteller hva elevenes kompetanse er, både når det gjelder kunnskap og ferdigheter sett i forhold til fagplan og generell plan.

124 Lise Christoffersen, Buskerud

Kapittel: Bedre offentlig ressursbruk.

Side 98:

Koordinering av statlig lokalforvaltning.

Som ledd i en løpende forbedring av ressursbruken i offentlig sektor, vil Arbeiderpartiet i debatten om et klarere ansvarsforhold mellom forvaltningsnivåene, også gjennomgå den lokale statsforvaltnings virkemåte, spesielt med tanke på et smidigere samarbeid mellom stat og kommune/r på lokalt/regionalt nivå. Fylkesmannen bør få en sterkere koordinerende funksjon, der ulike lokale statsetater har motstridende syn. Spesielt er dette viktig ved statlige innsigelser til kommunale reguleringsplaner/kommunedelplaner der staten bør ha ett helhetlig syn - ikke mange og til dels motstridende.

Begrunnelse:

Det oppleves som et stadig større problem at kravene til en helhetlig kommunal planlegging der ulike hensyn som miljø, transportpolitikk, arealbruk mv. må veies mot hverandre, ikke motsvares av et tilsvarende krav til helhetstenkning fra statlige myndigheter. I stedet oppleves staten på lokalt nivå som stadig mer fragmentert. Når ingen har koordineringsansvar blir det kommunale planapparatet i realiteten satt ut av funksjon. Ulike statsetater med motstridende interesser vanskeliggjør meglingsforsøk lokalt. Staten overlater sitt samordningsproblem til kommunene ved at departementet må overta planen. Det kommunale utviklingsarbeidet forsinkes til dels betydelig. Viktige prosesser stanser opp. Det sløses med planressurser både lokalt og sentralt. Et krav til statlig samordning lokalt i fylkesmannens regi, vil hindre byråkrati og en smidigere planprosess lokalt.

050 Ann-Marit Sæbønes, Oslo

Kapittel: Fordeling av velferd.

Side 15, linje 19, etter sivil status, tillegg:

... til sivil status, *funksjonshemming* og til etnisk bakgrunn.

Begrunnelse:

Funksjonshemmede er blant de som scorer dårligst i levekårsundersøkelsen og er dessverre et "kjennetegn" i en slik sammenheng.

Kapittel: Trygd og sosiale ordninger

Side 77, linje 9:

Stryk ordet "de".

Begrunnelse:

Ved å bruke "de" funksjonshemmede signaliserer vi avstand til mennesker med funksjonshemming.

Kapittel: Deltakelse for funksjonshemmede

Side 78, linje 27 endres til:

For å bedre funksjonshemmedes deltakelse i arbeidslivet må vi øke kompetansen i arbeidsmarkedsetaten, ta i bruk nødvendige hjelpemidler, inkludert IT-teknologi og bygge opp et variert tilbud av vernede arbeidsplasser.

Side 78, linje 29 endres til:

Flere funksjonshemmede... (av de - strykes).

068 Bjørn Lundberg, Oslo

Forslag til prinsipp- og arbeidsprogrammet:

Kvinneråd for etniske minoriteter.

Det opprettes et råd bestående av kvinner fra etniske minoriteter som skal være et rådgivende kontaktorgan for regjeringens integreringspolitikk.

Begrunnelse:

Det kommer i dag kvinner til Norge med svært ulik kulturell og etnisk bakgrunn. De kommer hit som flyktninger og asylsøkere og i forbindelse med familiegjenforeninger. Mange av disse kvinnene er analfabeter.

Kvinnenes situasjon innenfor ulike regioner og kulturer er lite kjent i Norge. Kvinner fra etniske minoriteter er også svakt representert i demokratiske organer i norske samfunnsliv. Heller ikke offentlige myndigheter pleier å etterspørre kvinnenes synspunkter. Derfor må det opprettes et eget råd for kvinner med flerkulturell bakgrunn.

Kvinner fra etniske minoritetsgrupper må synliggjøres og delta i demokratiske prosesser. Eksisterende fora ivaretar ikke disse hensyn. På samme måte som menn ikke kan representere kvinners livserfaring, kan heller ikke mannlige innvandrere representere innvandrerkvinnene.

Den vanskelige økonomiske og sosiale situasjonen som mange etniske minoriteter opplever har stor innflytelse på hvordan familielivet fungerer. En viktig forutsetning for integrering må være at vi lytter til dem som kjenner problemene og kvinnene kjenner sine egne og barnas problemer best.

Vi vet at en bedring av kvinnenes situasjon har en direkte innvirkning på barnas kår. Kvinnenes sentrale plass i familien og deres betydning for barnas positive utvikling og

integrering gjør det påkrevet at offentlige myndigheter etablerer et nærmere samarbeid med kvinner fra etniske minoriteter.

Ved å opprette et råd for kvinner fra etniske minoriteter kan vi også imøtekomme de kvinner som av kulturelle eller andre årsaker ikke har adgang til tradisjonelle fora hvor både kvinner og menn møtes. Et slikt kvinnefellesskap vil også skape trygghet blant kvinnene.

068 Bjørn Lundberg, Oslo

Forslag til prinsipp- og arbeidsprogrammet:

Øk flyktningekvoten og redefiner asylgrunnlaget for kvinner.

Norges flyktningepolitikk må endres slik at vi tar imot større andel kvoteflyktninger og asylsøkere. Adgangen til opphold på humanitært grunnlag må gjennomgå kritisk og om mulig utvides.

Begrunnelse:

Det er bred enighet om at Norge i likhet med andre vesteuropeiske land skal prioritere flyktninger og asylsøkere. Sammenlignet med andre nordiske land tar Norge imot et for beskjedent antall flyktninger. Den strenge flyktningepolitikken som føres i dag er ikke i samsvar med solidaritetstanken, eller de muligheter og ressurser Norge rår over. En så restriktiv innvandringspolitikk rammer kvinner og barn urimelig. Dette utgjør den største gruppen flyktninger og har i de fleste land dårligst beskyttelse.

Hjelpeorganisasjoner, bl.a Norsk Folkehjelp, har gjennom sitt arbeide i krigsområder i ulike steder i verden avdekket at seksuelle overgrep mot kvinner og barn er en bevisst krigsstrategi. Canada og USA bruker begrepene "frykt for forfølgelse", "manglende statsbeskyttelse" og "tilhørighet til særlige sosiale grupper" som åpner opp for at kvinner kan få innvilget asyl på dette grunnlaget

068 Bjørn Lundberg, Oslo

Forslag til prinsipp- og arbeidsprogrammet:

Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering.

Livssyns- og religionsfaget bør utformes slik at det i begrenset grad er behov for fritak i faget. Et samlet religions- og livssynsfag vil virke berikende og gi bredere innfallsvinkel i debatter om etikk, moral, religion, livssyn, holdninger og samarbeid. Fagets konvensjonelle forankring bør derfor fjernes.

Begrunnelse:

Som del i forberedelsene av grunnskolereformen er det utarbeidet forslag til læreplan for et nytt fag som skal omfatte kristendomskunnskap, kunnskap om andre religioner og livssynsorientering.

Vi ser det som positivt at det er lagt større vekt på å åpne for dialog mellom ulike religioner og livssyn i det nye faget. Det er positivt at den estetiske dimensjonen står sentralt og at det åpnes for samarbeid med praktisk-estetiske fag som kunst, håndverk og musikk.

Ut fra ønsket om et kulturelt mangfold i det norske samfunnet, prioriteres bibelkunnskap, kunnskap om kristendommens historie og kristen livstolkning for høyt på bekostning av kunnskap om andre religioner og etikk/filosofi.

Samfunnet innbyr i stadig større grad til samkvem mellom personer med ulik religion og livssynsoppfatning. Arbeiderpartiet mener derfor at hovedmålet med faget bør være "å fremme forståelse, respekt og evne til dialog mellom mennesker med ulike oppfatninger i tros- og livssynsspørsmål".

Evne til dialog og gjensidig respekt forutsetter trygghet i forhold til egen identitet. "Å stimulere elevene i deres personlige vekst og utvikling" er derfor et annet av fagets felles mål som vi ser på som spesielt viktig. Det er i denne sammenheng nødvendig å gi rom for mulighet til å bygge opp egen identitet uavhengig av religiøs eller livssynsetisk bakgrunn.

068 Bjørn Lundberg, Oslo

Forslag til prinsipp- og arbeidsprogrammet:

Garanter barnehageplass til alle.

Arbeiderpartiet vil å innføre en barnehagegaranti slik at alle som ønsker en barnehageplass skal ha rett til det.

Begrunnelse:

Arbeiderpartiet har programfestet at vi ønsker full barnehagedekning innen år 2000. De siste årene har barnehagedekningen økt, men det er store kommunale forskjeller. Det samlede tilbudet er fortsatt for lite.

Full barnehagedekning er viktig for å sikre både kvinner og menn reell mulighet til deltakelse i arbeidslivet. For mange kvinner er mangelen på trygge og gode barnetilsynsordninger et hinder for å være yrkesaktiv.

Barnehagen gir barnet mulighet til å utvikle seg i samspill med andre barn. Dette er et viktig grunnlag for videre deltakelse i det norske samfunnet. Vi mener derfor at barnehageplass er et velferdsgode som alle bør ha rett til.

I et stadig mer flerkulturelt samfunn er det viktig å ha forståelse for hverandres kultur og barnehagen kan fungere som brobygger. Full barnehagedekning er viktig slik at barn med fremmedkulturell bakgrunn får et godt utgangspunkt for norskopplæring i skolen. Enkelte mødre med fremmedkulturell bakgrunn har liten kontakt med det norske samfunnet. For disse kan barnehageplass være et kontaktpunkt og i tillegg frigjøre tid slik at de lettere kan delta i språkopplæring eller være yrkesaktive.

243 Olav Huseby, Sør-Trøndelag

Kapittel: Lik rett til utdanning.

Side 84:

For å sikre at det økende antall elever med fremmedspråklig bakgrunn skal få et likeverdig utdanningstilbud vil vi innføre en egen tilskuddsordning for kommuner/fylkeskommuner med en høy andel av elever med slik bakgrunn.

069 Inger Seim, Oslo

Kapittel: Bekjempelse av kriminalitet.

Side 93, linje 6 etter trygghet, tillegg:

Det er derfor viktig at store skoler tildeles ressurser i form av fast ansatte miljøarbeidere som kan ta seg av de sosialpedagogiske utfordringene som mange store skoler har som følge av økende vold, øking av antall fremmedspråklige med spesielle behov og øking av antall elever generelt som har sterke behov for voksenkontakt.

186 Bjørn Nedreaas, Rogaland

Kapittel: Bærekraftig energisystem.

Side 42, linje 28, ordet "bør":

Byttes ut med "skal".

Kapittel: Bærekraftig forvaltning av fiskeressursene.

Side 68, linje 18 endres til:

Fiskerinæringen er en av våre viktigste eksportnæringer og forholdene...

Side 68, linje 31 - 32 flyttes til linje 36 og får følgende endring og tillegg:

Vi vil at Norge skal være en pådriver i *arbeidet for å sikre en bærekraftig forvaltning av havets ressurser*. Arbeiderpartiet vil sikre Norges posisjon internasjonalt når det gjelder forskning på dette området.

184 Kari Autsenå, Rogaland

Kapittel: Fornybar energi.

Side 42, linje 8, tillegg etter produsentens side:

- men fordelene med nye utbygginger må veies opp mot miljø- og naturvern hensyn.

Side 42, linje 18 alternativ til avfallsdynger skal forsøres:

avfallsdynger skal *trappes kraftig opp*.

182 Svein Fjellheim, Rogaland

Landsmøtet i DnA viser til kravene fra Handel og Kontors landsmøte vedrørende søndagsåpne butikker hvor det bl.a anmodes om at de ansatte i varehandelen også kommer inn under Arbeidsmiljølovens vern mot natt- og helgearbeid.

Landsmøtet gir sin prinsipielle tilslutning til ovennevnte krav fra Handel og Kontors landsmøte og anmode regjeringen om å legge dette til grunn ved de vurderinger som skal foretas.

142 Frode Svendsen, Vestfold

Kapittel: Investeringer fra vei til bane.

Side 45, linje 23 etter triangelet Skien - Lillehammer - Halden:
... og sammenkobling Vestfoldbanen/Sørlandsbanen.

Side 45, linje 28 endres til:
I tillegg vil vi prioritere...

271 Per Solli, Nordland

Videregående skoletilbud for Sør- og Lulesamisk ungdom.

Nordland Arbeiderparti forutsetter at de tre aksepterte samiske språkområder behandles likt. Dette medfører at staten må finansiere videregående skoletilbud i/på samisk for Lulesamer i Nord-Salten og for Sørsamer i Mosjøen.

147 Håkon Andersen, Vestfold

Overføringer av oppgaver/regiontilskudd.

1. Økte oppgaver til kommunene fra staten må finansieres med tilførte midler.
2. Regionaltilskuddet må gjøres tilgjengelig for alle kommunene. Vestfold ligger i dag utenfor kriteriene.

Ellen Bergli, Landsstyret, Troms

Fiskerinæringa - andre politiske saker.

Arbeid til alle.

Fiskebedriftene må sikres kredittbetingelser som gjør dem i stand til å kjøpe når førsteklases råstoff er tilgjengelig. Dette sikrer produksjon gjennom hele året, og derved sikres arbeidsplassene på land, og den lokale flåten sikres leveringsmuligheter.

Gode kredittbetingelser setter bedriftene i stand til å utnytte markedet og bygge opp bedriften for framtida.

Jan Rudy Kristensen, Landsstyret, Vest-Agder

Side 102, avsnitt "Overordnet forvaltning" erstattes med nytt avsnitt: "Ja, til en effektiv sektor":

Offentlig sektor skal fortsatt være vårt viktigste redskap for likestilling, velferd og utjamning. Arbeiderpartiet vil ta initiativ til positive omstillingsprosessen som gjør offentlig sektor i stand til å møte nye utfordringer. Utviklingen av offentlig sektor må skje i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner, og med bakgrunn i grundige behovs- og konsekvensanalyser. Hensynet til kortsiktige gevinster må ikke medføre tap av helhet, kvalitet, viktig kompetanse og de ansattes rettigheter og trygghet.

Effektiviseringsgevinsten må komme brukerne til gode i form av økt tjenestekvalitet og et bedre tjenestetilbud.

273 Odd G. Andreassen, Nordland

FoU-satsing i Nord-Norge

For å komme ut av den negative sirkelen når det gjelder FoU og kompetanseoppbygging som landsdelen er inne i bør det totalt sett gjennomføres en særskilt satsing for å øke FoU-aktiviteten i Nord-Norge. Spesielt bør denne forskningen være rettet mot næringsutviklingssektoren, og satsingen bør være rettet mot miljøer som kan styrke den anvendte FoU-andelen i landsdelen, da spesielt instituttsektoren.

Dette kan oppnås ved å:

1. Øke grunnbevilgningsandelen for landsdelen FoU-instituttet. Blant disse finner vi Nordlandsforskning, NORUT i Tromsø og NORUT-teknologi i Narvik, Fiskeriforskning, NIBR, Alta og Finnmarksforskning.
2. Etablere egne landsdelsprogrammer for FoU knyttet til de mest sentrale næringer.
3. Øremerke forskningsstipendiatstillinger som knyttes til instituttene ved Universitetet og høyskolene i Nord-Norge.
4. Gi fylkeskommunene et særlig ansvar og ressurser til kjøp av næringsrettet FoU knyttet til landsdelsrelevante problemstillinger.
5. Legge vekt på å sikre bredere representasjon fra landsdelen i forskningskomiteer og programstyrer.

291 Robert Hansen, Troms

Side 68, forslag til nytt avsnitt etter avsnittet "Ressursforvaltning", "Kystutvikling":

De norske fiskeressursene er fellesskapets eiendom og skal forvaltes og utnyttes av fellesskapet gjennom en målrettet fiskeripolitikk med sikte på sikring av bosettingen, økt verdiskapning og utvikling av sikrere og lønnsomme arbeidsplasser på kysten. Omsettelige fiskekvoter eller andre former for privatisering av fellesressursene i havet vil være uforenelig med en slik målsetting.

Bosettingsmønsteret og avhengigheten mellom bosetting, sysselsetting og utnyttelse av havets ressurser i store deler av kystnorge, betinger at fiskerinæringen fortsatt utvikles innenfor en desentralisert struktur. Det nå være nær sammenheng mellom kystutvikling og utnyttelse av havets ressurser i alle deler av landet.

Side 68, avsnittet "Fiskeflåten" linje 39 - 45 endres til:

Fiskeflåten skal fortsatt som et hovedprinsipp være eid av aktive fiskere. Det skal imidlertid fortsatt kunne gjøres unntak fra denne regelen for den del av havfiskeflåten som er direkte knyttet til produksjonsanlegg på land. Dette vil være særlig aktuelt for å styrke havfiskeflåten, men må ikke medføre større eierkonsentrasjoner enn det som er naturlig for å sikre råstofftilførselen til det enkelte anlegg eller kystsamfunn. Det vil være nødvendig med en betydelig osv.

Side 69, avsnittet "Havbruk" etter punktum i linje 30, ny setning i tillegg:

Utvikling av nye muligheter i skjæringspunktet mellom oppdrett og den tradisjonelle fiskerinæringen ved levende lagring og foring av villfanget fisk; spesielt torsk og sei, vil også være et prioritert satsingsområde.

181 Brit Egaas Røen, Rogaland

Globalt fellesskap:

Nordsjøsam arbeidet videreføres og videreutvikles.

Hans Hjerpekjøn, Landsstyret, Vestfold

Side 86, linje 45, nytt underkapittel: "Integrering av homofile":

En rekke indikasjoner tyder på at titusener av homofile menn og kvinner i Norge er marginalisert. Som gruppe har de fått noen av sine rettigheter juridisk fastslått de siste ti årene, selv om mye står igjen. Likevel tyder alt på at deres sosiale virkelighet bare har forandret seg i liten grad, og bare for et mindretall.

Åpne homofile møter en rekke hindringer for å kunne hevde seg på arbeidsmarkedet, boligmarkedet, i utdanningssystemet, i militæret og på den politiske arena. Klare indikasjoner viser at både åpne og skjulte homofile oftere enn andre rammes av arbeidsledighet, sykdom, rusproblemer og sjølmord, og at de er overforbrukere av sosialhjelp og trygdeytelser.

Arbeiderpartiet vil arbeide for å klarlegge homofile menn og kvinners livssituasjon og levekår, og rette opp skjevheter. Å integrere homofile i samfunnet gjøres i første rekke fordi de homofile sjøl har et selvfølgelig krav på det. I tillegg vil en forbedret situasjon utløse ny kreativitet og mer omsorgshjelp og arbeidskraft i det norske samfunn.

Oddbjørg A. Starrfelt, Landsstyret, Rogaland

Side 15, "Fordeling av velferd", linje 16, tillegg:

En utvikling Arbeiderpartiet ikke kan godta.

Side 15, "Fordeling av velferd", linje 25, tillegg:
Sosialdemokratiet kan ikke akseptere at *forskjellene øker eller* at noen faller utenfor.

Side 55, avsnittet "Stabilitet", linje 35, etter i sammenheng, tillegg:
..., og sum av skatt og avgifter og ulike former for egenbetaling må ikke overgå enkeltmenneskets betalingssevne og undergrave omfordeling og utjevning i samfunnet.

Side 55, avsnittet "Skatt etter evne", linje 45:
Setningen: Den samlede utforming... strykes.

Side 59, kapitlet Etter- og videreutdanning for arbeidstakere, før siste setning, ny setning i tillegg:
Det offentlige må i tillegg utvikle ordninger som imøtekommer deltidsansatte og arbeidsledige sine behov for grunn-, etter- og videreutdanning.

262 Per Helge Thorstad, Nord-Trøndelag

Side 66, avsnittet "Jordbruket", linje 10 - 11, tillegg:
Jordbrukspolitikken er en viktig del av distriktpolitikken. Jordbruket er en bærebjelke i arbeidet med å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Skal jordbruket også i framtida kunne fungere på denne måten må vi fortsatt ha som mål et jordbruk som har økt inntjening og som er mindre avhengig av overføringer fra fellesskapet.

Side 67, avsnittet "Rovdyr, bufe og tamrein", linje 31:
Ordet urimelige tas ut.

Side 70, avsnittet "Distriktenes rolle", linje 24 - 25 endres til:
Landbruk og fiske er de viktigste sysselsettingskapende næringene i distriktene og utgjør en viktig basis for utvikling av ulike tjenesteytende næringer i både offentlig og privat sektor.

Side 71, avsnittet "Bosettingsmønsteret", linje 31 - 32 endres til:
Vi må hele tida ha fokus på virkemidlene som trengs for å nå målet. Utgangspunktet vil være de virkemidlene vi har i dag, men nye tiltak må vurderes kontinuerlig.

108 Tor-Even Heltorp, Oppland

Side 79, linje 36 - 40, fra setningen Viktige målgrupper - vi vil iverksette osv., strykes og erstattes med:
Viktige målgrupper skal få en gunnleggende oppfølging gjennom innkalling, oppfølging og behandling av den offentlige tannhelsetjenesten.

Side 115, linje 18, erstattes med:
Staten skal bekoste førstegangsinnkjøp til alle kommuner slik at det i utgangspunktet blir likt for alle. Deretter skal det gis tilskudd eller gunstige låneordninger til fornying og supplering.

272 Kjell Are Johansen, Nordland

Innledning.

Fiskerinæringen er landets nest viktigste eksportnæring. Utbygging av nødvendig infrastruktur og modernisering av flåte og landanlegg må stå i forhold til næringens nasjonale betydning. Norske fiskerinæring må også i framtida ha klare samfunnsmessige mål, der bosettingsmønster, verdiskaping og arbeidsplasser langs kysten vektlegges i tillegg til lønnsomhet.

Fiskeriavhengige kommuner og regioner må prioriteres ut fra sine historiske rettigheter i fiskeriene.

Råfiskeoven forutsettes opprettholdt og eventuelt oppdatert.

Fiskeressursene.

Fiskeressurser er fellesskapets eiendom og kan ikke privatiseres ved omsettelige kvoter. Samhørigheten mellom de fiskeriavhengige samfunnene i nord og retten til fiskeressursene må styrkes. Kvoter skal fodeles ut fra god ressursforvaltning, regionalpolitiske målsetninger og med lokalpolitiske påvirkning. DnA må nærmere utrede om kvotene kan disponeres i en regional "kvotebank". Fiskeflåten skal fortsatt være eid av aktive fiskere, jfr. deltakerloven. Dispensasjon fra deltakerloven må gis en streng praktisering. Det bør kun gis unntak fra deltakerloven for å sikre fiskerindustrien kontinuerlig råstofftilgang. Konesjonsvilkår må sikre at råstoffet landes på den aktuelle bedrift/region.

Flåtestrukturen.

Flåtestrukturen i Nordland og innenfor de enkelte regioner i fylket må utvikles ut fra lokale tradisjoner og muligheter. Rammebetingelsene for utvikling må legges til rette via en differensiert struktur med vekt på å opprettholde det disponible kvotegrunnlaget. Balansen i kvotetildelingen mellom trålflåte og kystflåte må opprettholdes. Flåtefornyelsen må sikre en struktur som gjør at kystflåten kan fiske sine disponible kvoter og gi grunnlag for å opprettholde en desentralisert mottaks- og foredlingsstruktur. Dette innebærer en sterk styring, dvs. begrensnig og nedbygging av fabrikktrålerflåten. En utvikling med økt innslag av større kystfiskefartøy må ikke baseres på forverring av rammebetingelsene for de mindre fartøyene. Her vises til balnt annet sjarkflåtens betydning for regioner som Lofoten. DnA må stille seg bak rettighetene til kyst og fjordfiskerne ved å gjennomføre fritt fiske og deltakelsesrett for fiske med fartøy under 10,67 m. Rettighetene til deltakelse i slikt fritt fiske må likevel fortsatt være knyttet til blad B i fiskermanntallet.

Økonomi.

Kvotegrunnlag og finansieringsordninger må gi grunnlag for lønnsomhet i fiskeflåten. For å sikre fornying må følgende forhold legges til grunn:

- Fiskeflåten må gis investeringsmidler på linje med øvrige næringsvirksomhet.
- SND må tilføre økt tilskudds- og låneramme til fornying av fiskeflåten. Lånefinansieringen må konkurrere med lavest markedsrente.
- Det må bli mulig med skatte og fondsavsetninger til finansiering av større kystbåter.
- Statlige midler til kommunale næringsfond må økes vesentlig og må også kunne brukes til finansiering av fiskebåter.

- Det må sikres risikopkapital til fiskerisektoren med et samspill mellom landanlegg, industri, SND og regionale fond.
- SND-systemet må organiseres slik at beslutninger tas så nært brukerne som mulig.
- Det må etablers kondemneringstilskudd for å få eldre fartøy ut av fisket.

Rekruttering.

Rekruttering til fiskeflåten er blant annet avhengig av lønnsomhet og mulighet til modernisering av flåten. Det er viktig å sikre at ungsom tar formell utdanning innen fiskeriene. For å rekruttere ungdom til fiskeflåten må fiskefartøyene ta inn lærlinger. Fartøy som benytter lærlinger må fortsatt sikres kompensasjon for merarbeid/utgifter. Lærlingekvote må vurderes. Ungdom som tar sikte på en høyere utdanning innen næringen må tildeles stipende som det knyttes særlige betingelser til, f.eks at de skal arbeide innen fiskeringæringen.

Kvoter som faller bort ved opphør av drift/salg i en region må benyttes om rekrutteringskvote eller som tilleggskvote til den som investerer i nytt fartøy. Finansieringsmulighetene for unge etablerer må forbedres. Når fiskere når pensjonsalderen (70 år) bør de tas ut av kvotetildelingen, slik at ungsom slipper til.

Omstrukturering

Fiskerinæringen står overfor en kontinuerlig omstillingsprosess der fleksibilitet, lønnsomhet og markedstilpasning står sentralt. Næringsstrukturen må tilpasses lokale og naturgitte forhold. Det må tilrettelegges for et sterkere samarbeid mellom fangstleddet og foredlingsiden, både når det gjelder prisfastsettingen, salg og markedsføring.

Der aktive fiskere etablerer samdrift av landanlegg, produksjon, markedsføring, salg og eksport bør det gis støtte til etablering og opplæring.

Infrastrukturen på havnesiden er for dårlig. Det må tilføres økte midler til havneutbygging/farleder, som tjener både industrien og flåten.

Fiskerindustrien må sikres jevne leveranser slik at helårsarbeidsplasser kan oppnås. Fiskeindustriens avhengighet av råstoff fra den russiske flåten må reduseres. For å sikre leveranser til foredlingsindustrien bør føringstilskudd opprettholdes som virkemiddel.

Det må legges til rette for økt kompetanse på utdannings og forskningssiden i landsdelen. Særlig er det behov for å bygge opp kompetanse innen produktutvikling, markedsføring og salg. Bedrifter må tildeles forskningsmidler slik at de kan kjøpe forskning på de felter som er spesifikke for dem.

060 Per Klausen, Oslo

Forslag fra Landsstyret:

Nye retningslinjer for partiavdelingene side 4, punkt 3, siste setning, side 14 i heftet foreslås det følgende tillegg:

"og kan heller ikke velges som representant for laget eller til tillitsverv i lagsstyret."

228 Per Kr. Øyen, Møre og Romsdal

Jeg ber landsmøtet vedta en uttalelse om framtidig gasskraftpolitikk som har vi seg.

Det tredje gasskraftverket i Norge sees i sammenheng med Hydro Aluminiums produksjons- og moderniseringsplaner og bygges derfor på Tjeldsbergodden.

228 Per Kr. Øyen, Møre og Romsdal

Side 43, linje 7, avsnittet om "Bruk av naturgass":

Et eksempel på slik bruk av naturgass er produksjon av aluminium totalt sett gir meget store reduksjoner i det globale energiforbruk og tilsvarende store redusjoner i det globale utslippet av klimagasser CO₂. I Norden.....

274 Odd-Tor Fygle, Nordland

Tilskudd barnehageplass 1-3 år.

Statstilskuddene til barnehageplass for barn fra 1-3 år må økes slik at kommunene kan makte oppgaven med å oppnå full barnehagedekning innen år 2000. Det må være en målsetting at foreldrebetalingen for barn over og under 3 år er lik.

257 Hildur Fallmyr, Nord-Trøndelag

Side 78, etter linje 16, tillegg:

For at dette skal muligjgjøres vil Arbeiderpartiet bruke store deler av beløpet, som blir bevilget over Statsbudsjettet, til forebyggende tiltak for rusmiddel misbrukere til å støtte kommunene i deres arbeid/samarbeid. Dette til beste for denne gruppe og deres familier og samfunnet for øvrig.

Tore Hagebakken, Sentralstyret

Under kapittelet om "Et solidarisk helsestell" innarbeides følgende:

Rikstrygdeverkets refusjonsordninger overfor private sykehus og spesialister må endres med den klare målsetting å frigjøre midler til og sikre fagfolk i det offentlige helsevesen.

045 Inger Lise Husøy, Oslo

Næringspolitikk for IT.

Informasjonsteknologiens endringer i samfunnet er gjennomgripende. Den skaper nye muligheter i kunnskapsformidling og gir oss nye produkter. Den endrer organiseringen av produksjon og administrasjon. Den opphever avstander og vil binde land og regioner sammen på en ny måte. Den digitale revolusjonene utfordrer tradisjonelle tankebaner om personvern, opphavsrett og konkurranseregler og påvirker enkeltmenneskets livssituasjon. Norge bør være i fremste rekke blant moderne teknologinasjoner. Lik tilgang til kunnskap og opplæring blir det neste århundrets store fordelingspolitiske utfordring. Arbeiderpartiet vil legge forholdene til rette for at flest mulig kan ta del i denne utviklingen. Det kan skje gjennom opplæring i alle aldersgrupper, lavere priser på IT og bedre tjenester.

IT er i dag en betydelig nasjonal industri hvor det er skapt mange nye arbeidsplasser. IT-industrien skaper produkter og verktøy av stor betydning for annen næringsvirksomhet. Mange av bedriftene er sterkt nisjeorientert og rettet mot det internasjonale markedet. Fordi den teknologiske utviklingen er så gjennomgripende, dynamisk og går så hurtig, er det behov for et sterkt og bredt offentlig engasjement i samspill med næringsliv og arbeidsliv.

Det bør utarbeides en nasjonalt industriell IT-strategi. Det offentlige bør være et lokomotiv i bruk av IT. For å hevde oss i den internasjonale konkurransen må det satses på såvel realfagene som på markedsføring, produktutvikling og design for IT-industrien. IT-retta høgskolefag som f.eks IT-rett og informasjonsformidling må styrkes.

Det bør rettes sterkere fokus på databrukerne, deres rettighet og muligheter, pris, tilgjengelighet og sårbarhet.

Datatilsynets virksomhet bør gjennomgås med tanke på de nye mulighetene som IT gir.

Lov- og avtaleverket er ikke skapt med tanke på den raske utvikling innen IT. Telependling og fjernarbeid brer om seg. Derfor er det viktig at lov- og avtaleverket gjennomgås i lys av sosiale, sikkerhetsmessige og arbeidsrettslige forhold.

045 Inger Lise Husøy, Oslo

Side 65, linje 28-30:

"Næringssvake områder, kvinner, arbeidsledige og yrkevalghemmede bør prioriteres, forutsatt at prosjektene har potensiale til å bli bedriftsøkonomiske lønnsomme."

endres til:

Det forutsettes at prosjektene har potensiale til å bli bedriftsøkonomiske lønnsomme. Næringssvake områder, arbeidsledige og yrkesvalghemmede bør prioriteres.

tillegg:

Undersøkelser viser at kvinner som ønsker å starte egen virksomhet, møter mye større lån enn kvinner. Dette skjer til tross for at vi erfaringsmessig vet at kvinner har mer nøkterne og realistiske planer og budsjetter enn menn. I tillegg viser undersøkelser at kvinneprosjekter i større grad lykkes og blir levedyktige bedrifter enn når menn står bak. Arbeiderpartiet vil i større grad enn tidligere prioritere kvinnelige entreprenører. SND og BU-midlene er viktige redskap for å gi kvinnelige etablerer likeverdige muligheter.

045 Inger Lise Husøy, Oslo

Solidarisk velferd.

Frihet, likhet og solidaritet er Arbeiderpartiets verdigrunnlag. Det betyr at alle skal ha et likeverdig tilbud. I dag er det fortsatt store levekårsforskjeller mellom Oslos innbyggere. Folkevalgte organer skal ivareta fellesskapets interesser gjennom demokratiske prosesser. Derfor er mer og bedre politisk styring av ressursene nødvendig for å oppnå en rettferdig fordeling.

Det norske velferdssamfunnet utøves i stor utstrekning i landets kommuner. Derfor må kommunene sikres tilfredsstillende vilkår til å løse de prioriterte velferdsoppgavene. Oslo AP

vil understreke som et sterkt prinsipp at folkevalgte organer skal fastsette omfang, rammer og innretning på løsningen av velferdsgodene. Den kommunale styringen bør utvides ved at det stilles sterkere krav til tjenestenes kvalitet og tilgjengelighet. Det må også være et absolutt krav at folkevalgte organer har herredømme over finansiering og finansiseringsformer for velferdsoppgavene.

Både i kommunal og statlig forvaltning eksisterer det mange måter å organisere og finansiere fellesoppgavene på. Dette gjelder også viktige velferdsoppgaver og er bl.a resultatet av den kommunale sjølråderetten. Utprøving av ulike måter å løse oppgavene på har sin egenverdi som erfaringsgrunnlag for å finne de beste løsningene i framtida. Direkte valg til bydelsutvalgene er ett eksempel på ytterligere demokratisering.

Omstilling og mangfold.

Både statlig og kommunal virksomhet har det siste tiåret gjennomført en rekke omstillings- og moderniseringstiltak. Vi har gode erfaringer i Oslo med den synliggjøringen av ansvar som byparlamentarisme innebærer, desentralisert styringssystem, økt brukerdeltakelse og fokus på resultater. Dette har ført til en rekke forbedringer av service- og tjenesteproduksjonen. Det er oppnådd gevinster av effektivisering som kan fordeles gjennom å utvikle bedre og nye tjenestetilbud.

Kommunen skal yte tjenester folk har lovmessig rett til og løse oppavene på en hensiktsmessig og effektiv måte. Derfor trenger vi en omstillingsdyktig kommunal forvaltning. Gjennom samfunnsstyring av offentlig virksomhet ønsker vi å sikre et rettferdig tilbud til ulike grupper og ivareta oppgaver som ikke kan løses i et fritt marked. Viktige prinsipper som frihet og likeverdighet ligger til grunn for utformingen av det kommunale tjenestetilbudet. Folk ønsker trygghet og forutsigbarhet. Hensynet til rettsstatlige prinsipper og likebehandling er grunnleggende verdier i det norske samfunn.

Kjerneoppgaver.

Kommunale myndigheter bør ha ansvaret for organisering og finansiering av kjerneoppgaver innen helse, omsorg og utdanning. Disse områdene kan ikke styres utfra ensidige økonomiske lønnsomhetsbetraktninger og egner seg derfor ikke for kommersialisering. Valg av løsninger innen helse- og omsorgsoppgavene må også ivareta viktige behandlingshensyn som kontinuitet og kompetanse. Samordning av tjenester i en institusjon kan gi fleksibilitet i oppgaveløsningen og er enkelt for brukerne, f.eks at de har ett kontor å forholde seg til for ulike oppgaver innen hjemmehjelpstjenesten. Det må satses på bedre kompetanse innen logistikk (dvs. organisering av forsyningstjeneste og materialadministrasjon) i helsesektoren, fordi ressursene da vil bli utnyttet til det beste for pasientene.

Store innslag av private aktører i f.eks utdanning og helsevesen kan svekke politisk styringsdyktighet ved at private eiere kan motsette seg endringer. Det samme kan sies om sterke provesjoner innenfor f.eks helsevesenet og sosialomsorgen, en slik utvikling er uønsket.

Markedets muligheter og begrensninger.

Enkelte velferdsordninger fungerer ikke godt nok og derfor ser vi etter bedre løsninger. Best mulig organisering av offentlige oppgaver er en kontinuerlig prosess utfra ønsket om en bedre utnyttelse av fellesskapets ressurser. Reell konkurranse kan stimulere til økt effektivitet, men må vurderes i lys av langsiktige konsekvenser.

Oslo kommune kjøper hvert år varer og tjenester for 6-7 milliarder kroner fra private leverandører. Kommunen må ha effektive innkjøps- og anbudsordninger som bidrar til kostnadmessige og administrative besparelser vedrørende innkjøp og lagerhold.

Oslo AP tar avstand fra en privatiseringspolitikk som primært har til hensikt å svekke demokratisk styring og kontroll gjennom å redusere offentlig sektors rolle og øke det private utbyttet. Vårt alternativ til økt privatisering er først og fremst en offensiv strategi for videreutvikling og forbedring av kommunal forvaltning og tjenesteyting.

Det er et prinsipielt skille mellom frivillige, ideelle organisjoner og stiftelser (tredje sektor), som har driftsavtaler med kommunen og private kommersielle bedrifter når det gjelder deres tilbud av velferdstjenester. Frivillige organisasjoner og stiftelser har ikke som hovedmål å gå med overskudd. Vi vil i denne sammenheng peke på at en rekke offentlige støtteordninger til både investeringer og drift, i dag bidrar til at private aktører kan bygge opp betydelige verdier. Det må stilles de samme kravene til kvalitet og kostnadseffektivitet hos organisasjoner og stiftelser, når disse løser oppgaver på vegne av kommunen, som til kommunale virksomheter.

Markedsløsninger kan brukes i den grad konkurranse stimulerer til samfunnsøkonomiske forbedringer og ikke er i motsetning til overordnede politiske målsetninger. Vi er motstandere av å flytte monopolmakt fra offentlig til privat virksomhet ettersom det på flere områder ikke foreligger en reell konkurransesituasjon basert på like vilkår og sammenlignbare tjenester. Det kommersielle helsetilbudet har bedre vilkår enn det offentlige fordi de ikke har kostnader med f.eks døgnberedskap, uttrykning, kostbar medisinsk behandling, forskning og undervisning.

Merverdiavgiften favoriserer i visse tilfeller offentlig tjenesteproduksjon. Stortinget har vedtatt at denne konkurransevridningen skal fjernes gjennom en kompensasjonsordning for områdene bygg og anlegg, vaskeri, renseri, samt kjøkken og kantinedrift.

Tilbud og valgmuligheter.

Valgfrihet er en viktig kvalitet i et velutviklet velferdssamfunn. For Oslo AP er det imidlertid sentralt å understreke at valgfrihet for noen ikke må innskrenke valgmulighetene for andre. Høyresidens krav om fritt valg av skole eller sykehus blir ganske meningsløs i lys av at fritt valg forutsetter reelle og frie tilbud for alle. Vår oppgave er å sikre at det er tilbud til alle og at den offentlige kapasiteten blir best mulig utnyttet. Innenfor denne rammen ønsker vi mest mulig valgfrihet.

Helse- og sosialpolitikk har en verdimeisig forankring. Prinsippet om at "pengene-skal-følge-pasienten" er trolig ikke effektivitetsfremmende i seg selv. "Pengene-følger-pasienten-prinsippet", kombinert med ekspansjon i det private helsevesen, kan føre til at de med mest penger vil kunne kjøpe seg medisinsk behandling på bekostning av dem med størst behov. Vi vil forhindre at vi ender opp med et dårlig offentlig og et dyrt privat helsevesen.

Regjeringen vil innføre innsatsstyrt finansiering for å stimulere de somatiske sykehusene til økt pasientbehandling. Tilsvarende refusjonsordninger eksisterer i dag for poliklinisk behandling og dagkirurgi. Visse typer behandlinger, som f.eks kosmetiske operasjoner som ikke er medisinsk betinget, kan løses privat for å avlaste det offentlige helsevesenet. Men dette må ikke gå på bekostning av det offentliges tilgang til helsepersonell ettersom ett av

hovedproblemer i helsevesenet er knapphet på nøkkelpersonell med spesialkompetanse. Sykehusene må kunne sende pasienter over fylkesgrensene uten å måtte betale store summer.

Vi er imot "pengene-følger-elve-prinsippet" i skolesektoren. For grunnskolen kan vi vanskelig se andre måter å organisere inntaket på enn bostedsbasert. Men i den grad det er ledige plasser bør det være mulig å velge andre skole enn den man tilhører. For den videregående skole er ensidig bruk av karakterer eller betalingsordning ikke forenlig med prinsippet om enhetsskolen. Derfor må man organisere inntaket etter en kombinasjon med bosted, karakterer og andre utdannelsepolitiske kriterier...

Utfordringer.

Vi står overfor store utfordringer i videreutviklingen av velferdsstaten. Folk ønsker flere og bedre tjenester fra det offentlige, ikke reduksjon i eller fjerning av rettigheter og tjenester. Nye oppgaver kan være alt fra tannhelse, gravferd, refusjonsordning for briller, skolemåltid og utleie av skolebøker. Byens hospitser bør vurderes kommunalisert.

Nye reformer og befolkningssammensetning vil føre til at kommunenes utgifter til utdanning, helse og omsorg vil øke dramatisk i løpet av noen få tiår. Det er vår politiske hovedutfordring. Skal vi kunne dekke et økende velferdsbehov i befolkningen samtidig med ønsket om å utjevne levekårene, må vi vurdere økt brukerbetaling på visse områder. Store grupper av Oslos befolkning har god betalingssevne. Utsatte grupper som barn, minstepensjonister, kronisk syke og trygdede må være skjermet mot brukerbetaling. Oslo kommune må sikres tilstrekkelige økonomiske rammere for å kunne løse oppgavene til det beste for byens innbyggere. Lovbestemte rettigheter og nye landsomfattende reformer må følges bedre opp med økonomiske rammebetingelser og nye landsomfattende reformer må følges bedre opp med økonomiske rammebetingelser fra statens side. Statlige overføringer må i sterkere grad vektlegge sosio-økonomiske kriterier.

Hensiktsmessig organisering.

En kommune *kan* velge å sette bort oppgaver som ellers ville blitt utført i regi av kommunen til egne rettssubjekter. Dette kan være *aksjeselskaper, ansvarlig selskaper eller stiftelser*. Disse måtene å organisere virksomheten på, begrenser kommunens styrings- og tilsynsmuligheter betraktelig etter bestemmelse i Aksjeloven, Selskapsloven eller Lov om stiftelser. Ansatte har status som i privat virksomhet, og tilsetningsforholdet reguleres av Arbeidsmiljøloven. Kommunens innflytelse sikres gjennom vedtekter, generalforsamling og valg av styre.

Kommunale bedrifter er ikke definert i Kommuneloven eller i annen lovgivning. Kommunale bedrifter er ikke egne rettssubjekter. Bedriftsformen vil være aktuell for selvfinansierende virksomheter der det er ønskelig å synliggjøre økonomiske resultater gjennom budsjetter og regnskap atskilt fra bykassen, og hvor det samtidig er behov for å opprettholde direkte folkevalgt styring.

Aksjeselskap bør benyttes for virksomheter der kommunene ønsker å begrense sitt ansvar og hvor man er innstilt på å følge aksjelovens bestemmelser, og dermed begrense styringen til ren eierstyring gjennom generalforsamlingen. Aksjeselskap innebærer begrensninger i kommunens økonomiske ansvar og reduserer det offentlige innsyn ved at Offentlighetsloven ikke gjelder for næringsvirksomhet. Med en slik selskapsform kan styret fatte beslutninger raskere enn f.eks en politisk beslutningsprosess som er aktuelt for en kommunal bedrift.

Aksjeselskapsformen må ikke føre til politisk uklarhet i eller rettslig strid om ansvarsforholdet. Dannelse av nye aksjeselskaper bør vurderes i lys av ansvarsforholdet og behovet for innsyn og kontroll. Valg av organsiasjonsform, som f.eks kommunalt aksjeselskap eller bedrift, bør for øvrig styres utfra hva som er mest hensiktsmessig for å nå våre politiske målsetninger. Aksjeselskap bør vurderes i de tilfeller det er nødvendig å gi virksomheter tilstrekkelig handlefrihet for å møte konkurranse fra private.

Utkontraktering av kommunale oppgaver innebærer et skifte i styringsteknikk og kan føre til uklarhet i hvorvidt en avtale er oppfylt eller ikke. Det kan lett bli mer et forretningsjuridisk spørsmål enn en politisk løsning. Slike uavklarte rettslige sider må derfor avklares. Firmaer som benyttes av Oslo kommune f.eks ved anbud må vise attest for ordnede skatteforhold og respektere tariffestede lønns- og arbeidsforhold. Antikontraktørklausulen i offentlige byggeoppdrag og bruk av lærlinger bør inngå i anbudskontraktene.

Kommunal eiendom.

Oslo kommune er en betydelig eier av utstyr, tomater og eiendommer. Forvaltning av kommunale eiendommer er forvaltning av fellesskapets eiendom. Eiendomsretten er avgjørende for å realisere styringsretten og - mulighetene. Flere av kommunens eiendommer har en historisk, sosial eller kulturell betydning og bør tas vare på. Eierskap over strategiske eiendommer er nødvendig for å kunne planlegge og styre by- og næringsutviklingen. Eierskap over virksomheter styrker styringsmulighetene og bidrar med ulike ressurser til bedriften: Risikokapital og likviditet, kontroll, kunnskap og kompetanse.

Kjøp og salg er nødvendig for å styrke kommunens styringsdyktighet. Spørsmålet om eie eller leie må vurderes i lys av såvel de politiske styringsmulighetene som kostnadene. Vi legger videre vekt på at eierskap gir en viktig mulighet til kommunal fleksibilitet. Det må ryddes opp i kommunens eiendomsforvaltning.

Drift av skoleanlegg på bydelsnivå bør utprøves.

Brukerstyring, kvalitet og eierskap.

Det kommunale tjenestetilbudet må bli mer brukertilpasset og kvaliteten må bedres. Derfor ønsker vi økt brukerstyring og -kontroll med systematisk oppfølging. Kommunens innbyggere har rett til å få tilbud med den kvalitet de er lovet og har betalt for.

Kommunale tjenester innenfor teknisk sektor bør i hovedsak prises etter selvkostprinsippet.

Offentlig eierskap over naturressurser som energi og vannressurser er viktig utfra ønsket om en bærekraftig utvikling, såvel som behovet for samfunnsmessig styring og kontroll for å forvalte den offentlige formue best mulig. Det er også økonomisk fordelaktig fordi det er ressurser som sannsynligvis vil stige i verdi. Her er det viktig å skille klart mellom å omgjøre organsiasjonsformen til mer hensiktsmessige driftsformer og å selge kontrollen over ressursene. Oslo AP vil beholde en sterk politisk styring over kollektivtransporten i Oslo.

Høyresiden sprer misnøye.

Det er ikke overraskende at høyresiden i norsk politikk ønsker å privatisere offentlig virksomhet. Målet om økt privatisering er resultat av en borgerlig ideologisk overbevisning. I et lite land er en stor offentlig sektor et interessant marked for å utvide næringslivets muligheter for økt inntjening. Strategien er å skape misnøye med offentlig forvaltning. De hevder at konkurranse fremmer kostnadseffektivitet og at private løsninger er bedre og billigere. Vi mener at for høyresiden dreier dette seg mer om politiske prinsipper enn om praktiske løsninger om man vurderer hensynet til hva som er det beste for brukeren og for kommunens innbyggere.

Næringslivet og offentlig sektor har til alle tider hatt et gjensidig avhengighetsforhold til hverandre. Mye av det lokale næringslivet ville ikke ha eksistert uten kommunenes behov for varer og tjenester. Den norske velferdsstaten er et viktig konkurransefortrinn for næringslivet som spares for store summer på grunn av offentlig infrastruktur, helsestell, utdanning, forskning og utvikling.

Ansattes rettigheter.

De ansatte må sikres medbestemmelse ved omorganisering og omstillinger, og lønns- og arbeidsvilkår må ikke reduseres i forbindelse med anbud eller nye selskapsformer. De må også gis anledning til å møte konkurransen fra private tjenesteytere på like vilkår. Kommunalt utførte tjenester som er sammenlignbare i kvalitet og innhold/omfang, burde normalt være billigere enn privat tjenesteytere som må legges inn fortjeneste i kalkylene for å oppnå nødvendig inntjening.

Konklusjon.

For Oslo Arbeiderparti er det et viktig prinsipp at knappe ressurser som helsetilbud, sosiale tjenester og utdanning skal fordeles etter behov og ikke etter betalingsevne. Det offentlige engasjement har vært begrunnet i at et fritt marked ikke har kunnet fremme de politiske målsetningene, enten ved at det ikke ville fungere eller ville gi uønskede konsekvenser som f.eks skjev fordeling i befolkningen. Vi frykter at økt privatisering vil tappe fellesskapet for ressurser og føre til at det sår tvil om ansvaret for kommunale tjenester. Det vil svekke den politiske legitimitet. Det politiske ansvaret bør derfor tydeliggjøres og forsterkes bl.a. gjennom et klarere skille mellom politisk styring, drift og forvaltning.

I tillegg hadde følgende ordet i debatten:

004	Ane Tømmerås	Østfold
138	Kadafi Zaman	Buskerud
295	Evy-Ann Midttun	Finnmark
	Anne Holt	Regjeringa
	Rolf Lasse Lund	Akershus, Landsstyret
166	Laila Øygarden	Aust-Agder
217	Norill Solheim	Sogn og Fjordane

Dirigenten foreslo å sette strek etter neste taler.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Deretter hadde følgende ordet i debatten:

154	Rolf Erling Andersen	Telemark
279	Knut Petter Torgersen	Nordland
	Thorbjørn Berntsen	Regjeringa
265	Arne Aasan	Nord-Trøndelag
085	Mette Fossum	Hedmark
300	Bjørn Fjukstad	Svalbard
	Grethe G. Fossum	Sentralstyret
023	Anne Therese Gullberg	Akershus
	Grete Faremo	Regjeringa
237	Gunn Inger Løvseth	Sør-Trøndelag

Landsmøtet tok pause fra kl 18.30.

Møtet ble satt igjen kl 19.30.

Forsamlingen sang "Slå en ring om vår røde fane". Forsangere Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

020 Ragnar Kristoffersen, Akershus, søker om permisjon fredag kl 09.00 til kl 10.00.

Vedtak: Søknaden invilget.

Debatten fortsatte med følgende talere:

044	Rune Kristiansen	Oslo
228	Per Kristian Øyen	Møre og Romsdal
289	Heidi Anita Hansen	Troms
	Johan K. Gjølme	Rogaland, Landsstyret
195	Terje Ohnstad	Hordaland
010	Kari Voll	Østfold
110	Odd Erik Stende	Oppland
034	Halfdan Karlsen	Akershus
135	Aud Watnebryn	Buskerud
226	John Ekroll	Møre og Romsdal
077	Kjell Ivar Bakkmoen	Oslo
207	Per Rune Henriksen	Hordaland
045	Inger Lise Husøy	Oslo
211	Natacha Rivera Vallebona	Hordaland
175	Stein Chr. Salvesen	Vest-Agder
	Gunn Olsen	Telemark, Landsstyret
084	Tord Kristian Skancke	Hedmark
252	Halvard Ingebrigtsen	Sør-Trøndelag

292	Eva Johnsen	Troms
027	Vidar Bjørnstad	Akershus
225	Hege Merethe Gagnat	Møre og Romsdal
171	Øystein Grytten	Vest-Agder
	Bjørn Tore Godal	Regjeringa
096	Britt Hildeng	Oslo
288	Roald Linaker	Troms
	Inger-Grethe Solstad	Kvinnepolitisk utvalg
	Jo Stein Moen	Landsstyret AUF
177	Lill Tony Ramvik	Vest-Agder
256	Eva Kristin Hansen	Sør-Trøndelag
201	Borghild Lieng	Hordaland
	Geir Vikan	Nord-Trøndelag, Landsstyret
	Eva Jørstad	Sentralstyret
232	Bernhard Riksfjord	Møre og Romsdal
180	Tor Magne Johannessen	Rogaland
033	Elisabeth Knoff	Akershus
	Tore Nordtun	Stortingsgruppa
035	Anne Odenmarck	Akershus
134	Frank Willy Larsen	Buskerud
104	Gry Larsen	Oppland
	Liv Ingebrigtsen	Møre og Romsdal, Landsstyret
	Magnhild Mathisen	Sametingsgruppa
163	Marthe Scharning Lund	Telemark
188	Henrik Ravndal	Rogaland
	Åshild D. Willersrud	Akershus, Landsstyret
053	Per Kristian Finstad	Oslo
143	Stig Råen	Vestfold
	Ole-Jørgen Johannessen	Hordaland, Landsstyret
117	Stig Solbrekken	Oppland
	Susanne Brattli Grannes	Nord-Trøndelag, Landsstyret
059	Erik Dugstad	Oslo
083	Nils A. Røhne	Hedmark
240	Julla Engan	Sør-Trøndelag

Dirigenten takket for debatten og refererte så navnene til de som hadde fremmet forslag til dagens og morgendagens debatt.

Dirigenten forslø at taletiden i debatten etter Jens Stoltenberg og Hill-Marta Solbergs innledninger på fredag ble satt til 3 minutter.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

034 Halfdan Karlsen, Akershus, søker om permisjon på fredag fra kl. 18.00.

047 Kjersti Mo, Oslo, søker om permisjon fredag fra kl. 09.00 til 13.00.

079 Florin Olsen, Oslo, søker om permisjon på lørdag fra kl. 15.00.

Vedtak: Søknadene innvilges.

Dirigenten erklærte deretter møtet for hevet. Møtet slutt kl. 23.15.

Fredag 8. november 1996

Møtet ble satt kl 09.05.

Forsamlingen sang "Din tanke er fri". Forsangere Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

Dirigenten ga ordet til protokollkomiteens leder Hans Bjerregård som la fram innstillingen om protokollen fra 7. november:

Innstilling fra Beretnings- og protokollkomitèen.

Beretnings- og protokollkomitèen har i møte 8. november 1996 gjennomgått protokollen fra landsmøtets forhandlinger torsdag 7. november.

Komitèen finner protokollen i orden og anbefaler den godkjent.

Oslo, 8. november 1996.

Hans Bjerregård
leder

Julia Engan

Bjørn Nedreaas

Anne Lise Eide

Kjell Are Johansen

Svein Bjørn Aasnes
sekretær

Vedtak: Godkjent.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

192 Gisle Handeland, Hordaland, søker permisjon resten av møtet

Vedtak: Søknaden invilget.

SAK 5 - INNKOMNE FORSLAG

Johan Kåre Gjølme, Landsstyret, Rogaland trakk sitt forslag om "Urimlige miljøkrav" som ble fremmet til sak 5 på torsdagens kveldsmøte.

Dirigenten tok opp hefte 1: Innkomne forslag, til behandling forslag for forslag:

1. MILJØ- OG ENERGIPOLITIKK

1.01 SOLUND ARBEIDARPARTI
Strandrensking langs kysten

Innstilling:
Forslaget avvises.

1.02 ÅSANE ARBEIDERSAMFUNN
Energiøkonomisering

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

1.03 VESTNES ARBEIDERPARTI
Miljø og naturvern

Innstilling:
Forslaget avvises.

1.04 NØTTERØY ARBEIDERPARTI
Miljø - avgass fra biler

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

1.05 NØTTERØY ARBEIDERPARTI
Forbrukerpolitikk

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

1.06 TJØME ARBEIDERPARTI
Endringer i plan- og bygningsloven

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

1.07 BORRE ARBEIDERPARTI
Oppfølgingen av Nordsjøavtalen

Innstilling:
Forslaget avvises

- 1.08 SANDNES ARBEIDERPARTI
Miljøteknologi
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 1.09 STAVANGER ARBEIDERPARTI
Urimelig miljøkrav kan rasere norsk industri
- Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.
- 1.10 ÅS ARBEIDERFORENING
Gasskraftverk
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 1.11 SAGENE/TORSHOV AUF
Sats på alternative energikilder
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 1.12 BESTUM ARBEIDERPARTILAG
Avfallshåndtering og gjenvinningsindustri som middel til nye arbeidsplasser
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 1.13 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG
Kolonihager
- Innstilling:
Oversende redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 1.14 LINDEBERG ARBEIDERPARTILAG
Reduksjon av luftforurensning i storbyene
- Innstilling:
Forslaget avvises.
- 1.15 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG
Ja til bedre utnyttelse av vannkraft og mer ENØK - Nei til gasskraftverk
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

1.16 SAMSMOEN ARBEIDERLAG
Totale miljøkonsekvenser ved konsesjonsbehandlinger

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 1.01 - 1.16 enstemmig vedtatt.

2. ØKONOMI, SKATT- OG AVGIFTSPOLITIKK

2.01 SARPSBORG ARBEIDERPARTI
Eiendomsskatt

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

2.02 EIDSBERG ARBEIDERPARTI
Ligningskontorene

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

2.03 JØSSUND ARBEIDERLAG
Fiktiv oljegyld

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret

2.04 RANA ARBEIDERPARTI
Drivstoffavgifter i Norge

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

2.05 NØTTERØY ARBEIDERPARTI
Skatt og avgift

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

2.06 FLESBERG ARBEIDERPARTI
Uheldige konsekvenser ved utjamning av nett-tariffer

Innstilling:

Forslaget avvises.

- 2.07 FROGN ARBEIDERPARTI
Utviklingsfond i stedet for oljefond
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 2.08 SAGENE/TORSHOV AUF
Grønn skatt
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 2.09 LASTEBILEIERNES FORENING
Nedsettelse av avgifter (engangsavgift) på varebiler under 3 500 kg totalvekt
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.
- 2.10 LASTEBILEIERNES FORENING
Endringer i skatteloven
- Innstilling:
Forslaget avvises.
- 2.11 LASTEBILEIERNES FORENING
Avgiftsnivået i norsk transportnæring
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.
- 2.12 LASTEBILEIERNES FORENING
Refusjonsordning på bruk av autodiesel i Norge
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.
- 2.13 VEFSN ARBEIDERPARTI
Skattlegging av kraftintensiv industri
- Innstilling:
Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 2.14 SUNNDAL ARBEIDERPARTI
Ikke jag kraftintensiv industri fra Norge
- Innstilling:
Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

2.15 MALANGEN ARBEIDERLAG
Fraktsubsidier

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

2.16 MALANGEN ARBEIDERLAG
Øking av matvareoms

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

2.17 SØRREISA ARBEIDERPARTI
CO2-avgift/Grønn skattekomisjon

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 2.01 - 2.17 enstemmig vedtatt.

3. ARBEID OG ARBEIDSTID

3.01 STORD ARBEIDERPARTI
Pensjonsalder

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

3.02 NØTTERØY ARBEIDERPARTI
Pensjonsalder/økt sysselsetting

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

3.03 TRONDHEIM ARBEIDERPARTI
Pensjonsalder

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

3.04 ARBEIDERPARTIET I BERGEN
Arbeidstidsreformer

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

3.05 SANDNES ARBEIDERPARTI

Arbeid og miljø

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

3.06 LASTEBILEIERNES FORENING

Bedret velferd for alle yrkesutøvere

Innstilling:

Forslaget avvises.

3.07 VEFSN ARBEIDERPARTI

Menns fødselspermisjon - opptjening etter egen stillingshjemmel

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

3.08 ELVERUM ARBEIDERPARTI

Arbeidsledigheten

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 3.01 - 3.08 enstemmig vedtatt.

4. TRYGD OG SOSIALE ORDNINGER

4.01 ARBEIDERPARTIET I BERGEN

Fleksibilitet i varighet av enslig forsørgerstønad ved utdanning

Innstilling:

Forslaget avvises.

4.02 SARPSBORG ARBEIDERPARTI

Felles sosialhjelpssatser

Innstilling:

Forslaget avvises.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 4.01 og 4.02 enstemmig vedtatt.

4.03 EIDSBERG ARBEIDERPARTI
Pensjonister

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.

051 Tom Pape, Oslo foreslo forslaget oversendt til redaksjonskomiteen for prinsipp og arbeidsprogrammet

Vedtak: Tom Papes forslag enstemmig vedtatt.

4.04 SUNNDALSØRA ARBEIDERKVINNELAG
Pensjon

Innstilling:
Forslaget avvises.

4.05 SANDNES ARBEIDERPARTI
Hjemneværende

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.

4.06 GRAFISK PARTILAG AV DNA
Sykelønnsordningen

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

4.07 GRAFISK PARTILAG AV DNA
Dagpenger

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret

4.08 EGGE OG SJÅSTAD ARBEIDERLAG
Økning av stønad til gravferd

Innstilling:
Forslaget avvises.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 4.04 - 4.08 enstemmig vedtatt.

4.09 LILLEAKER ARBEIDERPARTILAG
Gravferdsordningen

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.

074 Sissel Berg, Oslo foreslo forslaget oversendt redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sissel Bergs forslag enstemmig vedtatt.

4.10 LILLEHAMMER ARBEIDERPARTI
Økonomisk sikkerhet for dem som søker uføretrygd

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

4.11 LILLEHAMMER ARBEIDERPARTI
Samordning mellom trygdeytelser, sosiale ytelser og tjenesteytelser for funksjonshemmede

Innstilling:
Forslaget avvises.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 4.10 og 4.11 enstemmig vedtatt.

5. UTDANNING OG STUDIEFINANSIERING

5.01 BERGEN SOSIALDEMOKRATISK STUDENTFORBUND
Utdanning og opplæring i en strategi for arbeid til alle

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

5.02 FREDRIKSTAD AUF
Karakterer i ungdomskolen

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

5.03 ORKDAL ARBEIDERPARTI
Studiefinansiering

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 5.04 SANDNES ARBEIDERPARTI
Renter på studielån
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 5.05 MANDAL ARBEIDERPARTI
Studielån
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 5.06 LØRENSKOG ARBEIDERSAMFUNN
Finansiering av utdanning/opplæring
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 5.07 OSLO SSF
Utdanningsfinansiering
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 5.08 SORTLAND ARBEIDERPARTI
Studiefinansiering
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 5.09 SOSIALISTISK SKOLELAG
Utvalg for å komme med forslag til vurderingsformer i grunnskole og videregående opplæring
- Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.
- 5.10 SOSIALISTISK SKOLELAG
Utviklingsarbeid i utdanningssektoren
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.
- 5.11 OSLO SSF
Kvinner i vitenskapelige stillinger
- Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 5.12 OSLO SSF
Norge som utdanningsland

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 5.13 BESTUM ARBEIDERPARTILAG
"Borteboer" - stemmerett for studenter

Innstilling:

Forslagene oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 5.01 - 5.13 enstemmig vedtatt.

- 5.14 GRAFISK PARTILAG AV DNA
Yrkesutdanning

Innstilling:

Forslaget avvises.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslag 5.14 vedtatt mot en stemme.

- 5.15 GRAFISK PARTILAG AV DNA
Etter- og videreutdanning

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 5.16 LILLEAKER ARBEIDERPARTILAG
Livssynsfriheten i skolen

Innstilling:

Forslagene oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 5.17 GRØNLAND-TØYEN-GAMLEBYEN ARBEIDERPARTILAG
Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering

Innstilling:

Forslagene oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 5.18 VESTERSIDA ARBEIDERLAG
Utvidet trygghetskontakt mellom hjem og skole

Innstilling:

Forslaget avvises.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 5.15 -5.18 enstemmig vedtatt.

6. OPPVEKST

6.01 SARPSBORG ARBEIDERPARTI

Barnehagereform

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.02 EIDSBERG ARBEIDERPARTI

Unødig advokathjelp

Innstilling:

Forslaget avvises.

6.03 RÅDE ARBEIDERPARTI

Full barnehagedekning

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.04 SUNNDALSØRA ARBEIDERKVINNELAG

Barnetrygd

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.05 KARMØY ARBEIDERPARTI

Behovsprøvd barnetrygd

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.06 LØRENSKOG ARBEIDERSAMFUNN

Fordeling barn imellom

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.07 ELLINGSRUD ARBEIDERPARTILAG

Bruk av kontantstøtte kontra offentlige tilbud til barnefamilier

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.08 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG
Full barnehagedekning

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.09 GRØNLAND-TØYEN-GAMLEBYEN ARBEIDERPARTILAG
Garanter barnehageplass til alle

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

6.10 EIDSKOG ARBEIDERPARTI
Vår barneomsorgspolitik - til barnas beste?

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 6.01 - 6.10 enstemmig vedtatt.

7. HELSE- OG ELDREOMSORG

7.01 NØTTERØY ARBEIDERPARTI
Helsevesen

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

7.02 FLEKKEFJORD ARBEIDERPARTI
Enerom syke- og aldershjem

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

7.03 LILLEAKER ARBEIDERPARTILAG
Bedre utnyttelse av ressursene i helsevesenet

Innstilling:

Forslaget avvises.

7.04 SORTLAND ARBEIDERPARTI
Økonomisk dekning ved behandling av periodontitt

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

7.05 NORD-SENJA ARBEIDERLAG
Psykiatrireformen/åpen omsorg

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

7.06 LILLEHAMMER ARBEIDERPARTI
Hvordan beholde og styrke et desentralisert sykehustilbud

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

7.07 JEVNAKER ARBEIDERPARTI
Kommunelegetjenesten

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

7.08 ELVERUM ARBEIDERPARTI
Skal private tjene penger på folks dårlige helse?

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 7.01 - 7.08 enstemmig vedtatt.

8. KULTURPOLITIKK

8.01 ÅSANE ARBEIDERSAMFUNN
Kultur

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

8.02 ÅSANE ARBEIDERSAMFUNN
Industrimuseer

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

8.03 ÅSANE ARBEIDERSAMFUNN
Parkanlegg - aktivitetssenter i bydelene

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 8.01 - 8.03 enstemmig vedtatt.

9. ALKOHOL- OG NARKOTIKAPOLITIKK

9.01 SARPSBORG ARBEIDERPARTI
Arbeidet mot rus og narkotika

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.02 SARPSBORG ARBEIDERPARTI
Lokale alkoholpolitiske planer

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.03 KARMØY ARBEIDERPARTI
Kampen mot narkotika må intensiveres

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.04 EIGERSUND ARBEIDERPARTI
Alkoholpolitisk målsetting

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.05 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG
Forebygging av dødsfall blant narkotikamisbrukere

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.06 ELLINGSRUD ARBEIDERPARTILAG
Behov for et større mangfold i rusomsorgen

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.07 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG
Forebyggende arbeid blant barn av rusmisbrukere

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.08 SOSIALISTISK SKOLELAG

Etablering av fylkeskommunale sentra for barn og ungdom av foreldre med rusproblemer

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.09 GRØNLAND/TØYEN/GAMLEBYEN- OG KAMPEN OG VÅLERENGA
ARBEIDERPARTILAG

Wanda-sentret i alle fylker

Innstilling:

Forslagene oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.10 VESTRE ARBEIDERSAMFUND

Etablering av fylkeskommunale sentra for barn og ungdom av foreldre med rusproblemer

Innstilling:

Forslagene oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

9.11 NORDRE LAND ARBEIDERPARTI

Rus- og voldsproblematikken

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 9.01 - 9.11 enstemmig vedtatt.

10. BY OG LAND

10.01 AURLAND ARBEIDARPARTI

Distriktstenleg tilrettelegging

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

10.02 KAMPEN/VÅLERENGA ARBEIDERPARTILAG

Et løft for Østkanten

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 10.03 GRØNLAND-TØYEN-GAMLEBYEN ARBEIDERPARTILAG
Tiltak for utjevning av levevilkår i Oslo indre øst

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 10.04 GRØNLAND/TØYEN/GAMLEBYEN- OG KAMPEN OG VÅLERENGA
ARBEIDERPARTILAG
Fortsatt satsing på Gamlebyen

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 10.05 SAGENE/TORSHOV AUF
Sats på Gamlebyen

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret

- 10.06 SORTLAND ARBEIDERPARTI
Distriktpolitikk

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 10.07 BODØ ARBEIDERPARTI
Distriktpolitikk

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 10.08 FLAKSTAD ARBEIDERPARTI
Det norske Arbeiderparti og distrikts-Norge

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 10.09 SØRREISA ARBEIDERPARTI
Distriktsprofilen i kommuneøkonomien

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 10.01 - 10.09 enstemmig vedtatt.

11. JUSTISSAKER

11.01 JØSSUND ARBEIDERLAG

Justispolitikk - politi- og lensmannsdistriktene i Norge

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

11.02 JØSSUND ARBEIDERLAG

Åremålstillinger i rettsvesenet

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

11.03 INDUSTRIENS PARTILAG

Ulovlig overvåking

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 11.01 - 11.03 enstemmig vedtatt.

12. ORGANISERING AV OFFENTLIGE TJENESTER

12.01 FOLKETS HUS PARTILAG AV DNA

Offentlige tjenester

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

12.02 SUNNDALSØRA ARBEIDERKVINNELAG

Overgangsstønad og morstrygd

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

12.03 FARSUND ARBEIDERPARTI

Offentlige tjenester

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

12.04 ELLINGSRUD ARBEIDERPARTILAG

Holdning til privatisering / konkurranseutsetting av tidligere offentlige tilbud

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

12.05 JERNBANELAGET AV DNA
Nei til A/S og deling av NSB

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

12.06 POSTENS ARBEIDERPARTILAG
Postverket og NSB fortsatt som forvaltningsbedrifter

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret.

12.07 ELVERUM ARBEIDERPARTI
Offentlige tjenestetilbud

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 12.01 - 12.07 enstemmig vedtatt.

13. GENERELL VELFERDS- OG FORDELINGSPOLITIKK

13.01 FYLLINGSDALEN ARBEIDERSAMFUNN
Fordeling

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.02 ARBEIDERPARTIET I BERGEN
Velferdsmeldingen

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.03 JØSSUND ARBEIDERLAG
Statlige overføringer

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret.

13.04 KARMØY ARBEIDERPARTI
Vårt ansvar for hverandre må bli synlig igjen

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.05 VEIVSENETS ARBEIDERFORENING OG VEIVSENETS
ARBEIDERPARTILAG
En sterk offentlig sektor

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.06 ELLINGSRUD ARBEIDERPARTILAG
Helhetlige planer for holdningsskapende og forebyggende arbeid

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.07 OSLO ARBEIDERPARTI
Levekårsutfordringene i storbyene - indre øst

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.08 INDUSTRIENS PARTILAG
En aktiv næringsstrategi for by og land

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.09 ÅSNES ARBEIDERPARTI
Velferdssaker

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

13.10 OSLO ARBEIDERPARTI
Velferdspolitikken

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 13.01 - 13.10 enstemmig vedtatt.

14. SAMFERDSELSPOLITIKK

14.01 ARBEIDERPARTIET I BERGEN
Sats på jernbanen - utbygging og opprusting av Bergensbanen

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret.

- 14.02 BORRE ARBEIDERPARTI
To spors jernbane gjennom Vestfold

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.

- 14.03 GRØNLAND/TØYEN/GAMLEBYEN- OG KAMPEN OG VÅLERENGA
ARBEIDERPARTILAG
Gardermobanen i tunnel gjennom Gamlebyen

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.

- 14.04 RANA ARBEIDERPARTI
Norsk jernbaneplan 1998 - 2007

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.

- 14.05 SENTRUM ARBEIDERLAG
Bygg Nord-Norgebanen - et nasjonalt ansvar

Innstilling:
Forslaget avvises.

- 14.06 ÅS ARBEIDERFORENING
Kollektiv trafikk

Innstilling:
Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

- 14.07 OPPEGÅRD ARBEIDERPARTI
Østfoldbanen

Innstilling:
Oversendes Sentralstyret.

- 14.08 TJELDSUND ARBEIDERPARTI
Opprusting av veinettet i Nord-Norge

Innstilling:
Forslaget oversendes Sentralstyret.

- 14.09 RANA ARBEIDERPARTI
Vegmidler til Nordland

Innstilling:
Forslaget oversendes Sentralstyret.

14.10 NØTTERØY ARBEIDERPARTI

Transport

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

14.11 FLEKKEFJORD ARBEIDERPARTI

Mer miljøvennlig transport av gods

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

14.12 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG

Biltrafikk og luftforurensing

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

14.13 LASTEBILEIERNES FORENING

Stereke kontroll av løyve, drivstoff og kjøre- og hviletid

Innstilling:

Oversendes til redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

14.14 LASTEBILEIERNES FORENING

Innføring av krav om løyve for all ervervsmessig godstransport

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

14.15 VESTERSIDA ARBEIDERLAG/VEFSN ARBEIDERPARTI

E6 fylkesgrensen Nord-Trøndelag - Saltfjellet - nasjonaltprosjekt

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret.

14.16 MALANGEN ARBEIDERLAG

Fast dekke på alle fylkesveier

Innstilling:

Oversendes Sentralstyret.

14.17 ÅRVOLL ARBEIDERPARTILAG

Postens massenedlegging av postkontorer

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 14.01 - 14.17 enstemmig vedtatt.

15. NÆRINGSPOLITIKK

15.01 KVINESDAL ARBEIDERPARTI

Omlegging av SND

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

15.02 SOLUND ARBEIDARPARTI

Kystflåten

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

15.03 VEFSN ARBEIDERPARTI

Rammebetingelser for den kraftintensive industri

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

15.04 RANA ARBEIDERPARTI

Kraft på langsiktige kontrakter

Innstilling:

Forslagene oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

15.05 TRÆNA ARBEIDERPARTI

Avklaring av mål og virkemidler i fiskeripolitikken

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

15.06 MALANGEN ARBEIDERLAG

Styrking av fjord- og kystfiske

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

15.07 SØRREISA ARBEIDERPARTI
Inntektsutviklingen i jordbruket

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 15.01 - 15.07 enstemmig vedtatt.

16. RASISME/FLYKTNINGER/INTEGRERING

16.01 KVALØYSLETTA ARBEIDERLAG
La hjertet tale når utlendingsloven skal praktiseres

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

16.02 VANNVÅG OG OMEGN ARBEIDERLAG
Kirkeasylanter

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

16.03 FLORA ARBEIDARPARTI
Flyktningepolitikken

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

16.04 GRØNLAND-TØYEN-GAMLEBYEN AP-LAG
Øk flyktningekvoten og redefiner asylgrunnlaget for kvinner

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 16.01 - 16.04 enstemmig vedtatt.

16.05 OSLO ARBEIDERPARTI
Flerkulturell samhandling

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

050 Ann Marit Sæbønes, Oslo foreslo forslag oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Vedtak: Ann Marit Sæbønes sitt forslag til 16.05 enstemmig vedtatt.

16.06 SAGENE/TORSHOV AUF
Språk - nøkkelen til integrering

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

16.07 OSLO SSF
Nazisme og rasisme

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

16.08 GRØNLAND-TØYEN-GAMLEBYEN ARBEIDERPARTILAG
Kvinneråd for etniske minoriteter

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 16.06 - 16.08 enstemmig vedtatt.

17. DEMOKRATI

17.01 ARBEIDERPARTIET I BERGEN
Bedriftsdemokrati

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

17.02 ARBEIDERPARTIET I BERGEN
Offentlige eierskapi forretningsbanker

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

17.03 ST.HANSHAUGEN/ULLEVÅL ARBEIDERPARTILAG
Etisk råd

Innstilling:

Forslaget avvises.

17.04 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG
Skill lokalvalg i forskjellige regioner

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

17.05 GRAFISK PARTILAG AV DNA
Mediepolitikk

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 17.01 -17.05 enstemmig vedtatt.

18. INTERNASJONALE SAKER

18.01 JØSSUND ARBEIDERLAG
Miljøpolitikk - Russland

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

18.02 LINDEBERG ARBEIDERPARTILAG
Kurdernes menneskerettighets-situasjon i Tyrkia

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

18.03 JØSSUND ARBEIDERLAG
Menneskerettigheter Tyrkia - Kurdere

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

18.04 JØSSUND ARBEIDERLAG
Norge - Tibet/Kina

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

18.05 DRAMMEN AUF
Null rente på norske u-hjelpsån

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

18.06 VESTRE ARBEIDERSAMFUND
Utenriks- og sikkerhetspolitikk

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

18.07 LILLEAKER ARBEIDERPARTILAG

Boikott av barnarbeid

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

18.08 GRÜNERLØKKA ARBEIDERPARTILAG

La barn få en barndom - bekjemp barnarbeid

Innstilling:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

18.09 OSLO ARBEIDERPARTI

Reformer i FN-systemet

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

18.10 GREFSEN ARBEIDERPARTILAG

Bistanden bør vokse

Innstilling:

Oversendes redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslagene 18.01 - 18.10 enstemmig vedtatt.

19. ØVRIGE POLITISKE SAKER

19.01 TORSHOV ARBEIDERSAMFUNN

Kommunale boliger

Vedtak: Sentralstyret innstilling til forslag 20.07 enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok deretter hefte nr. 3: Innkomne forslag - Lovendringer opp til behandling, forslag for forslag:

21.01 Trysil Arbeiderparti

Mdlemmers lagstilhørighet

95 Ingunn Karlsen, Hedmark foreslo forslaget oversendt redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker.

Ordet i debatten: Dag Terje Andersen, sentralstyret.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling til forslag 21.01 vedtatt med stort flertall.

21.02 Barkåker Arbeiderlag
Oppløsning av en partiavdeling.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling til forslag 21.02 enstemmig vedtatt.

21.03 Gjerstad Arbeiderparti
Æresmedlemskap

Vedtak: Sentralstyrets innstilling til forslag 21.03 enstemmig vedtatt.

21.04 Grønland/Tøyen/Gamlebyen- og Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag
Kvinnebevegelsens organer gis forslagsrett til landsmøtet.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling til forslag 21.04 enstemmig vedtatt.

21.05 Grønland/Tøyen/Gamlebyen Arbeiderpartilag.
Bevar kvinnebevegelsen som en selvstendig bevegelse.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling til forslag 21.05 enstemmig vedtatt.

21.06 Kristiansand Arbeiderparti.
Kvinnepolitisk utvalgs stemmerrett på årsmøtene/landsmøtene.

Dirigenten foreslo at forslaget ble utstatt og tatt opp igjen under behandlingen av Hefte nr. 3b.

Vedtak: Dirigentens forslag enstemmig vedtatt.

21.07 Bodø Arbeiderparti.
Fylkespartienes forslagsrett til landsmøtet.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling til forslag 21.07 enstemmig vedtatt.

21.08 Landsstyret.
Endringer i Det norske Arbeiderpartis lover og retningslinjer.

Lover for Det norske Arbeiderparti.
§1 og 2.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§ 3

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§4, punkt 1 tom. §6, punkt 2.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§6, punkt 3, 2. setning.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§6, punkt 4, tom. §6, punkt 7, bokstav c.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§6, punkt 7, bokstav d.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§6, punkt 7, bokstav e.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§6, punkt 7, bokstav f.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Forslag til ny §6, punkt 7, bokstav f.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§6, punkt 8 tom. §9, punkt 6.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§10.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Nåværende §11, punkt 1, 4. setning.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Nåværende §11, punkt 3, 5. setning.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Nåværende §12, punkt 1 tom. 10.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Nåværende §12, punkt 11.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Nåværende §13, punkt 1 tom. §16, punkt 2.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis fylkespartier.

§1 tom. §9.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§10.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§11.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis kommunepartier.

§1.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§2, 3. avsnitt.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§3 tom. §5, punkt 2.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§5, punkt 3.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§5, punkt 4 tom. §10.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

Retningslinjer for partiavdelingene.

§1, punkt 1 tom. §4, punkt 2.

Vedtak: Landsstyrets forslag enstemmig vedtatt.

§4, punkt 3, siste setning.

060 Per Klausen, Oslo foreslo at nåværende formulering blir opprettholdt.

050 Ann-Marit Sæbønes, Oslo foreslo forslaget oversendt Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker.

127 Halvor Reiersgård, Buskerud fremmet følgende forslag:

Faglige partilag på arbeidsplasser:

Forslag til nytt punkt 3, §4 i retningslinjer for partiavdelingene.

Ved dannelse av faglige partilag på arbeidsplasser har alle medlemmer fulle rettigheter i arbeidsplasslaget uten hensyn til bostedsadresse.

Faglaget velger medlemmer til representantskapet i den kommune hvor arbeidsplassen ligger.

Nåværende punkt 3 med den foreslåtte endring blir punkt 4.

Begrunnelse:

Hensikten med faglige partilag på arbeidsplasser må være, etter at det kollektive medlemskap opphører å gi disse medlemmene et tilbud om å delta med fulle rettigheter for å ivareta faglig/politiske spørsmål og saker i de fora hvor saker tas opp og vedtak fattes uten hensyn til bostedsadresse.

Uten at alle medlemmer har fulle rettigheter til å delta i beslutningsprosessen i den kommune hvor arbeidsplassen ligger, er det klare signaler fra faglig hold i Buskerud at det er lite meningsfylt og nærmest uinteressant med faglige partilag på arbeidsplasser.

Ordet i debatten:

199 Trond Tystad, Hordaland.
Dag Terje Andersen, sentralstyret.

Vedtak: Alle forslag oversendes redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker.

Retningslinjer for det samepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti.

Vedtak: Landsstyrets forslag fra og med Formål tom. Samepolitisk manifest enstemmig vedtatt.

DnAs samepolitiske konferanse.

271 Per Solli, Nordland fremmet følgende forslag:
Hefte 3, side 18, DnA samepolitisk konferanse.

Tilføyelse som nytt siste avsnitt:

Den samepolitiske konferansen behandler og vedtar det politiske grunnlaget for sametingsvalget. Det legges til grunn for sentral-/landsstyrets behandling av DnAs samepolitiske målsetninger, som vedtas endelig av landsmøtet.

Ordet i debatten:

Dag Terje Andersen, sentralstyret.
063 Åse Niemi, Oslo.

271 Per Solli, Nordland foreslo deretter at forslaget ble oversendt Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker.

Vedtak: Forslaget om oversendelse til Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok deretter Hefte 3b, Innkomne forslag: Organisering av kvinnebevegelsen opp til behandling:

I Lover for Det norske Arbeiderparti.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling fom. §6, Landsmøtet tom. §8, Sentralstyret enstemmig vedtatt.

II Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis fylkespartier.

§1, Formålet.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

§2, Årsmøtet.

Ordet i debatten:

Lene Løken, Kvinnepolitisk utvalg.

196 Kari Manger, Hordaland.

Dag Terje Andersen, sentralstyret.

172 Martha Rondestvedt, Vest-Agder, som viste til innlevert forslag på torsdagens møte.

Vedtak: Sentralstyrets mindretallsinnstilling om oversendelse til Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker enstemmig vedtatt. Likeledes ble Martha Rondestvedts forslag oversendt Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker.

Ny §12, Kvinnepolitisk arbeid på fylkesnivå.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

III Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis kommunepartier.

§3, Årsmøtet.

Vedtak: Sentralstyrets mindretallsinnstilling om at forslaget oversendes Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker enstemmig vedtatt.

Ny §11, Kvinnepolitisk arbeid på kommunenivå.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

IV Retningslinjer for partiavdelingene.

Ny §7, Kvinnepolitisk arbeid på lagsnivå.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

V Forslag til retningslinjer for kvinnebevegelsen og det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti.

Lene Løken, Kvinnepolitisk utvalg, fremmet følgende forslag:

Kvinnepolitisk styre på kommunenivå.

Side 6, 5. avsnitt, etter 1. setning, tillegg:

I kommunepartier der kommunepartiets styre har stemmerett på årsmøtet, skal også hele kvinnepolitisk styre ha stemmerett.

Kvinnepolitisk styre på fylkesnivå.

Side 6, 7. avsnitt, etter 1. setning, tillegg:

I fylkespartier der fylkespartiets styre har stemmerett på årsmøtet, skal også hele kvinnepolitisk styre ha stemmerett.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling til forslag til Retningslinjer for kvinnebevegelsen og det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti enstemmig vedtatt.

Forslag fra Lene Løken, Kvinnepolitisk utvalg, vedtatt oversendt Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker.

VI Forslag til anbefalt praksis i fylkespartiene og kommunepartiene.

Vedtak: Sentralstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

046 Marte Gerhardsen, Oslo søker om permisjon hele dagen i dag

092 Astrid Skaug, Hedmark søker om permisjon fra kl 12.30 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

Dirigenten ga deretter ordet til Jens Stoltenberg som innledet til debatt om "Et arbeidsliv med plass til alle/Arbeid" til saklistas punkt 8 partiets nye prinsipp- og arbeidsprogram.

Dirigenten foreslo at taletiden etter debatten til Jens Stoltenbergs innledning ble satt til 2 minutter.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Før debatten tok dirigenten opp til behandling innstilling til forslagene som ble innlevert til dirigentbordet under debatten torsdag 7. november.

Følgende forslag foreslås oversendt Redaksjonskomiteen for andre politiske saker:

182 Svein Fjellheim, Rogaland - Forslag til landsmøtevedtak om søndagsåpne butikker.

228 Per Kristian Øyen, Møre og Romsdal - Forslag om uttalelse: Framtidig gasskraft-politikk.

272 Kjell Are Johansen, Nordland - Forslag til en fiskeripolitisk uttalelse.

Hans Hjerpekjøn, Landsstyret/Vestfold - Forslag til en del prinsipielle betraktninger listet opp i punktene a, b, c og d.

Ellen Bergli, Landsstyret/Troms - Forslag om fiskerinæringa. Fiskeribedriftene må sikres kredittbetingelser som gjør dem i stand til å kjøpe osv.

Hans Bjerregård, Landsstyret/Oppland - Forslag til analyse av befolkningsutviklingen i Oppland og Hedmark. Landsmøtet ber Regjeringen ta initiativ til ovs.

Ordet i debatten: Hans Hjerpekjøn, Landsstyret.

Følgende forslag foreslås oversendt Redaksjonskomiteen for lov- og organisasjonssaker:

172 Martha Rondestvedt, Vest-Agder - Fylkespartiet, §2 Årsmøtet, tillegg etter 1. avsnitt: I tillegg til utsendingene har også fylkespartiets styre og kvinnepolitisk styre stemmerett unntatt ved behandling av beretning og regnskap.

- 060 Per Klausen, Oslo - Forslag til endret behandling av Landsstyrets forslag til nye retningslinjer for partiavdelingene, §4, punkt 3 siste setning side 14 i Hefte nr. 3.

Forslagsstiller foreslår at Landsstyrets forslag avvises, eventuelt at forslaget oversendes den aktuelle redaksjonskomiteen for vurdering.

Forslag til endring av innstillinger i Hefte nr. 1:

- 050 Ann-Marit Sæbønes, Oslo - Forslag 16.05 foreslås oversendt Redaksjonskomiteen for andre politiske saker og ikke til Redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet som Sentralstyret har foreslått.

Johan Kåre Gjølme, Landsstyret/Rogaland - Forslag 1.09 om Urimelige miljøkrav. Det vises til følgende vedtak på Landsstyrets møte 23. - 24. august 1996: Regelverket bør gjennomgås for å sikre at det ikke hindrer industrivirksomhet på en urimelig måte. Med utgangspunkt i ovenstående vedtak foreslår forslagsstilleren følgende innstilling: Landsmøtet slutter seg til Landsstyrets vedtak. Vedtaket oversendes Sentralstyret.

Følgende forslag foreslås oversendt Redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet:

- 298 Ingalill Olsen, Finnmark - Forslag om endringer i utkastet til Samepolitisk manifest (Hefte nr. 4).

De øvrige 98 forslagene som ble fremmet i debatten torsdag foreslås også oversendt Redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Følgende forslag ble fremmet i formiddagsmøtet fredag:

074 Sidsel Bauck, Oslo

Endret innstilling til forslag 4.09 - Gravferdsordningen i Hefte 1:

Forslaget oversendes Redaksjonskomiteen for prinsipp- og arbeidsprogrammet i stedet for Sentralstyret.

051 Tom Pape, Oslo

Levekårsutfordringer i storbyene - indre øst

Det er et veldokumentert faktum at levekårsforskjellene er vesentlig større i storbyene enn i landet for øvrig. Særlig gjelder dette Oslo som er landets største by, på godt og vondt. En rekke studier viser at levekårsforskjellene i Oslo er betydelige. I tillegg er det i Oslo i stigende grad et sammenfall mellom sosioøkonomiske kår og bosted.

De siste årene har det vært en økende forståelse for de problemer og utfordringer som de større byer og særlig Oslo møter. For Arbeiderpartiet er det viktig at vi i kommunalpolitikken utvikler styringsevne som kan skape utjevning av levekår. Men svært mange av de fordelingspolitiske virkemidler er det nasjonale myndigheter som rår over.

Statlige myndigheter har varslet en vilje til økt engasjement i storbypolitikken. Da storbymeldingen "Om levekår og boforhold i storbyene" ble behandlet i Stortinget, ble det slått fast følgende:

- Levekårene for utsatte befolkningsgrupper i storbyene skal bedres.
- Befolkningen i alle deler av storbyene skal kunne disponeres en god bolig i et godt bomiljø.
- Det skal legges til rette for en mer variert befolknings sammensetning i utsatte storbyområder med opphopning av dårlige levekår og boforhold.

En viktig oppfølging av disse nasjonale mål må være å bedre den fysiske standarden og de sosiale forhold i de indre østlige bydeler i Oslo. I disse byområdene bor det i dag nær 70 000 innbyggere, hvorav en stor andel av befolkningen har etnisk minoritetsbakgrunn. Det er fortsatt omlag 12 000 boliger med såkalt understandard i Oslo. Boliger som ofte mangler innlagt bad og/eller WC, har dårlig isolasjon og teknisk standard. Dersom den planmessige byfornyelsen skal komme igang igjen, er det nødvendig med et statlig byfornyelsestilskudd som hindrer at beboere får kostnader de ikke kan leve med. Det er nødvendig å styrke de økonomiske virkemidler i byfornyelsen bl.a ved økt prosjektstøtte og støtte til enkeltpersoner for å hindre en urimelig økonomisk belastning. Dette er nødvendig for å fjerne uverdige boforhold.

Satsing på utdanning og arbeidsmarked er av avgjørende betydning for befolkningen bosatt i indre Oslo øst. Det er nødvendig med ekstra ressurser til skoler med en stor andel minoritetsspråklige elever. Og helt sentralt er målrettede sysselsettingstiltak for prioriterte grupper ungdommer og minoritetsspråklige. Oslo Arbeiderparti vil spesielt framheve behovet for forsterket innsats overfor minoritetsspråklige kvinner. I tillegg må det jobbes for å få til et samarbeid mellom bydelene i indre øst og næringssekretariatet om en aktiv nærings- og arbeidsplassutvikling. En styring av utdanningstilbudet krever at også barnehagetilbudet i indre øst blir videreutviklet og styrket.

Storbyene er plaget av støy og forurensing fra veitrafikk. Men samtidig åpner den konsentrerte bebyggelsen for rasjonelle løsninger for avfallsbehandling, kollektivtransport m.v. Ved behandlingen av Storbymeldingen ble det pekt på behov for å redusere støy, støy og miljøproblemer gjennom trafikksanering og bedre vilkår for kollektivtrafikken. Investering i samferdsel er dessuten viktig i byenes miljøpolitikk. Tunnell-løsninger og satsing på bane og buss gjør at mye av byrommet kan vinnes tilbake til byen. En miljøby-satsing er viktig også for å skape bedre og triveligere levekår for de mange som i dag bor i sentrale områder nær bykjernen. Statlige samferdselsinvesteringer bør i større grad gå til å bygge ut kollektivtransporttilbudet, herunder utskifting av materiell. Det er ønskelig med økt lokal innflytelse over prioriteringer inne samferdselssektoren.

I et moderen bysamfunn er det mange som føler utrygghet. Det må derfor være en sentral politisk oppgave å sikre grunnleggende trygghet ved å forebygge å bekjempe vold, kriminalitet og rusmisbruk. Oslo Arbeiderparti vil spesielt peke på behovet for å videreføre gatevoldsprosjekter og bygge ut lokalområdepolti som viktige tiltak for å redusere utryggheten. Det er nødvendig å arbeide for å redusere den store henleggelsesprosenten for såkalt hverdagskriminalitet gjennom å styrke etterforskningskapasiteten.

Arbeiderpartiets sentralstyre vedtok gjennom behandlingen av Blankenborg-utvalgets innstilling at Oslo kommune og staten skulle forplikte seg til en 10-års fellessatsing for å gjøre

Oslo indre øst til et bedre sted å bo. Gjennom behandlingen av storbymeldinger i Stortinget, ble det klart at det er bred enighet i det politiske miljø om at både staten og kommunen må forplikte seg til denne langsiktige satsingen. Oslo AP vil gjennom vårt arbeid i byråd og bystyre sørge for at kommunen tar sin del av ansvaret, og vi forutsetter at også regjeringen og Stortinget bidrar slik storbymeldingen og kommunalkomiteens innstilling til dokument forslag 8:41 1996 la opp til.

Mange av de ekstraordinære kostnader som et tett bysamfunn sliter med fanges ikke opp av dagens statlige rammeoverføringer. På samme måte som det er viktig med en aktiv distriktspolitikk er det en helt nødvendig nasjonal oppgave å rette opp de store levekårsforskjeller som vi finner i storbysamfunnet. Det pågår et viktig arbeid med å endre kriteriene for de økonomiske overføringene til landets kommuner, bl.a gjennom Rattsø-utvalget. I dette arbeidet er det nødvendig å innføre kriterier som i større grad enn i dag fanger opp sosiale bakgrunnsforhold og de reelle kostnader som vi finner i storbysamfunnet.

077 Kjell Ivar Bakkmoen, Oslo

Prinsipp- og arbeidsprogrammet, side 108, linje 16:

Ordene "vektlegges sterkt" strykes og erstattes med: "være avgjørende", også etter 12. uke.

108 Tor-Even Heltorp, Oppland

Side 79, Egenbetaling- og tannhelsetjenester, linje 36 - 40 - endring fra tidligere forslag:

Fra: Viktige målgrupper - vi vil iverksette osv. strykes. Setningen endres til: Viktige målgrupper skal få en grunnleggende oppfølging og behandling av *en* offentlig tannhelsetjeneste.

034 Halfdan Karlsen, Akershus

Fordeling av velferd, side 15, linje 14, ny formulering:

Samtidig har kapitalinntektene steget. I sum har dette ført til at forskjellen mellom de som har aller lavest og aller høyest inntekter har økt. Sosialdemokratiet kan ikke akseptere økende forskjeller i samfunnet.

097 Erling M. Brandsnes, Hedmark

Arbeiderpartiet slår fast at også bevegelseshemmede har rett til et fullført utdanningsløp. Vi vil legge forholdene til rette slik at bevegelseshemmede får et tilpasset utdanningstilbud på høghskolenivå, bl.a ved hjelp av nyere informasjonsteknologi. Arbeidet med dette bør starte opp så snart som mulig.

252 Halvard Ingebrigtsen, Sør-Trøndelag

Et rettferdig velferdssamfunn.

Delt omsorg må være utgangspunktet ved samlivsbrudd.

Utdanning og studiefinansiering.

Arbeiderpartiet skal bidra til at det blir nedsatt et offentlig utvalg for å utrede forholdet mellom høyere læresteder, vertskommunene og studentenes velferdsorganisasjoner (samskipnader) der blant annet følgende spørsmål blir drøftet:

- *Folkeregistrering av studenter i vertskommunene.* Herunder vurdere dagens reisestipendi-eringsordning som gir studentene rett til 3 hjemreiser i året. Folkeregistrering av studenter i vertskommunene vil slik det er i dag frata studentene dette reisestipendet. Endringer i støtteordningen må derfor forutsettes parallelt med en innføring av folkeregistrering av studentene i vertskommunene.
- *Ansvar for velferdstiltak for studenter og deres eventuelle familier.* Det er i dag store forskjeller i hvor stor dekningsgrad studentsamskipnadene har av studentenes behov for barnehager og boliger, og det er store forskjeller fra studiested til studiested. Variasjonene er dessuten stor når det gjelder i hvilken grad kommunene bidrar til å legge forholdene til rette for studentsamskipnadenes virksomhet. Generelt er det imidlertid dekning for å si at flertallet av studentene er prisgitt markedet eller det offentlige tilbudet i de enkelte vertskommunene.
- *Studentenes rettigheter når det gjelder helsetjenester, sosialhjelp og arbeidsledighetstrygd under utdanning og ved endt utdanning.* Kommunene er i svært ulik grad involvert i å løse studentenes velferdsbehov til tross for at de gjennom den generelle lovgivningen er pålagt å gi støtte ved helse- og sosiale problemer. Mange kommuner unndrar seg dette ansvaret. Når det gjelder arbeidsledighetstrygd er studenter ikke berettiget arbeidsledighetstrygd hvis de f.eks ikke får sommerjobb i de 2 sommermånedene. Studentene er heller ikke berettiget arbeidsledighetstrygd ved endt utdanning, og det blir færre og færre som går rett til jobb etter endt utdanning. Dette fører til at mange må søke sosialhjelp.

Dirigenten foreslo å sette strek med de inntegnede talere etter 1. innlegg.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

I tillegg hadde følgende ordet i debatten:

	Marit Nybakk	Landsstyret Oslo
	Susanne Bratli Grannes	Landsstyret Nord-Trøndelag
096	Reidar Åsgård	Hedmark
	Reidar Sandal	Regjeringa
198	May Søfteland	Hordaland
219	Vigdis Midtbø	Sogn og Fjordane
	Laila Roel	Kvinnepolitisk utvalg
170	Per Svenningsen	Aust-Agder
144	Inger Lise Fevang Jensen	Vestfold
001	Arne Øren	Østfold
286	Helge Aune	Troms
	Karen Unni Knudsen	Landsstyret Sør-Trøndelag

123	Jarmund Øyen	Oppland
204	Oddvar Åsheim	Hordaland
	Grete Knudsen	Regjeringa
028	Karin Johannessen	Akershus
236	Einar Arve Nordang	Møre og Romsdal
	Walborg Fossan	Kvinnepolitisk utvalg
	Reidun Gravdahl	Landsstyret Oppland
294	Kjell H. Sæther	Finnmark
053	Per Kristian Finstad	Oslo
097	Erling M.Brandsnes	Hedmark
237	Gunn Inger Løvseth	Sør-Trøndelag
153	Bjørn Stulen	Telemark
288	Roald Linaker	Troms
278	Torny Pedersen	Nordland

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknad:

087 Lina Haugseth, Hedmark søker om permisjon fra kl. 19.30 og ut dagen.

Vedtak: Søknaden innvilget.

Dirigenten redegjorde for opplegget for den innsamlingen som skulle foregå ved starten av lunsjpausen og opplyste om de innsamlede midler ville gå til Norsk Folkehjelps "Mineaksjon".

Dirigenten opplyste at talelista til innledningen til Jens Stoltenberg går frem til den opprinnelige tiden fram til Hill-Marta Solbergs innlegg. De talerne som da ikke har holdt sine innlegg får gjort dette på slutten av dagen, etter det opprinnelige programmet.

Deretter tok landsmøtet lunsjpause fra kl. 13.00.

Ettermiddagsmøtet ble satt kl. 15.00.

Forsamlingen sang "Det ligger ei tid". Forsangere var Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

Thorbjørn Jagland ønsket deretter visepresident Thabo Mbeki fra Sør-Afrika velkommen til landsmøtet. Thabo Mbeki hilste landsmøtet med følgende hilsningstale:

-På vei til landsmøtet i dag, sammen med statsminister Thorbjørn Jagland, fortalte jeg at første gang jeg var i Norge var så lenge siden som i 1963. Flere av dere som sitter her i dag var nok ikke født en gang!

Den gang dro vi til Norge for å ta opp det sørafrikanske problemet. Vi snakket spesielt om hva norsk ungdom kunne hjelpe med for å få slutt på apartheidsystemet i vårt land.

Siden det har vi stått sammen i kampen mot apartheid.

Vi har ikke hatt anledning før i dag å komme tilbake for å uttrykke vår takk. Og vi er heldige som har fått anledningen til å være i Norge på landsmøtet til et parti og en bevegelse som har vært slik i frontlinjen i kampen mot apartheid.

Dersom vi hadde blitt overlatt til oss selv for å løse Sør-Afrikas problem, er jeg redd utfallet hadde blitt helt annerledes. Da hadde vi helt sikkert klart å slite landet vårt i stykker. Hver av sidene hadde kjempet til siste blodstråpe.

Men dette unngikk vi. Nettopp takket være deres deltagelse og engasjement i kampen mot apartheid.

Det er derfor en ære å kunne stå her i dag og takke dere for at det har vært mulig å bygge Sør-Afrika til det landet det er i dag.

Vi som har hatt det privilegium å møte den internasjonale solidaritetsbevegelse er også klar over at verdenssamfunnets kamp mot apartheid ikke bare har vært en kamp mot noe ondt, men også for noe. For demokrati, antirasisme, likestilling og fred i verden.

Da vi i 1994 feiret seieren over det hvite mindretallsstyret, inngikk vi også en forpliktelse overfor verdenssamfunnet om lojalitet til hva vi og dere hadde kjempet for: Nemlig demokrati, antirasisme, likestilling, vekst og velstand, omsorg for de svakeste, uavhengig av kjønn og hudfarge.

Dette er en kamp vi akter å vinne. Vi beseiret apartheidregimet nettopp fordi vi hadde en slik overbevisning at vi ville vinne til slutt.

Vi tror at en del av grunnen til at verdenssamfunnet sto sammen i kampen mot apartheid var at man også så at dersom en slik kunne seire i et land som Sør-Afrika vil man også kunne nedkjempe rasisme i andre deler av verden.

Vi ønsker å bygge et samfunn basert på ikke-rasisme. Vi er et samfunn som består av en rekke ulike folkegrupper og hudfarger, men vi kaller oss alle for sørafrikanere. Hver og en av oss vet at vi tilhører Sør-Afrika og deler en felles skjebne der svarte og hvite vet at deres skjebne er avhengig av hverandre. Og uansett hva vi bærer med oss av historie og smerte over det som har skjedd oss, er det avgjørende at vi makter å skape dette ikke-rasistiske samfunn. Ellers risikerer vi at det motsatte vil skje. Dersom det skjer en ny oppblomstring av rasisme mellom svarte og hvite, vil verden kunne trekke den slutning at et ikke-rasisme-samfunn er umulig å skape.

"Babyen" som dere har vært fødselshjelpere for - vokser til og trives . Det er et produkt dere kan være stolte av.

Men vi regner fortsatt med støtte og fadderskap fra dere for å sikre at "babyen" kan vokse seg stor og sterkt.

Statsministeren vet hva jeg mener i så henseende. Og for å få dette til håper vi på midler fra det norske folk.

Det som er skapt i Sør-Afrika er et produkt av vår felles innsats. Derfor er det lett for meg å komme hit til landsmøtet som representant for Nelson Mandela, ANC og det sørafrikanske folk. Vi ønsker lykke til med landsmøtet. Vi er stolte over et partnerskap med dere, et partnerskap som kun frambringer gode resultater.

Deretter fortsatte debatten etter Jens Stoltenbergs innledning med følgende talere:

002	Solbjørg Lervik	Østfold
115	Rune Øygard	Oppland
218	Odd Husum	Sogn og Fjordane
	Karl Eirik Schøtt-Pedersen	Regjeringa
026	Siri Hov Eggen	Akershus
263	Per Sverre Rannem	Nord-Trøndelag
179	Marita Johansen	Rogaland
141	Per A. Johnsen	Vestfold
150	Arild Alfredsen	Vestfold

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

006 Irene Hansen, Østfold, søker om permisjon fra kl 17.00 og ut dagen.

027 Vidar Bjørnstad, Akershus, søker om permisjon fra kl 18.00 og ut dagen.

041 Øyvind Ottesen, Akerhus, søker om permisjon lørdag 9. november.

051 Tom Pape, Oslo, søker om permisjon fra kl 19.30 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilges.

Dirigenten opplyste at innsamlingsaksjonen til inntekt for "mineaksjonen innbrakte kr. 12 020,-.

Dirigenten ga derette ordet til Hill-Marta Solberg som innledet til debatt i kapitlene "Fordeling av velferd/Et rettferdig velferdssamfunn. Gjensidighet mellom individ og fellesskap/ Medbestemmelse og ansvar".

Følgende hadde ordet i debatten:

Terje Moe Gustavsen Sentralstyret

Dirigenten fremmet forslag om strek med de inntegnede talere.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

	Rikke Lind	Kvinnepolitisk utvalg
249	Gudmund Gjengaard	Sør-Trøndelag
048	Rune Gerhardsen	Oslo
099	Trond Hansen	Hedmark
224	Grethe W. Bjørlo	Møre og Romsdal
	Trond Jensrud	Landsstyret AUF
020	Ragnar Kristoffersen	Akershus

296	Grethe Brønnes Jan Rudy Kristensen innlevert forslag under torsdagens møte)	Finnmark Landsstyret/Aust-Agder (som viste til
215	Magne Bjørnstad	Sogn og Fjordane
185	Else J. Langøen under torsdagens møte	Rogaland som viste til innlevert forslag
169	Maria Kristensen	Aust-Agder
111	Rolf Ødegård	Oppland
177	Lill Tony Ramvik	Vest-Agder
152	Inge Kjerstine Jensen Ellen Bergli innlevert forslag under torsdagens møte	Vestfold Landsstyret/Troms som viste til
	Sylfest Lomheim hadde innlevert 2 forslag under torsdagens møte.	Landsstyret/Vest-Agder som viste til at han
274	Odd-Tore Fygle under torsdagens møte.	Nordland som viste til innlevert forslag
	Wenja E. Ringen	Sentralstyret
259	Siri Øvrum Nesgård	Nord-Trøndelag
253	Arnfinn Brechan	Sør-Trøndelag
011	Inger Christin Torp torsdagens møte.	Østfold som viste til innlevert forslag under
299	Roger Skarvik	Finnmark
051	Tom Pape Tore Hagebakken under torsdagens møte.	Oslo Sentralstyret som viste til innlevert forslag
233	Borghild Ruset	Møre og Romsdal
125	Geir Sjønnegård under torsdagens møte.	Buskerud som viste til innlevert forslag
108	Tor Even Heltorp under torsdagens møte.	Oppland som viste til 2 innleverte forslag
005	Rune Fredriksen	Østfold
167	Nina Høst under torsdagens møte.	Aust-Agder som viste til innlevert forslag
173	Gunnar Rostveit	Vest-Agder
148	Anne Karin Ravnaas Severinsen	Vestfold
213	Knut O. Aarethun	Sogn og Fjordane
257	Hilldur Fallmyr forslag under torsdagens møte.	Nord-Trøndelag som viste til innlevert
032	Hans Marius Johnsen	Akershus
212	Merete Orholm	Hordaland

Landsmøtet tok pause kl. 18.30.

Kveldsmøtet ble satt kl. 19.30.

Forsamlingen sang "Syng høyt kamerater". Forsangere var Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

002 Solbjørg Lervik, Østfold søker om permisjon lørdag.

043 Erlend Lous, Akershus søker om permisjon på lørdag fra morgen til lunsj.

Deretter fortsatte debatten med følgende talere:

250	Kathinka Meirik	Sør-Trøndelag
	Anne-Karin Saus	Finnmark
003	Terje Blomberg	Østfold
206	Siri Kaland	Hordaland
050	Ann-Marit Sæbønes	Oslo
203	Ina Hess	Hordaland
206	Siri Kaland	Hordaland
243	Olav Huseby	Sør-Trøndelag som viste til innlevert forslag under torsdagens møte.
088	Steinar Syversen	Hedmark
040	Egil Johansson	Akershus
082	Hans Kolstad	Hedmark
174	Trond Aanonsen	Vest-Agder
196	Kari Manger	Hordaland
042	Stig Arne Vold	Akershus

Deretter ga dirigenten ordet til følgende gjenstående talere etter Jens Stoltenbergs innledning:

291	Robert Hansen	Troms som viste til innlevert forslag under torsdagens møte.
009	Svein Erik Kristiansen	Østfold
262	Per Helge Thorstad	Nord-Trøndelag som viste til innlevert forslag under torsdagens møte.
139	Jan Halvard Brekko	Buskerud
187	Eirin K. Sund	Rogaland
018	Svein Olav Agnalt	Østfold
292	Eva Johnsen	Troms
022	Vibeke Dalen	Akershus
234	Bjørn Røren	Møre og Romsdal
271	Per Solli	Nordland
060	Per Klausen	Oslo som viste til at han hadde innlevert 2 forslag under torsdagens møte.

Dirigenten anmodet om at de som ønsket å tegne seg til morgendagens debatt under sakslistas punkt 9, Utvikling i partiorganisasjonen om å gjøre det i løpet av kveldens møte.

INNSTILLING FRA REISEFORDELINGSKOMITEEN

Dirigenten ga ordet til reisefordelingskomiteens leder, Halvard Reiersgård, som la fram følgende innstilling:

Til det 56. ordinære landsmøtet er det kommet 300 representanter som alle er med i reisefordelingen.

Representantenes reiseutgifter er dekket etter bestemmelser i partiets lover og retningslinjer vedtatt av Sentralstyret.

Reisefordelingen utgjør kr. 929,- pr. representant, og komiteen ber om fullmakt til å foreta reiseoppgjør etter bestemmelser i partiets lover og retningslinjer vedtatt av Sentralstyret.

Oslo, 8. november 1996

I Reisefordelingskomiteen:

Halvard Reiersgård
leder

Anne-Grete Strøm-Erichsen

Arne Aasan

Asbjørn Kristoffersen
sekretær

Vedtak: Godkjent.

Dirigenten ga deretter ordet til Thorbjørn Jagland som oppsummerte debatten etter hans, Jens Stoltenbergs og Hill-Marta Solbergs innledninger om forslag til prinsipp- og arbeidsprogrammet.

SAK 3 - INNSTILLING OM BERETNINGEN

Dirigenten ga ordet til leder av Beretningskomiteen, Hans Bjerregård som la fram Beretningskomiteens innstilling:

Beretnings- og protokollkomiteen har gjennomgått partiets beretning for perioden 01.07.94 - 30.06.96, og fremmer følgende innstilling:

Beretningen for 1994 - 1996 gir en bred oversikt over partiets virksomhet i perioden. Den politiske virksomheten har vært drevet i tråd med partiets program og aktivitetsplaner. Arbeidet har vært preget av at partiet har hatt regjeringsansvar, og vi konstaterer at det, tross mindretall i Stortinget, er oppnådd gjennomslag for store deler av programmet.

Landsstyret

Landsstyret har i perioden hatt 7 møter.

På side 12 er det to navn som er skrevet feil; representanten fra Akershus heter Rikke Lind, ikke Rikke Lund. Representanten fra Oppland skriver navnet sitt Reidun Gravdahl, ikke Gravdal.

De har drøftet:

- ⇒ Den politiske situasjonen
- ⇒ Den økonomiske situasjonen
- ⇒ Utnevning av æresmedlemmer
- ⇒ Den politiske situasjonen etter folkeavstemningen
- ⇒ Innkomne forslag til Landsmøtet
- ⇒ Regnskap for 1992 og 1993
- ⇒ Landsmøtesaker
- ⇒ Kommune- og fylkestingsvalget
- ⇒ Regjeringens forslag til revidert budsjett for 1995
- ⇒ Boligfinansieringen
- ⇒ Strategisk plan
- ⇒ Tidspunkt for Landsmøtet 1996
- ⇒ Statens nærings- og distriktsutviklingsfond - SND
- ⇒ Det 56. ordinære landsmøte
- ⇒ Fordeling av fylkespartienes representanter til Landskvinnekonferansen
- ⇒ Konstituering av kvinnepolitisk sekretær
- ⇒ Evaluering av Strategisk Plan
- ⇒ Rattsutvalgets innstilling - uttalelse fra Gundersenutvalget
- ⇒ Gasskraftverk
- ⇒ Anke på eksklusjonsvedtak

Landsstyret har avgitt uttalelser om:

- ⇒ Arbeid, velferd og internasjonalt ansvar - stø kurs
- ⇒ Et samlet parti
- ⇒ Styrk Husbanken som virkemiddel i en sosialdemokratisk boligpolitikk
- ⇒ Trygghet i hverdagen
- ⇒ Evaluering av Strategisk Plan
- ⇒ Fortsatt innsats for arbeid og velferd til alle
- ⇒ Dialog for løsninger i fellesskap
- ⇒ En miljøvennlig energipolitikk for Norden (vedtatt mot 7 stemmer)

Sentralstyret

Sentralstyret har vært samlet i 35 møter, og 6 faste utvalg og komiteer har vært i arbeid.

Samarbeidskomiteen DnA/LO

Samarbeidskomiteen har i perioden hatt 57 møter.

Organisasjonsarbeidet

I perioden har arbeidet med Strategisk Plan stått sentralt i organisasjonsarbeidet. Målet har som i forrige periode vært å utvikle en aktiv organisasjon hvor alle medlemmer har innflytelse.

Som i forrige periode har følgende tre punkter vært partiets strategiske hovedsatsingsområder:

- ⇒ Skolering
- ⇒ Verving - synliggjøring
- ⇒ Faglig/politisk arbeid

Medlemsutvikling

Virksomheten i avdelingene varierer sterkt. Komiteen er glad for at en fra 1994 til 1995 klarte å snu den negative trenden, og økte medlemstallet med 1 908 medlemmer.

Bør stå i beretningen at det totale medlemstallet for 1995 var 99 830.

Det kollektive medlemskapet er vedtatt avviklet fra og med 1997, og fra 1993 til 1994 ble antallet kollektive medlemmer redusert med 2 147, og fra 1994 til 1995 med 271. Det pågår nå arbeid med å starte faglag som erstatning for de kollektive laga.

Evaluering av Strategisk Plan

Landsstyret ga Sentralstyret fullmakt til å nedsette en arbeidsgruppe for å evaluere arbeidet med Strategisk Plan.

Utvalget understreket i sin innstilling at den satsingen som partiet har gjort på organisasjonsutviklingen har ført til en positiv og nødvendig utvikling av partiet. Den betydelige satsingen på lederskolen sentralt og lokalt har gitt som resultat at en stor del av de som har lederansvar i partiet har gode forutsetningen for å lede partiet.

Omorganiseringen av partikontoret har også ført til at kontakten mellom partiet sentralt og lokalt har blitt styrket.

Strategisk Plan har hatt en positiv effekt blant de som har brukt den. Det å jobbe planmessig har hatt positive effekter.

Selv om Strategisk Plan ikke fungerer etter hensikten så utvalget i sin innstilling at tanken bak Strategisk Plan har ført til så positive virkninger at det vil være galt å gå bort fra grunntanken i metoden.

Utvalget foreslår endringer som gjør prosessen enklere, men at trykket i hele organisasjonen blir opprettholdt.

Programprosessen

Programkomiteen som ble nedsatt i oktober 1993 fortsatte sitt arbeid også i denne perioden. Som en del av landsmøtet 1995 ble delegatene delt i fire grupper som avholdt seminar med utgangspunkt i følgende temaområder som prosjektgruppene arbeidet med; Internasjonal politikk, Makt og avmakt, Vekst og vern, Livskvalitet og arbeid samt Velferd og fordeling. Idegruppa som programkomiteen nedsatte i desember 1993 var sammen med programkomiteen og prosjektgruppene invitert til å overvære landsmøtet. I oktober 1995 la programkomiteen fram programrådslaget "Form framtida - i fellesskap". Debattheftet til bruk i programrådslaget ble trykket i et opplag på 13.000 eksemplarer, og hele opplaget gikk ut. Komiteen synes omlag 900 studieringer/grupper i februar 1996 og omlag 500 svar med

innspill til partikontoret fra kommunepartier, lag, studieringer og enkeltpersoner vitner om stor aktivitet i partiorganisasjonen.

Informasjonsvirksomheten

Informasjonsvirksomheten ved partikontoret har i perioden tross vekslende bemanning vært drevet kontinuerlig og aktivt både innadvendt og utadvendt. Tidligere har partiets informasjonssjef, ved siden av informasjonsarbeidet, hatt redaktøransvaret for Aktuelt Perspektiv. I siste periode har Aktuelt perspektiv hatt konstituert redaktør.

Det er i perioden spesielt lagt ned mye arbeid på informasjon rettet mot partiorganisasjonen. Komiteen vil her bemerke viktigheten av at de enkelte organisasjonsledd til enhver tid er ajour, slik at informasjonsflyten går lettere.

EU-kampanjen 1994

På grunnlag av vedtak på det ekstraordinære landsmøtet juni 1994, deltok partiet i kampanjen for et norsk medlemskap i EU foran folkeavstemningen som ble holdt november 1994. Ved siden av å anbefale EU-medlemskap, vedtok landsmøtet at det enkelte medlem skulle stå fritt til å engasjere seg foran folkeavstemningen i samsvar med egen overbevisning. Det ble videre slått fast at partiet uten forbehold ville repsektere utfallet av folkeavstemningen.

Kampanjen ble organisert og gjennomført stort sett etter samme mønster som vanlige valgkamper, med den forskjell at sentralstyret som organ ikke var involvert i planlegging og gjennomføring. Dette ansvaret lå hos partiets ledelse.

Folkeavstemningen ga et nei-flertall på 52,2 prosent.

Partiet kom klart styrket ut av hele situasjonen, på tross av at partiets offisielle standpunkt hadde tapt.

Valgkampen 1995

Hovedmålet for valgkampen 1995 var at den skulle gis et mest mulig lokalt preg. Det ble lagt vekt på at lokalorganisasjonen skulle ha hovedansvaret for opplegg og planlegging av valgkampen.

Målene var å forbedre resultatet fra 1991 og vinne nye ordførere - både i kommuner og fylker.

Under landsstyremøtet i april 1995 vedtok landsstyret "Plattform for kommune- og fylkestingsvalget".

Det ble utarbeidet valgkamplaner, løpesedler, spesialnumre av Aktuelt Perspektiv og skoleringsopplegg.

Organiseringen av valgkampen resulterte i "Kampanjeprisen".

Valgresultatet ble en liten framgang for Arbeiderpartiet, men valgdeltakelsen var historisk lav.

Faglig/politisk arbeid

Arbeidet med konsekvensene av at ordningen med det kollektive medlemskapet opphører har blitt prioritert i perioden. Gjennom Strategisk Plan har arbeidet med verving i faglige miljøer

blitt prioritert i hele organisasjonen. I de fire fylkene med flest kollektive medlemmer har en satt inn ekstra tiltak.

I forbindelse med opprettelsen av lokale samarbeidskomiteer og frokostmøter har det i perioden blitt gjennomført møter i de fleste fylkene.

Samepolitisk råd

Samepolitisk utvalg har nå endret navn til samepolitisk råd. I forbindelse med sentralstyrets behandling av "Plan for organisering av det samepolitiske arbeidet i Arbeiderpartiet", ble det vedtatt at samepolitisk utvalg heretter skal kalles DnAs samepolitiske råd. Rådet har også arbeidet med forberedelsen til "Samepolitisk Manifest".

Kvinnebevegelsen

Kvinnepolitisk utvalg har i perioden hatt 15 møter, og en rekke saker er behandlet. I 1996 har organisasjonen evaluert situasjonen etter 4 år med den nye organiseringen. Integrasjon i det øvrige partiarbeidet har vært en del av prosessen de siste 4 åra. Kvinnebevegelsen skal i langt større grad jobbe sammen med partiet om de mål som er fastsatt i stratgiplanen, og i partiprogrammet.

Komiteen vil også framheve Kvinnebevegelsens internasjonale støttearbeid.

Kommunalpolitisk utvalg

I kommunesektoren har partiet, som før, et nært samarbeid med de folkevalgte i kommuner og fylker, så vel som med Norsk Kommuneforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund og Kommunenes Sentralforbund.

Beretningen gir god oversikt over saker som landskommunalutvaget har arbeidet med. Komiteen vil spesielt legge vekt på viktigheten av ordførerkonferansene.

Om regjeringens arbeid

i 2-årsperioden gir beretningen et meget oversiktlig og fyldig resyme. Forholdene er lagt til rette for en varig økning i syssesettingen i tråd med regjeringens mål om full sysselsetting.

Regjeringens politikk har bygget på "Solidaritetsalternativet" som har gitt som resultat at flere har kommet i arbeid, prisstigningen er meget lav og renta likeså. Omleggingen av den økonomiske politikken har som den viktigste oppgaven også gitt gode resultater bl.a. ved at Norges utenriksøkonomi er solid, og overskuddet på driftsbalansen overfor utlandet kan bli på oppimot 60 milliard kroner for 1996.

På side 94 står det at Ivar-Aasen-tunet ligger i Hovebygda, det rette skal være Hovdebygda.

Arbeidernes Ungdomsfylking (AUF)

AUFs har i perioden videreført målarbeidet. Dette har gitt AUF en klar politisk profil, og samtidig ført til at det organisatoriske arbeidet har hatt klarere profileringer. Landsmøtet i 1994 vedtok fem hovedmål for AUF på områdene arbeid og utdanning, antirasisme, internasjonal solidaritet, miljø og organisasjon. I valget 1995 ble AUF for første gang siden

1985 vinneren blant ungdomsorganisasjonene. Med nesten 22 000 stemmer blant elevene var AUF 6 000 stemmer foran neste parti. AUFs medlemstall for 1995 endte på 7 596.

Med dette vil Beretnings- og protokollkomiteen anbefale at landsmøtet godkjenner Beretningen for perioden 01.07.94 - 30.06.96, med de endringer og tillegg som komiteen anbefaler.

Oslo, 7. november 1996

Hans Bjerregård
leder

Julia Engan

Bjørn Nedreaas

Anne Lise Eide

Kjell Are Johansen

Svein Bjørn Aasnes
sekretær

Vedtak: Beretningskomiteens innstilling til vedtak enstemmig godkjent.

SAK 4 - INNBERETNING FRA REVISJONSNEMNDA

Dirigenten ga ordet til revisor Nic. Bergkastet fra revisjonsfirmaet Ernst & Young som la fram følgende revisjonsberetning:

Vi viser til de avgitte revisjonsberetningene som bekrefter at vi har revidert resultatregnskapene, balanse og noter for årene 1994 og 1995.

Regnskapene er blitt behandlet av sentralstyret i Det norske Arbeiderparti. Etter vår mening er årsoppgjørene gjort opp i samsvar med partiets vedtekter og gir et forsvarlig uttrykk for den økonomiske stilling pr. 31. desember 1995 og for resultatet av virksomheten i regnskapsårene, i overensstemmelse med god regnskapsskikk.

Oslo, 1. november 1996
ERNST & YOUNG AS

Nic. Bergkastet /s/
statsautorisert revisor

Vedtak: Revisjonsberetningen tatt til etterretning.

Dirigenten ga så ordet til Magnus Nilsen i Revisjonsnemnda som la fram følgende innberetning:

REGNSKAPENE FOR 1994 OG 1995

I hht. partiets lover paragraf 7 behandler Landsstyret partiets regnskaper. Revisjonsnemnda skal legge frem en beretning for Landsmøtet som gir en oversikt over partiets økonomiske stilling.

I perioden foreligger egne regnskaper for Det norske Arbeiderparti, DnAs Lotterivirksomhet og Aktuelt Perspektiv.

Partiets revisor er Ernst & Young A/S.

Det organisasjonsmessige ansvaret for kontroll med partiets regnskaper og økonomiforvaltning er tillagt revisjonsnemnda.

Revisor og partikontorets økonomiansvarlig har deltatt på nemndas møter. Revisjonsnemnda sender fortløpende utskrift av sin møtebok til Sentralstyret.

I hht. sitt mandat har nemnda gjennomgått Sentralstyret og Landsstyrets møteprotokoller.

Revisjonsnemnda vil innledningsvis understreke følgende:

Som dere har sett i media, så har partiet solgt sine aksjer i A-Pressen. Salget gjelder hovedsaklig for neste Landsmøteperiode, og er derfor ikke synlig i de hovedtallene nemnda legger frem. Kun salget av B-aksjer til LO er ført i denne periode, og gevinsten var på vel 2,7 millioner kroner.

Partiet har i perioden 94-95 forbedret sine rutiner i forhold til budsjettering, økonomisk rapportering og kontroll. I 1995 oppnådde partiet et overskudd på 3. 470.890,- kroner i tillegg til de 2,7 millioner kronene som gjaldt salget av aksjer til LO.

Nemnda understreker at partiet denne gang kan presentere to regnskaper hvor ALL langsiktig gjeld er innfridd.

Følgende hovedtall kan nevnes fra partiets regnskaper for årene 1994 og 1995 :

	1994	1995
Driftsinntekter	49 468 468,-	50 711 948,-
Driftskostnader	<u>53 931 790,-</u>	<u>50 311 191,-</u>
Driftsresultat	-4 463 322,-	400 757,-
Finansinntekter	1 540 549,-	3 199 426,-
Finanskostnader	<u>147 397,-</u>	<u>129 293,-</u>
Netto finansposter	1 393 152,-	3 070 133,-
Resultat før ekstraordinære poster	-3070 170,-	3 470 890,-
Ekstraordinære inntekter	1 945 921,-	2 731 124,-
Ekstraordinære kostnader	<u>0,-</u>	<u>0,-</u>
Netto ekstraordinære poster	1 945 921,-	2 731 124,-
RESULTAT	- 1 124 249,-	6 202 014,-
Oppskrivning aksjer		13 862 700,-
Anvendelse av oppskrevet beløp		-13 862 700,-

RESULTAT OVERFØRT TIL/FRA (-) EGENKAP.- 1 124 249,- 6 202 014,-

Av driftsinntektene utgjorde statstilskudd 71,4% i 1995, og 67,1% i 1994. Medlemskontingenten utgjorde fra 2,7% (94) til 2,8% (95).

Av driftskostnadene utgjorde personalkostnadene de største andelene, med hhv. 34,4% i 1994 og 38,7% i 1995. Deretter følger bevilgninger/kontingenter som i 1995 utgjorde 22,6%.

Finansinntektene bestod i 1994 bl.a. av renteinntekter på partiets konti og renteinntekter av personallån. Den største finansposten kom imidlertid fra DnAs Lotterivirksomhet, som for første gang siden etableringen oppnådde et akkumulert resultat som gjorde det forsvarlig å tilbakeføre midler til eier (DnA). Kroner 1.000.000,- ble stilt til rådighet for partiet.

Lotterivirksomheten oppnådde gode resultater også i 1995, og partiet ble tilført kroner 1.800.000,-. Videre så utdelte A-Pressen for første gang et utbytte på sine aksjer. Aksjeutbyttet var på kroner 893.135,-. Partiets renteinntekter utgjorde i perioden vel 506.000,- kroner

Finanskostnadene var renter og gebyrer knyttet til partiets ordinære virksomhet og kassakreditt.

Ekstraordinære inntekter

DnA gjennomførte i 1994 en ytterligere tilpasning til god regnskapsskikk, og oppløste fonds beregnet til drift. Kroner 1.945.921 ble inntektsført som ekstraordinær post. Alle avsetninger og inntektsføringer ble fra samme år ført over driftsregnskapet. (Gjelder avsetninger/ inntektsføringer til Landsmøte, Landskvinnekonferanse og Valgkamp).

I 1995 avhendet partiet som nevnt en andel av sine A-Preseaksjer til LO. Partiets 40.000 B-aksjer ble solgt i løpet av året for 16 millioner kroner. Avhendelsen gjorde det mulig for DnA å innfri A-Pressens betingede fordring på partiet pålydende kroner 13.237.875,-. Fordringen hadde sin bakgrunn i at Norsk Arbeiderpresse AS i 1991 refinansierte Arbeiderbladet. Frem til refinansieringen var Det norske Arbeiderparti eneksjonær i Arbeiderbladet AS. Etter refinansieringen var Norsk Arbeiderpresse eneksjonær. Det ble samtidig inngått avtale om at Det norske Arbeiderpart var villig til å selge hele eller deler av sin aksjebeholdning i Norsk Arbeiderpresse AS, og at midler fra et salgsvederlag tilflyter Norsk Arbeiderpresse AS som delvis inndekning av nevnte refinansiering.

(Krav om innfrielse av fordringen var betinget av at et slikt salg finner sted, samt at prisen ved et eventuelt salg dekker de betingede forpliktelser DNA har overfor Norsk Arbeiderpresse).

Etter fradrag for de direkte salgskostnadene utgjorde gevinsten kroner 2.731.124,-.

Oppskrivning av aksjer

Partiets øvrige aksjer i A-Pressen ble som nevnt solgt til Møllergruppen AS i 1996. Man valgte derfor å skrive opp aksjene til pålydende verdi, tilsvarende kroner 13.862.700,-. Midlene ble tilført egenkapitalen.

Fra partiets balanseregnskap pr. 31.12.95 kan følgende hovedtall nevnes;

Omløpsmidler	29 435 289,-
Anleggsmidler	<u>7 632 886,-</u>
Sum eiendeler	37 068 174,-
Kortsiktig gjeld	11 052 170,-
Langsiktig gjeld	<u>0,-</u>
Sum gjeld	11 052 170,-
Egenkapital	
- Fri egenkapital	23 885 226,-
- Jubileumsfond	<u>2.130.778,-</u>
Sum egenkapital	26 016 004,-
Sum gjeld og egenkapital	37 068 174,-

Utover egen drift hefter partiet for DNAs Lotterivirksomhet. Virksomheten hadde et overskudd pålydende kroner 3.668.801,- for 1994, og kroner 2.950.423 for 1995. Overskuddene utover midlene som ble tilført DnA, er tillagt Lotteriets egenkapital hvert enkelt år. Revisjonsfirmaet Ernst & Young A/S har avgitt egne revisjonsberetninger for Lotteriet for hvert av årene.

Revisjonsfirmaet Ernst & Young A/S har avgitt egne revisjonsberetninger for hvert av årene.

Årlig godkjenning av regnskapene er gjort av Sentralstyret, etter innstilling fra revisjonsnemnda.

Regnskapene med tilhørende noter som gir mer detaljerte opplysninger for bedømmelse av partiets økonomiske stilling og økonomiske virksomhet er behandlet i Landsstyret den 6. november 1996.

Med dette legger revisjonsnemnda fram sin beretning for regnskapsårene 1994 og 1995 for Landsmøtet. Etter innstilling fra Landsstyret bes Landsmøtet om å foreta endelig godkjenning av Det norske Arbeiderpartis regnskaper for nevnte Landsmøteperiode.

Oslo, den 8. november 1996.

Harriet Andreassen
Leder

Magnus Nilsen
Medlem

Ivar Mathisen
Medlem

Vedtak: Innberetningen fra Revisjonsnemnda tatt til etterretning. Sentralstyrets innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten erklærte deretter møtet for hevet.

Møtet slutt kl. 21.53.

Lørdag 9. november 1996

Møtet ble satt kl. 09.00.

Forsamlingen sang "Hun har nok til alle". Forsangere Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

Dirigenten ga ordet til protokollkomiteens leder Hans Bjerregård som la fram innstillingen om protokollen fra 8. november:

Innstilling fra Beretnings- og protokollkomiteen.

Beretnings- og protokollkomiteen har i møte 9. november 1996 gjennomgått protokollen fra landsmøtets forhandlinger fredag 8. november.

Komiteen finner protokollen i orden og anbefaler den godkjent.

Oslo, 9. november 1996.

Hans Bjerregård
leder

Julla Engan

Bjørn Nedreaas

Anne Lise Eide

Kjell Are Johansen

Svein Bjørn Aasnes
sekretær

Vedtak: Godkjent.

Thorbjørn Jagland introduserte Generalsekretær Luis Ayala, Sosialistinternasjonalen som holdt en hilsningstale til landsmøtet.

SAK 9 - UTVIKLING I PARTIORGANISASJONEN

Dirigenten ga ordet til Dag Terje Andersen som innledet til debatt: Utvikling i partiorganisasjonen.

Følgende forslag ble fremmet under debatten:

032 Hans Marius Johnsen, Akershus

Partiet starter et rådslag over temaet - lokaldemokrati, medbestemmelse og kommunepolitikk. Rådslaget munner ut i et manifest som behandles av neste landsmøte.

Dirigenten foreslo at strek settes under 1. talers innlegg. Taletiden er 5 minutter.

Vedtak: Enstemmig godkjent.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

293 Tor Kofoed, 297 Anne Strifeldt Ballo, 298 Ingalill Olsen, alle Finnmark, søker om permisjon søndag 10. november fra kl. 13.45 og ut dagen.

Vedtak: Søknadene innvilget.

I tillegg hadde følgende ordet i debatten:

044	Rune Kristiansen	Oslo
163	Marthe Scharning Lund	Telemark
258	Merethe Storødegård	Nord-Trøndelag
	Jan Dybvik	Landsstyret, Buskerud
	Lene Løken	Kvinnepolitisk utvalg
031	Harald Busengdal	Akershus
088	Steinar Syversen	Hedmark
271	Per Solli	Nordland
131	Atle Remme	Buskerud
119	Randi Kampsveen	Oppland
	Terje K. Haugen	Sametingsgruppa
285	Ellen Myrmel	Troms
018	Svein Olav Agnalt	Østfold
	Inger-Grethe Solstad	Kvinnepolitisk utvalg
261	Ole Meier Kjerkol	Nord-Trøndelag
094	Lovise Skaug	Hedmark
196	Kari Manger	Hordaland
063	Åse Niemi	Oslo
084	Tord Kristian Skancke	Hedmark
	Hans Hjerpekjøn	Landsstyret, Vestfold
298	Ingalill Olsen	Finnmark
103	Lars Skjølaas	Oppland
	Oddbjørg A. Starrfelt	Landsstyret, Rogaland

Dirigenten ga ordet til Dag Terje Andersen som oppsummerte debatten.

Dirigenten informerte om at valgkomiteens innstilling blir lagt ut på plassene i løpet av lunsjen og at innstillingene fra de forskjellige redaksjonskomiteene ble lagt ut på bordene søndag kl. 08.00.

Landsmøtet tok lunsjpause kl. 12.00.

Møtet ble satt igjen kl. 14.30.

Forsamlingen sang "Sommerfuggel i vinterland". Forsangere Heidi Røneid og Bjørn Sandnes.

SAK 11 - VALG

Dirigenten ga ordet til valgkomiteens leder, Yngve Hågensen som la fram følgende innstilling:

Sentralstyret

Thorbjørn Jagland	leder	
Hill-Marta Solberg	nestleder	
Jens Stoltenberg	nestleder	
Solveig Torsvik	sekretær	ny
Gro Harlem Brundtland	Oslo	
Yngve Hågensen	LO	
Grethe G. Fossum	Hedmark	
Bengt Martin Olsen	Hordaland	
Jan Davidsen	Norsk Kommuneforbund	
Tore Hagebakken	Oppland	
Terje Moe Gustavsen	LO-Stat	
Eva Jørstad	Troms	
Kjell Bjørndalen	Fellesforbundet	
Britt Hildeng	Oslo	
Martin Kolberg	Buskerud	ny
Susanne B. Grannes	Nord-Trøndelag	ny
Solbjørg Lervik	Østfold	ny
Rolf Erling Andersen	Telemark	ny

I tillegg deltar leder av Kvinnepolitisk utvalg og AUFs leder i Sentralstyret med fulle rettigheter.

Kvinnepolitisk utvalg

Sylvia Brustad	leder	
Lene Løken	nestleder	
Rigmor Aasrud Jahren	nestleder	ny
Siri Ulvin	sekretær	
Liv Undheim	LO	
Astrid Marie Nistad	Sogn og Fjordane	
Inger-Grethe Solstad	Telemark	
Inger-Anne Ravlum	Oslo	
Kari Manger	Hordaland	ny
Britt Hjelseth	Møre og Romsdal	ny
Grethe Brønnes	Finnmark	ny

Revisjonsnemnda

Esther Kostøl leder ny
Ivar Mathisen
Magnus Nilsen

Varamedlemmer:

Sidsel Bauck ny
Odd Wivegh ny

Vedtak: Valgkomiteens innstilling enstemmig vedtatt på alle punkter.

Landsmøtet tok pause kl. 14.55.

Møtet startet igjen kl. 15.30.

LANDSMØTET TAKKER GRO

Programmet startet med at forsamlingen sang "At jorden er en stjerne". Forsangere Vigdis Fossum og Bjørn Sandnes. Deretter kom Britt Hågensli opp på scenen og imiterte Gro.

Etter hennes imitasjon av Gro ba Thorvald Stoltenberg Gro og deretter Arne Olav Brundtland om å komme opp på scenen. Deretter introduserte han Åge Alexandersen som framførte sangene "Tonen" og "Lakenselger Larsen".

Så sang forsamlingen "Vil du være med" med Vigdis Fossum og Bjørn Sandnes som forsangere.

Etter allsangen inviterte Thorvald Bjartmar Gjerde opp på scenen, og de mintes forhistorien til at Gro ble statsråd.

Gro holdt deretter en tale til landsmøtet.

Thorvald introduserte en videohilsen fra Simon Peres til Gro.

Deretter introduserte han Britt Langli som fremførte "Snurrer min jord".

Etter Britt Langlis innslag introduserte Thorvald Ingvar Carlsson som fremførte sin hilsen over video.

Så ble ordet gitt til Thorbjørn Jagland som takket Gro og avsluttet sin tale med å overrekke henne blomster.

Til slutt sang forsamlingen "Lys og Varme" med Åge Alexandersen.

Møtet slutt kl. 17.10.

Søndag 10. november 1996:

Møtet ble satt kl. 09.00.

Forsamlingen sang "Ung flaggsang". Forsangere Vigdis Fossum og Bjørn Sandnes.

Dirigenten ga ordet til protokollkomiteens leder Hans Bjerregård som la fram innstillingen om protokollen fra 9. november:

Innstilling fra Beretnings- og protokollkomiteen.

Beretnings- og protokollkomiteen har i møte 9. november 1996 gjennomgått protokollen fra landsmøtets forhandlinger lørdag 9. november.

Komiteen finner protokollen i orden og anbefaler den godkjent.

Oslo, 9. november 1996.

Hans Bjerregård
leder

Julla Engan

Bjørn Nedreaas

Anne Lise Eide

Kjell Are Johansen

Svein Bjørn Aasnes
sekretær

Vedtak: Godkjent.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

176 Helga Tønnesen, Vest-Agder fra kl. 14.30

171 Øystein Grytten, Vest-Agder fra kl. 14.30

Vedtak: Enstemmig godkjent.

SAK 10 - INNSTILLINGER FRA REDAKSJONSKOMITEENE

1. Redaksjonskomiteen for organisasjons- og lovsaker

Dirigenten ga ordet til redaksjonskomiteens leder, Bjørnar Olsen som redegjorde for komiteens arbeid og la fram komiteens enstemmig innstilling:

Forslag til organisatoriske satsingsområder (hefte 2), side 312

Satsingsområder 1998 og 1999

Innstilling:

Redaksjonskomiteen anbefaler Landsmøtet å vedta følgende organisatoriske satsingsområder:

- Skolering.

Det vil til landsmøtet i november -96 foreligge et nytt skoleringsopplegg for partiorganisasjonen som er utarbeidet i samarbeid med AOF. Opplegget vil inneholde tre kurshefter, håndbok for tillitsvalgte og vil bli supplert med tipshefte om spesielle oppgaver.

Det gjennomføres en omfattende organisasjons- og tillitsvalgtskolering i hele partiorganisasjonen. Skoleringen starter i 1997 og følges opp i 1998 og 99. I tillegg skal det gjennomføres valgkampskolering foran kommune- og fylkestingsvalget i 1999.

- Medlemsarbeid/synliggjøring.

Partiorganisasjonen er avhengig av at det hele tiden skjer nyrekruttering. En spesiell utfordring er å verve medlemmer blant dem som har vært kollektivt tilmeldt.

Å være medlem i Arbeiderpartiet skal bety mer enn bare å betale kontingent. Det enkelte medlem skal føle tilhørighet, ha mulighet til dialog og påvirkning og få nødvendig informasjon om partiets politikk og virksomhet.

Det skal satses på kontinuerlig verving og økt medlemspleie gjennom bedre kontakt med og informasjon til medlemmene.

- Rådslag på politiske og/eller organisatoriske saker før landsmøtet i november 1998.

Dirigenten foreslo at følgende ord i ovenstående linje: "landsmøtet i november 1998" ble erstattet med følgende: Neste landsmøte.

Vedtak: Forslag til organisatoriske satsningsområder enstemmig vedtatt med dirigentens endringsforslag.

Erfaringene med debattopplegg i forkant av de siste årenes landsmøter er svært god. Slik sikres organisasjonen avgjørende innflytelse i viktige politiske og organisatoriske saker.

Det skal derfor, når hovedsakene for landsmøtet i 1998 er utpekt, utarbeides rådslag til debatt i forhold til disse.

Lovendringer (hefte 3)

21.06 Kristiansand Arbeiderparti, (side 8)

Kvinnepolitisk utvalg stemmerett på årsmøtene /landsmøtene.

Innstilling:

Komiteen henviser til behandling av hefte 3b. Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis fylkespartier, § 2 og retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis kommunepartier §3.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Retningslinjer for partiavdelingene (side 14)

Paragraf 4, punkt 3, siste setning:

Innstilling:

Medlemmer skal ha medlemskap i et lag i den kommunen de er bosatt og har sin stemmerett i ved offentlige valg.

I tillegg kan man bli medlem i et annet lag mot å betale den andelen av kontingenten som tilfaller laget ut fra landsmøtets vedtak.

Slike medlemmer teller ikke med ved fastsettelse av antall representantskapsmedlemmer for laget, men kan velges som representant for laget eller til tillitsverv i lagsstyret.

Faglige partilag på arbeidsplasser:

Ved dannelse av faglige partilag på arbeidsplassen har alle medlemmer fulle rettigheter i arbeidsplasslaget uten hensyn til bostedsadresse. Alle medlemmer teller ved fastsettelse av antall representantskapsmedlemmer for laget. Faglaget velger medlemmer til representantskapet i den kommunen hvor arbeidsplassen ligger.

Redaksjonskomiteen foreslår at avsnittet om faglig partilag på arbeidsplassen blir en prøveordning som evalueres på landsmøtet om fire år.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Retningslinjer for det samepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti (side 16)

Innstilling:

Redaksjonskomiteen anbefaler Landsmøtet å slutte seg til de foreslåtte retningslinjer med følgende nye avsnitt:

Den samepolitiske konferansen vedtar det politiske grunnlaget for sametingsvalget. Dette legges til grunn for den videre behandling av de samepolitiske målsetninger som vedtas på landsmøtet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Organisering av kvinnebevegelsen (hefte 3B)

Lover for Det norske Arbeiderparti.

§ 7, punkt 2 (side 1) endres til:

Redaksjonskomiteen har følgende forslag til vedtak:

"Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestleder/styremedlemmene slik at begge kjønn blir representert. Kvinnepolitisk leder bør vurderes som kandidat på linje med en av nestlederne/styremedlemmene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis fylkespartier.

§ 2 årsmøtet (side 2)

Innstilling:

Redaksjonskomiteen foreslår følgende endring av avsnitt to:

Fylkespartiene kan i sine vedtekter nedfelle bestemmelser om stemmerett m.v. for Kvinnepolitisk styre og utsendinger fra AUF til sine årsmøter.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Retningslinjer for Det norske Arbeiderpartis kommunepartier (side 3)

§ 3 årsmøter (side 2)

Innstilling:

Redaksjonskomiteen foreslår nytt siste avsnitt:

Kommunepartiene kan i sine vedtekter nedfelle bestemmelser om stemmerett m.v. for Kvinnepolitisk styre og utsendinger fra AUF til sine årsmøter.

Trond Jenserud, AUF/Landsstyret fremmet forslag om at redaksjonskomiteens innstilling ble avvist, med bakgrunn i at innstillingen ville medføre at AUF lagas nåværende rettigheter ville bli svekket.

Lene Løken, Kvinnepolitisk styre/Landsstyret foreslo at ordene "og utsendinger fra AUF" ble tatt ut av redaksjonskomiteens innstilling. Slik at ny formulering blir som følger:
"Kommunepartiene kan i sine vedtekter nedfelle bestemmelser om stemmerett m.v. for Kvinnepolitisk styre til sine årsmøter".

Ordet i debatten:

011 Inger Christin Torp, Østfold.

Vedtak: Lene Løkens forslag til ny formulering enstemmig vedtatt.

Forslag til retningslinjer for kvinnebevegelsen og det kvinnepolitiske arbeidet i Det norske Arbeiderparti (side 5)

Innstilling:

Sentralt kvinnepolitisk styre

Redaksjonskomiteen slutter seg til de nye retningslinjene med unntak av 2. avsn. side 7 som erstattes med følgende avsnitt:

Partiets landsmøte velger et kvinnepolitisk styre som består av 11 medlemmer. Det velges ikke varamedlemmer. Leder, *to* nestledere og sekretær velges ved særskilt valg. Disse utgjør arbeidsutvalget. Leder av Kvinnebevegelsen eller en vararepresentant skal sitte i partiets sentralstyre med fulle rettigheter. *En* av nestlederne er vararepresentant.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag til anbefalt praksis i fylkespartiene og kommunepartiene (side 9)

Innstilling:

Redaksjonskomiteen foreslår at uttalelsen blir retningsgivende for partiorganisasjonen og at den trykkes som vedlegg til lovene.

Redaksjonskomiteen foreslår at forslag fra Hans Marius Johnsen om et rådslag over temaet lokaldemokrati, medbestemmelse og lokalpolitikk, oversendes Sentralstyret og at dette ses i sammenheng med Strategisk Plan 1998/99.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Komiteen har hatt følgende forslag til behandling:

Per Solli, Nordland
Retningslinjer for det samepolitiske arbeidet.

Per Klausen, Oslo
Nye retningslinjer for partiavdelingene, § 4, punkt 3.

Halvard Reiersgård, Buskerud
Nye retningslinjer for partiavdelingene, § 4, punkt 3.

Lene Løken, Kvinnepolitisk utvalg
Retningslinjer for kvinnebevegelsen.

Martha Rondstvedt, Vest-Agder
§2 Årsmøtet.

Hans Marius Johnsen, Akershus
Rådslag om lokaldemokrati, medbestemmelse og lokalpolitikk.

Vedtak: Tatt til etterretning.

2. Redaksjonskomiteen for det nye prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Dirigenten ga ordet til redaksjonskomiteens leder, Solveig Torsvik som redegjorde for komiteens arbeid på følgende områder: Forslag til nytt prinsipp- og arbeidsprogram, forslag til Samepolitiske manifest og politiske satsningsområder for Strategisk Plan for 1998 og 1999 og la fram følgende komite flertalls innstilling.

Trond Jensrud la fram mindretallets dissens (Trond Jensrud og Kadafi Zaman) som har foreslått følgende tilføyelse på side 43, linje 15: Forutsetningen for dette er at det foreligger konkrete avtaler om CO₂-reduksjoner i mottakerlandet. Samtidig må vi klare målsettingen om å stabilisere karbondioksyd-utslippene utenom petroleumssektoren på 1989-nivå innen år 2000.

Trond Jensrud la også fram mindretallets disens (Ranveig Frøiland, Kadafi Zaman, Geir Axelsen, Ane Tømmerås og Trond Jensrud) som ønsket følgende som erstatning for linje 21-23: Med bakgrunn i lovfestet rett til plass i den videregående skole, vil Arbeiderpartiet fjerne karakterene i ungdomsskolen.

Solveig Torsvik opplyste at komite innstillingen var enstemmig på alle øvrige i punkter.

Dirigenten ga deretter ordet fritt til en generell debatt.

Ordet i debatten:

074 Sidsel Bauck, Oslo

005 Rune Fredriksen, Østfold

032 Hans Marius Johnsen, Akershus som ba om en orientering om hva som var skjedd med det innsendte forslaget fra Akershus om: forslag om "tilbakemelding til lag osv."

Hans Hjerpekjøn, Landsstyret, Vestfold etterlyste en oversikt over de forslag som var blitt fremmet i debatten under dette punktet på sakslista.

Dirigenten tok deretter redaksjonskomiteens innstilling opp til realitetsbehandling punkt for punkt.

ENDRINGSFORSLAG I KAPITLENE - "SOSIALDEMOKRATIETS GRUNNVERDIER" - "SOSIALDEMOKRATIETS ARBEIDSMÅTE" - "SOSIALDEMOKRATIETS UTFORDRINGER"

Side 5, linje 11, endring:

Frihet, likhet og solidaritet er hovedprinsippene i det sosialdemokratiske verdigrunnlaget.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 5, linje 43, tillegg:

Vi må forbedre vår evne lokalt, nasjonalt og internasjonalt til å ta hverandre med på råd, lære av og respektere hverandre. Bare ved å utvikle samråderett som en stadig høyere form for samarbeid og samspill, kan vi utløse mer vilje til fellesskap og deltakelse.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 6, linje 33, tillegg:

Medmennesker må ikke reduseres til et middel for andres mål. Enhver har sin ukrenkelige vilje og verdighet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 6, linje 33, stryking:

Å bruke andre som middel for egne mål er utbytting.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 7, linje 29, tillegg:

Det innebærer at vi bruker mulighetene utviklingen gir, og at vi har evne til samfunnskritikk, *enten vi er i opposisjon eller har styringsansvaret.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 7, linje 41, tillegg:

Det norske sosialdemokratiet vil fremme folkestyre og sosial trygghet gjennom en sterk offentlig sektor og velferdsstat, og gjennom en klar forankring i folkelige organisasjoner med vekt på deltakelse, tilhørighet, ansvar og engasjement. Arbeiderbevegelsen er selv en bred folkelig bevegelse med vilje til politisk styring. Vi vil bevare sosialdemokratiet som en kraftfull politisk reformbevegelse. Da må vi både ta vare på vår vilje til politisk styring og vår folkelige forankring.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 7, linje 37, endring:

Bare slik er det mulig å finne nye løsninger og *oppnå støtte i folket for å makte å styre samfunnet i riktig retning.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 7, linje 44, endring:

Det er krevende å skape innsikt og forståelse for avgjørelser som på kort sikt kan være upopulære - men som er nødvendige *hvis vi skal leve opp til verdiene våre på lang sikt.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 8, linje 4, endring:

Økt verdiskaping må brukes til fellesskapets beste, og ikke sløses bort på *uansvarlig privat eller offentlig forbruk.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 8, linje 13, tillegg:

Samtidig vil sosialdemokratiet utifra våre grunnverdier ta aktivt stilling til motsetningene i samfunnet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 8, linje 28, endring:

Sosialdemokratiet står for folkevalgt styring ved en sterk offentlig sektor og en bevisst bruk av og styring av markedet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 8, linje 32, tillegg:

Vi ønsker en prioritering av samfunnets ressursbruk som både bidrar til å ta vare på naturen og vårt livsgrunnlag - og som samtidig fremmer menneskelig utfoldelse, deltakelse og levende fellesskap. Vi vil fremme kvaliteten i menneskenes tilværelse og fortsatt arbeide for et forbruks- og produksjonsmønster som tar hensyn til menneskenes reelle behov, og som ikke bare etterkommer det de rikeste av oss etterspør. Økt livskvalitet betyr større muligheter til å realisere seg selv, nyte godt av kulturgodene og til å være aktiv deltaker i nærmiljø og organisasjons- og kulturliv.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 8, linje 41, tillegg:

Arbeiderbevegelsen har alltid bygget på omsorg og solidaritet med hverandre, men også på å ta ansvar. Alle må ta ansvar for seg selv og sine gjerninger, så langt man makter. Vi vil bekjempe rasisme, likegyldighet, diskriminering og selvgodhet. Vi skal bry oss om og stille krav til hverandre om respekt, toleranse, krav til innsats og medmenneskelighet. Familien har grunnleggende betydning for å skape tilhørighet, trygghet og gjensidig personlig ansvar. Velferdsløsningene må formes slik at de legger tilrette for å fremme familiens rolle i det moderne samfunnet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 9, linje 25, endring:

Ett av våre største miljøproblemer er knyttet til at vi forvalter de fornybare ressursene på en uforsvarlig måte.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 13, linje 5, endring:

Derfor er en strategi for *livslang læring* og kvalifisering også en strategi for demokratisering av arbeidslivet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 13, linje 29, tillegg:

Også mange innvandrere og flyktninger møter problemer på arbeidsmarkedet. Dette kan ha flere årsaker, bl.a. problemer med godkjenning og konvertering av utenlandsk utdanning og manglende norskkunnskaper.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 13, linje 34, endring:

Omsorg og utdanning er like verdifullt som den innsatsen som gir lønnsinntekt.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 15, linje 16, tillegg:

Arbeiderpartiet kan ikke akseptere at de økonomiske forskjeller mellom folk skal øke, og vil fremme tiltak for mer rettferdig fordeling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 15, linje 19, tillegg:

Levekårsproblemene til dem som har minst er knyttet til mangel på arbeid, til livsfase, til utdanningsnivå, til sivil status, *funksjonshemming* og til etnisk bakgrunn.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 15, linje 25, endring:

Sosialdemokratiet kan ikke akseptere *at forskjellene øker eller* at noen faller utenfor.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 16, linje 23, endring:

De to siste tiårene er det gjennomført en revolusjon med hensyn til likestilling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 16, linje 42, endring og tillegg:

Dette har i stor grad sammenheng med holdninger og fordommer. Det rammer blant annet mennesker som har bakgrunn i en etnisk minoritet, og mennesker med homofil legning. Homofile har som gruppe fått sine juridiske rettigheter fastslått. Men mange opplever likevel diskriminering og en tøff sosial hverdag.

Hans Hjerpekjøn, Landsstyret, Vestfold foreslo at overnevnte fikk en egen overskrift og ville ha dette inn på side 86 og foreslo følgende konkrete endring i teksten. Nest siste setning gis følgende nye tekst: "Homofile har som gruppe fått mange av sine juridiske rettigheter fastslått".

Redaksjonskomiteen støttet forslaget om ordtillegg, men opprettholdt innstillingen når det gjelder side plassering.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med ordtilleggs forslaget fra Hans Hjerpekjøn enstemmig vedtatt.

Side 18, linje 7, tillegg:

Barn og unge må trekkes mer inn i beslutningsprosesser som angår dem. På den måten kan vi være med på å skape politisk engasjement og aktiv samfunnsdeltagelse hos de unge.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 19, linje 20 - 26, tillegg til avsnitt:

Arbeiderpartiet sier derfor nei til privatisering av viktige fellesskapsordninger.

Ordet i debatten:

Anniken Huitfeldt, AUF, Landsstyret som forlangte votering over AUFs forslag til tillegg. Solveig Torsvik, red. kom.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt mot 120 stemmer som ble avgitt til fordel for Anniken Huitfeldts forslag.

Side 20, linje 25, tillegg:

Videre må den også belyse profesjonenes rolle, og de maktstrukturer og strategier som de forskjellige profesjonene representerer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten tok deretter hele kapitlet opp til avstemning..

Vedtak: Kapitlet enstemmig vedtatt.

ENDRINGSFORSLAG I KAPITLET "GLOBALT FELLESSKAP"

Internasjonalt demokrati

Side 23, linje 41, tillegg:

Dette samarbeidet vil omfatte tiltak for å motvirke og redusere militær spenning, minske og fjerne trusler mot miljøet, gjennomføre nærings- og kulturpolitiske tiltak og utvikle handel og økonomiske forbindelser *og bedre samarbeidsvilkår og kulturutøvelse for urbefolkningen i regionen.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 24, linje 32, tillegg:

Norge må særlig arbeide for at full sysselsetting gjøres til det viktigste mål for landene i Europa. Gjennom samarbeidende politiske partier og fagbevegelser vil vi arbeide for nasjonale og europeiske kjøreregler som kan fremme sysselsettingen i et sosialt og miljømessig bærekraftig perspektiv. Det norske Arbeiderparti vil gjennom egen virksomhet og i samarbeid med arbeiderbevegelsen i Norden og Europa, utvikle det politiske og faglige samarbeidet med øst-europeiske land med sikte på å styrke grunnlaget for demokrati og respekten for menneskerettighetene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 25, linje 42, tillegg:

Krenkelse av menneskerettighetene i store deler av verden gjelder i særlig grad kvinner. Norge bør legge spesielt vekt på å motarbeide kvinnekjønnsdiskriminering på alle områder. Religion kan ikke være noen unnskyldning for å krenke menneskerettighetene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 26, linje 4, tillegg:

Norge har et særlig ansvar for å rette søkelyset mot brudd på menneskerettighetene i land vi er alliert med.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 26, linje 5, tillegg:

Sammenkobling av handel og menneskerettigheter er et svært komplisert felt, hvor det ikke finnes noen entydige og lettvinte løsninger. Handel kan bidra til større åpenhet, og en slik åpenhet kan igjen gjøre arbeidet for økt respekt for menneskerettigheter lettere. Det vil imidlertid være tilfeller hvor regimet er av en så undertrykkende karakter, at dialog ikke nytter. I slike tilfeller bør Norge arbeide for internasjonalt press på regimet, og vurdere eventuelle sanksjoner. Det må i hvert tilfelle gjøres nøye vurderinger av situasjonen. I disse

avveiningene bør holdningene til handel og utenlandske investeringer som opposisjonen i det aktuelle landet har, veie tungt.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 26, linje 13, tillegg:

Vi støtter forslaget om et økonomisk sikkerhetsråd som kan trekke opp hovedretningslinjer for den globale økonomien, og se denne i sammenheng med miljø, sysselsetting, kampen mot fattigdom og *respekt for grunnleggende menneskerettigheter*.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Fred og sikkerhet

Side 28, linje 29, tillegg:

Videre må Norge arbeide for at atommaktene avgir en uforbeholden forsikring om ikke å ville bruke eller true med atomvåpen, og for at en forhandler seg frem til en traktat om trinnvis fjerning av alle atomvåpen innenfor faste tidsrammer, med tilhørende bestemmelser om effektiv verifikasjon og håndheving.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 28, linje 40, endring i overskrift:

Et troverdig forsvar

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 28, linje 43, endring:

Det er et mål å få ned samfunnets bruk av ressurser til rene forsvarsformål, forutsatt at den internasjonale situasjonen tillater det.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 29, linje 3, tillegg:

Forsvaret skal fortsatt baseres på alminnelig verneplikt, og de vernepliktige skal få en utdanning som setter disse i stand til å gjøre en innsats hvis det blir nødvendig.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 29, linje 6, tillegg:

Siviltjenesten skal utvikles slik at tjenesten til de sivile tjenesteppliktige blir mer direkte vernerelevant.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Utjamning av forskjeller i verden

Side 29, linje 42, tillegg:

Ett av kriteriene for bistand bør være at mottakerlandet ikke satser uforholdsmessig store ressurser på militære styrker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 30, linje 3:

Derfor trengs nye tiltak for å redusere gjelden, og *Norge må være en pådriver i dette arbeidet.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 30, linje 12, endring:

For de fattigste og mest gjeldstyngede landene vil vi arbeide for *størst mulig* reduksjon i gjelden gjennom den såkalte "Paris-klubben", som er en uformell sammenslutning av kreditorland i OECD.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 30, linje 14, tillegg:

I enkelte tilfeller kan likevel ensidig gjeldslette til prioriterte land vurderes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 30, linje 34, tillegg:

Barnearbeid er brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Det skyldes både fattigdom og politisk aksept for slik virksomhet i enkelte land. Barnearbeid må aktivt motarbeides gjennom den internasjonale handelspolitikken og gjennom politisk dialog og bistand, gjennom støtte til skoleformål, samt økonomisk bistand til familiene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 30, linje 34, strykning:

Barnarbeid skal aktivt motarbeides både i den internasjonale handelspolitikken og gjennom betingelser og dialog knyttet til vår bilaterale bistand og handel.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 31, linje 33, tillegg:

Vekst og utvikling i de fattigste delene av verden kan bare skje ved at kvinner gis demokratiske rettigheter og mulighet til å bestemme over eget liv gjennom, og anledning til å utvikle sine evner og ressurser. Det er god samfunnsøkonomi å investere i kvinners helse og muligheter. Dette bør følges direkte opp ved å øke andelen kvinnerettede prosjekter i vårt bistandsarbeid. Kampen mot overgrep og diskriminering av jentebarn og voksne kvinner må intensiveres. Voldtekt og vold mot kvinner og barn som krigsstrategi må bekjempes med alle midler.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 31, linje 38, tillegg:

At kvinner i noen land ikke har rett til å eie jord, er til stort hinder for en bærekraftig utvikling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 32, linje 13, tillegg:

I Verdensbankgruppen vil vi gå inn for at innsatsen overfor mottakerlandene skal utformes slik at det ikke presses fram tilpasninger som gir uheldige sosiale virkninger.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 32, linje 15, tillegg:

Norge skal arbeide for å demokratisere Verdensbanken, slik at utviklingslandene sikres større innflytelse.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 32, linje 19, tillegg:

Næringslivsordningene skal brukes til å fremme varig bedriftssamarbeid og bedriftsetableringer som øker kompetanse og konkurranseevnen til mottakeren.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 32, linje 37, tillegg:

Vi må imidlertid også sette krav til oss selv. Et slikt krav er at utformingen av norske bistandsprosjekter skjer i samarbeid med lokale brukere og myndigheter. Norsk bistand må ta hensyn til mottakerlandets egen kultur og tradisjon, og unngå løsninger som ikke samsvarer med mottakerlandets preferanser. Grunntanken skal være at lokale behov ligger til grunn for bistandsprosjektene.

Solveig Torsvik foreslo på vegne av redaksjonskomiteen følgende nye formulering som setning tre: Norsk bistand må ta hensyn til mottakerlandets egne kultur og tradisjon.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med den foreslåtte endring enstemmig vedtatt.

Solidaritet med verdens flyktninger

Side 34, linje 6, tillegg:

Konvensjonens stilling må styrkes internasjonalt, slik at flere land slutter seg til den. For å utvikle det europeiske ansvaret for verdens flyktninger, vil Norge også arbeide for etablering av en europeisk flyktningekonvensjon, som innebærer større grad av forpliktelser og byrdefordeling. Mange flykter fra terror og overgrep som ikke begås av landets myndigheter, og som myndighetene ikke kan eller vil hindre. Folk utsettes for overgrep som ville ha kvalifisert til flyktningestatus dersom myndighetene sto bak, men som ikke gir slik status etter en stram tolking av FNs flyktningekonvensjon. Arbeiderpartiet vil at en eventuell europeisk flyktningekonvensjon må gi flyktningestatus til de som flykter fra slike grove, systematiske overgrep mot menneskerettighetene. I Norge bør disse flyktningene få asylstatus istedenfor opphold på humanitært grunnlag som i dag.

Rolf Lasse Lund, Landsstyret, Akershus fremmet følgende forslag inn etter linje 2 på side 34: "Hensikten med en slik gjennomgang er å se om det kan være grunnlag for en liberalisert praksis".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med Rolf Lasse Lunds tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Side 34, linje 36, tillegg:

Det er viktig å formidle lærdommer fra lokalsamfunn hvor integrering har vært vellykket.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Integrering av minoriteter

Side 35, linje 27, endring:

For å intensivere og sikre integreringsprosessen, vil Arbeiderpartiet at opplæring i norsk skal være obligatorisk for alle flyktninger og innvandrere. Språkopplæringen skal tilpasses den enkelte og ta sikte på å nå et fastsatt målbart nivå.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 35, linje 29, tillegg etter punktum:

Opplæringstilbudet må både kvantitativt og kvalitativt bygges ut i samsvar med denne målsettingen. Det skal utstedes vitnemål for gjennomgått opplæring.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 36, linje 2, endring:

Kunnskap om *og bakgrunn fra* minoriteter må oppvurderes ved ansettelse både i barnehagene, skolene, helse- og sosialvesenet, arbeidsmarkedsetaten og i politiet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 36, linje 6, tillegg:

Offentlige etater og virksomheter har på sine områder et spesielt ansvar for å rekruttere kvalifiserte flyktninger og innvandrere til yrkeslivet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 36, linje 30, endring:

Det bør i tillegg utvikles tilbud om deltidsplasser, *og åpne barnehager der foreldrene kan være med.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 37, linje 10, tillegg:

Vi vil særskilt understreke hvor viktig det er at kvinner gis rett og mulighet til norskundervisning og kvalifisering for arbeidslivet. De må få tilbud om utvidet barnepass i forbindelse med dette. Slik kan hver enkelt gis økt frihet, anledning til å delta i og bli kjent med norsk samfunnsliv, og økt mulighet til å følge barna i oppveksten. En bedring av kvinners situasjon vil ha direkte innvirkning på barnas kår.

Vi vil at kvinner med minoritetsbakgrunn skal synliggjøres og gis økt mulighet til deltakelse i demokratiske organer. I dag makter ikke eksisterende fora å ivareta dette. Vi mener derfor at det bør opprettes et eget råd for kvinner med minoritetsbakgrunn. Dette kan være et viktig bidrag til økt dialog, mer kunnskap og bedre mulighet til integrering.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 37, linje 10, strykning:

Barnepass bør tilbys i forbindelse med ulike opplæringstiltak.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Globalt og lokalt miljøansvar

Side 38, linje 34, tillegg:

Det viktigste nå er imidlertid å bidra til at det blir etablert et internasjonalt avtalesystem som kan samle et bredt flertall, og som kan videreutvikles over tid.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 38, linje 46, endring:

Norsk gass eksport kan, ved å erstatte mer forurensende energibærere som kull og olje, bidra til reduserte CO₂-utslipp i andre land.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 38, linje 47, endres til:

Oppgaven må være at Norge skal forene rollen som energinasjon med rollen som ledende miljønasjon.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 39, linje 7, tillegg:

Norge skal være ledende innen energiteknologi og fornybare energikilder, og disse produktene må markedsføres internasjonalt. På en slik måte kan Norge klare å oppfylle forpliktelser for CO₂-utslipp, og samtidig gjennom eksport av gass og miljøteknologi og gjennom bistandsprogrammer, bidra til reduserte utslipp i andre land.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 39, linje 20, tillegg:

Spesielt er det viktig å vie problemene på Kola-halvøya stor oppmerksomhet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Bærekraftig energisystem

Side 41, linje 35, tillegg:

Norge er blant de land i verden som har høyest elektrisitetsforbruk pr. innbygger, og *det er derfor et mål å redusere forbruket.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 41, linje 37, tillegg:

Bruk av ny teknologi og forbrukermålesystemer er svært viktige for å øke energisparingen i alle sektorer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 42, linje 20, tillegg:

Forskningsinnsatsen angående nye, fornybare energikilder må økes, slik at Norge kan nyttegjøre seg det store potensialet vi har innenfor dette området.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 42, linje 21, tillegg:

I samband med utredningen av et bærekraftig energisystem i Norge, vil det bli vurdert om punkter i energiloven bør endres.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 42, linje 18, tillegg:

Utvikling av andre alternative energiformer som vindkraft, bølgeenergi, bruk av varmpumper, solcellepaneler og metangass fra avfallsdynger skal forseres gjennom planen for et bærekraftig energisystem, *hvor en ordning med investeringsstøtte til det enkelte prosjekt vil inngå.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 42, linje 9, stryking:

...hvor en ordning med investeringsstøtte til det enkelte prosjekt vil inngå.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 42, linje 28, endring:

Også lokale og regionale nett og kraftverk *skal* som nå i hovedsak eies og drives av offentlige virksomheter.

Ordet i debatten:

137 Oddbjørn Fønnebø, Buskerud
Jens Stoltenberg, Sentralstyret

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 43, linje 6, tillegg:

For å utnytte naturgassen godt vil vi vurdere støtte til infrastruktur for transportsystemer der gassen blir ilandført.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 43, linje 15: Dissens fra Trond Jensrud og Kadafi Zaman som vil tilføye:

Forutsetningen for dette er at det foreligger konkrete avtaler om CO₂-reduksjoner i mottakerlandet. Samtidig må vi klare målsettingen om å stabilisere karbondioksyd-utslippene utenom petroleumssektoren på 1989-nivå innen år 2000.

Vedtak: Dissensen avvist mot 70 stemmer.

Side 43, linje 45, tillegg:

For å videreutvikle det nordiske kraftmarkedet, vil innføring av et felles nordisk miljøregnskap være et viktig styringsinstrument. Målet er en optimal utnyttelse av vannkraft og andre fornybare energikilder i samspill med varmekraft på et lavest mulig nivå.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

En grønnere samferdselssektor

Side 44, linje 14, endring:

Arbeiderpartiet vil drive en samferdselspolitikk som fremmer fordeling, bedre miljø, fremkommelighet og økt verdiskapning i næringslivet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 44, linje 18, tillegg:

Det skal tas hensyn til at trafikk- og miljøproblemer i storbyområder og distrikter er forskjellige.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 44, linje 26, tillegg:

Ett av målene for omleggingen av samferdselspolitikken er å redusere CO₂-utslippene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 44, linje 31, endring:

Gode samferdselsløsninger er en betingelse for økt verdiskapning og dermed styrket bosetting i distriktene, og for å skape velfungerende by- og lokalsamfunn.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 44, linje 41, tillegg:

Mer effektive virkemidler og beslutningsprosesser for å få dette til, må utvikles og tas i bruk.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 45, linje 15, tillegg:

Forurensningsloven må gjøres gjeldende innen samferdselssektoren med miljøkrav minst på linje med EUs standarder.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 45, linje 19, tillegg:

Både med hensyn til person- og godstransport skal jernbanen påta seg et vesentlig volum av transporten i deler av Norge.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 45, linje 21, endring:

Vi vil satse mest på nærtrafikken i tilknytning til de større byer, samt på Inter City-trafikken.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 45, linje 27, endring:

Veiinvesteringer skal først og fremst gå til å oppruste og vedlikeholde allerede eksisterende veinett. Utbyggingen av stamveinettet fortsetter, og i deler av landet må også riksveinettet bygges ut. Fylkesveit utviklingen må ut fra nærings- og bosettingshensyn styrkes. Vi vil prioritere veiinvesteringer som bidrar til å løse miljø-, helse- og sikkerhetsproblemer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 46, linje 25, endring:

For å redusere helse- og miljøbelastningene og sikre en betydelig reduksjon i piggdekkbruken, vil vi vurdere avgifter for bruk av piggdekk, og i de største byene gå inn for piggdekkforbud med egnede overgangsordninger.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt mot 3 stemmer.

Side 46, linje 39, tillegg:

Norge bør i internasjonale fora arbeide for en internasjonal flybensinavgift *og andre miljørettede avgifter innen flyfarten.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 47, linje 1, endring:

For å redusere utslippene fra skip, båt og fergetrafikk skal gass introduseres som drivstoff i ferger og hurtigbåter.

Ordet i debatten:

199 Trond Tystad, Hordaland som fremmet forslag om følgende tilføyelse til side 45, linje 19:
"For å nå dette målet må det årlig bevilges 1 milliard mer enn høy ramme for investeringer i jernbanen hvert år i planperioden 1998-2007.

Solveig Torsvik, red.kom.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt. Trond Tystad forslag avvist med stort flertall.

ENDRINGSFORSLAG I KAPITLET "ARBEID FOR ALLE"

Innledning

Side 50, linje 34, endring:

I offentlig sektor må veksten i arbeidsplasser komme i helse- og omsorgssektoren, i utdanningssektoren og innen miljø- og kulturarbeid. Bedre offentlige tjenester for befolkning og næringslivet er også et sentralt element i solidaritetsalternativet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Solidarisk økonomi

Side 52, linje 14, tillegg:

Også den individuelle sparingen skal stimuleres på prioriterte områder som boligsparing for eldre *som har behov for mer tilrettelagte boliger.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 52, linje 30, tillegg:

Særlig gjelder dette eldre arbeidstakere og voksne med innvandrerbakgrunn, som har problemer med å komme inn i arbeidslivet etter en lengre ledighetsperiode.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 52, linje 30, tillegg:

Yrkeshemmede skal attføres under trygge arbeidsforhold og settes i stand til å delta i det ordinære arbeidslivet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 53, linje 6, tillegg:

Fortsatt er kvinneandelen lav i vitenskapelige stillinger ved universitetene og høgskolene. En økning av denne kvinneandelen er en verdi i seg selv for at begge kjønn kan få utnyttet sitt talent i undervisning og forskning. Slike stillinger fungerer i tillegg ofte som rollemodeller for ungdom. Bedre barnehagetilbud vil være et viktig virkemiddel, samtidig som det bør gjøres mer bruk av adgangen til å lyse ut stillinger bare for det underrepresenterte kjønn.

Ordet i debatten:

Hans Hjerpekjøn, Landsstyret/Vestfold, som viste til tidligere framsatt forslag om integrering av homofile og tok dette opp på nytt.

Sylvia Brustad fremmet på vegne av redaksjonskomiteen følgende forslag til erstatning for Hans Hjerpekjøns forslag:

Integrering av homofile.

Åpne homofile møter en rekke hindringer for å kunne hevde seg på arbeidsmarkedet, boligmarkedet, i utdanningssystemet, i militæret, på den politiske arena og på andre samfunnsområder.

Arbeiderpartiet vil arbeide for å klarlegge homofile menn og kvinners livssituasjon og levekår og rette opp eventuelle skjevheter.

Forslaget foreslås tatt inn som nytt avsnitt på side 53 fra og med linje 12.

Hans Hjerpekjøn trakk sitt forslag og støttet redaksjonskomiteen.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med tilleggsforslaget som ble lagt fram av Sylvia Brustad.

Langsiktig eierskap

Side 53, linje 34, endring:

Ordet genuine erstattes med *særlige*.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 54, linje 16-18, endring:

Setningen strykes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Et rettferdig skattesystem

Side 55, linje 48, endring:

... som betaler null eller minimalt i skatt, *skal* møtes med flere tiltak som kan sikre...

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forskning og utvikling

Side 59, linje 11, tillegg:

Det bør satses særskilt på å øke forsknings- og utviklingsaktiviteten i nordnorske bedrifter, med vekt på kompetanseoppbygging og næringsutvikling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 59, linje 16, tillegg:

Rådet må legge vekt på overføring og formidling av forskningsresultater til små og mellomstore bedrifter.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 59, linje 16, tillegg:

Offentlig sektor og spesielt helse- og sosialsektoren står foran store utfordringer. Nye organisasjonsløsninger og effektiv bruk av samfunnets midler står sentralt. I forbindelse med dette vil det være nødvendig med ny kunnskap og nye løsninger. Anvendt samfunnsforskning kan gi grunnlag for utforming av løsninger som sikrer effektiv bruk av samfunnsmidlene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Etter- og videreutdanning for arbeidstakere

Side 60, linje 16, tillegg:

Det må legges vekt på god veiledning til alle arbeidstakere om de muligheter ordningen gir for den enkelte.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 61, linje 32, endring:

organisasjonene/*studieforbundene*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Arbeidstid

Side 62, linje 24, tillegg:

I fremtiden vil Arbeiderpartiet gå inn for arbeidstidsreformer som kan skape flere arbeidsplasser og gi økt livskvalitet for den enkelte.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 63, linje 23-25, endring:

Vi vil styrke foreldrenes mulighet til å dele foreldrepermisjonen ved å gi fedre som er yrkesaktive en selvstendig rett til *opptjening av fødselspenger på egen inntekt*.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 63, linje 30, tillegg:

Etter at far har fått selvstendig opptjeningsrett, vil vi arbeide for en gradvis forbedring og utviding av tidskonto-ordningen. En slik utviding vil gi foreldre en mulighet til å arbeide kortere enn i dag. En forutsetning for en slik framtidig reform må være at ukene deles likt foreldrene i mellom. Hvis ikke risikerer vi at bedre mulighet til omsorg blir et handikap for kvinner i yrkeslivet.

Ordet i debatten:

106 Kjell Eriksen, Oppland viste til forslag fra Raufoss Jern- og metall og fremmet følgende forslag, side 62, linje 48: "Ingen bør jobbe etter fylt 67 år."
Solveig Torsvik, red. kom

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt med stort flertall. Kjell Eriksens forslag avvist.

Livskraftig landbruk - levende bygder

Side 65, linje 48, endring:

Med utgangspunkt i landbruket skal *arbeidsplasser sikres og nye skapes* med basis i foredling og omsetting av råvarer fra naturen.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 66, linje 6, tillegg:

Bruken av naturressursene må planlegges og disponeres på en slik måte at en unngår unødig forbruk av verdifulle landbruks-, utmarks- og fjellområder.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 66, linje 10, tillegg:

Vi vil opprettholde et livskraftig og bærekraftig jordbruk over hele landet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 66, linje 10-11, endring:

Jordbruket er viktig for å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Skal jordbruket også i framtida kunne fungere på denne måten, må vi fortsatt ha som mål et jordbruk som har økt inntjening og som er mindre avhengig av overføringer fra fellesskapet.

(stryke første setning i avsnittet)

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 67, linje 17, tillegg:

Det kan være med på å demme opp for utflytting fra distriktene, samtidig som det kan skape nye arbeidsplasser og øke aktiviteten.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 67, linje 21, tillegg:

Deler av den norske bestanden av de store rovdyrene, bjørn, ulv, jerv og gaupe er likevel sårbare eller truet. Det er et mål å sikre levedyktige bestander av disse dyrene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 67, linje 2, tillegg:

Foredling av reinkjøtt skal gjøres ved reinslakterier der både næringsmiddelsiden og miljøtiltakene er forsvarlige i forhold til lover og regler.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 67, linje 26, endring:

Sverige byttes ut med *naboland*.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 67, linje 28, endring:

Skader på bufe og tamrein skal forebygges blant annet gjennom *ulike former for tilsyn som gjeterordninger, organisert bruk av utmarksområdene og utprøving av nye alternative tiltak*.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 67, linje 41, tillegg:

Fisk og kjøttavfall som skal brukes til dyrefôr må behandles slik at smittestoffer ikke overføres, og slik at bakteriedannelse unngås.

Ordet i debatten:

115 Rune Øygard, Oppland som fremmet følgende tilleggsforslag: "For å sikre mjølkeproduksjonene i distriktene, bør mjølkekvoter ikke selges ut av regionene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med Rune Øygards tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Bærekraftig forvaltning av fiskeressursene

Side 68, linje 18 tillegg:

Fiskerinæringen er en av våre viktigste eksportnæringer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 68, linje 18, endring:

Forholdene skal legges til rette slik at samspillet mellom fiskeflåte, *oppdrettsnæringen* og fiskeindustri kan fortsette, med sikte på lønnsomhet, verdiskaping, arbeidsplasser og *opprettholdelse av bosetting* langs kysten.

(Siste setning i avsnittet strykes)

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 68, linje 21, tillegg:

Det må være et mål å rekruttere flere kvinner innen fiskeri- og havbruksnæringen.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 68, linje 25, tillegg:

De norske fiskeriressursene er fellesskapets eiendom og skal forvaltes og utnyttes av fellesskapet gjennom en målrettet fiskeripolitikk med sikte på trygging av bosettingen, økt verdiskaping og utvikling av arbeidsplasser på kysten.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 68, avsnittet "Fiskeflåten" endres:

Fiskeflåten skal fortsatt som et hovedprinsipp være eid av aktive fiskere. Det skal imidlertid fortsatt kunne gjøres unntak fra denne regelen for havfiskeflåten når det er nødvendig for å styrke økonomien i flåten, bidra til livskraftige fiskerimiljøer, opprettholde den geografiske fordelingen av fisketillatelse, og øke muligheten for verdiskaping i samspillet mellom fiskeflåte og industri på land. Dette vil særlig være aktuelt for å styrke den nordnorske havfiskeflåten. Det er nødvendig med en betydelig fornyelse og oppgradering av fiskeflåten, både for å skape effektiv drift og lønnsomhet, og for å utvikle et best mulig samspill med industriens behov for kvalitetsråstoff. For å sikre rekruttering må det satses på større kystfiskefartøy. Vi vil legge forholdene tilrette for en slik fornyelse og oppgradering blant annet ved å gi fiskeflåten tilgang på de samme distriktpolitiske virkemidlene som annet næringsliv, herunder også investeringstilskudd. Fornyelse av flåten må være basert på høsting av ressursene ut fra bærekraftige forvaltningsprinsipper. Det er nødvendig å ha en kapasitet i fiskeflåten som er tilpasset ressursgrunnlaget, som ivaretar hensynet til regional fordeling av fiskerettighetene langs kysten, og som ivaretar behovet for en differensiert størrelse på kystfiskefartøyene. Kystflåten skal fortsatt være ryggraden i norsk fiskerinæring. For å sikre foredlingsindustrien på land er det et mål å begrense ombordproduksjon.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 69, linje 16-18, endring:

Forholdene skal legges til rette med sikte på økt bearbeiding, produktutvikling og bedre markedsstrategier, slik at verdiskapingen fra fiskeriene kan øke og sikre sysselsetting på sjø og land.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 69, linje 33, endring:

Skal en lykkes med dette, må det satses mer på markedsforskning og markedsarbeid *for fiskeri og havbruksnæringen.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

By og land, hand i hand

Side 70, linje 10, tillegg:

Jordbruk, skogbruk og fiskeri er for mange distrikter i dag avgjørende forutsetninger for sysselsetting og bosetting.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 70, linje 27, tillegg:

Norsk reiseliv er allerede en viktig næring som har stor betydning for sysselsetting og bosetting i distriktene, og denne næringen har fortsatt et vekstpotensiale. Den videre utviklingen bør skje i nært samarbeid med andre berørte næringer, som landbruk, reindrift og fiskeri.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 70, linje 48, endres:

... som arbeidstakere i *større tettsteder* og i byer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 72, linje 26, tillegg:

Det må arbeides videre med kostnadskriteriene knyttet til sosiale forhold og behovene innen omsorgssektoren, slik at kostnadene ved disse delene av kommunenes utgifter kan fanges enda bedre opp.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 72, linje 35, endring:

Både staten og kommunen må gjennom et samarbeid forplikte seg til en langsiktig satsing i de indre østlige bydeler gjennom forbedringer i miljø, boligmasse og utvikling av gode velferdstilbud for befolkningen.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side, 72, linje 39, tillegg:

Svalbard

Arbeiderpartiets overordnede mål med politikken overfor Svalbard er: En konsekvent håndhevelse av den norske suvereniteten. Korrekt overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten etterlevs. Bevaring av ro og stabilitet i området, og bevaring av områdets særegne natur og miljø. Arbeiderpartiet vil arbeide for at det utvikles en lokal-demokrati-modell for de norske bosettingene i Longyearbyen og Svea. Kulldriften skal fortsatt være et viktig grunnlag for næringsutvikling og arbeidsplasser. I tillegg vil vi utvikle forskningsmiljøet, samt andre næringer på Svalbard. Svalbard har unike miljø - og naturforhold. Dette vil vi bevare. Derfor skal miljøkonsekvenser være dokumentert før oppstart av nye prosjekter.

Ordet i debatten:

270 Oddny Bang, Nordland som fremmet følgende forslag:

Videregående skoletilbud for Sør og Lulesamiske ungdom.

Nordland Arbeiderparti forutsetter at de tre aksepterte samiske språkområdet behandles likt. Dette medfører at staten må finansiere videregående skoletilbud i/på samiske for Lulesamer i Nord-Salten og for Sørsamer i Mosjøen.

Magnhild Mathisen, Sametingsgruppa som fremmet følgende forslag:

Side 74, linje 2, 3, og 4, strykes:

Nye setninger: Sametinget er det representative organ for samene i Norge. Utviklingen i retning av at Sametinget har fått avgjørende myndighet i spørsmål av særlig betydning for den samiske befolkning i Norge bør fortsette

295 Evy-Ann Midttun, Finnmark som opprettholdt sitt tidligere forslag om endring til side 72, linje 27.

Solveig Torsvik, red. kom.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt. Oddny Bangs forslag vedtatt oversendt Sentralstyret, Magnhild Mathisens og Evy-Ann Midttuns forslag ble begge avvist med stort flertall.

ENDRINGSFORSLAG I KAPITLET "ET RETTFERDIG VELFERDSAMFUNN"

Innledningsside:

Side 76, linje 16:

Ordet "yrkespassive" byttes ut med "*de uten lønnet arbeid*".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 76, linje 16, tillegg:

Vi må fordele inntekter og formue rettferdig, både mellom ulike grupper og gjennom livsløpet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 76, linje 24, tillegg:

Vi må finne ordninger tilpasset individuelle behov: f.eks kombinere arbeid og trygd slik at alle kan delta på egne premisser.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 76, linje 33, nytt avsnitt i tillegg:

Oppvekstpolitikken vår har som mål å skape en trygg hverdag for barn og unge. En virkelighet der alle, uavhengig av utgangspunkt, skal ha tilnærmet de samme mulighetene til utvikling og deltakelse. Samfunnet forandrer seg og med det også barnas hverdag. Vår oppgave må være å ta utgangspunkt i dagens oppvekstvilkår, finne løsninger og fatte vedtak som gir trygghet og like muligheter - slik at sosiale forskjeller ikke befestes helt fra oppveksten av.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 76, linje 40, tillegg:

Vi ønsker også i framtida å bygge på en kombinasjon av kontantoverføringer gjennom barnetrygden og tjenestetilbud. Viktigst i arbeidet for trygghet og like muligheter er et tjenestetilbud som i størst mulig grad omfatter alle.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Trygd og sosiale ordninger

Side 77, linje 33, tillegg:

Arbeidslinja må legges til grunn, også i helse- og sosialpolitikken. Trygd og sosiale ordninger skal gi trygghet i deler av livet der det er nødvendig. Men ulike trygdeordninger for mennesker i yrkesaktiv alder må være lagt opp slik at de i størst mulig grad bringer folk tilbake i arbeidslivet igjen så raskt som mulig. De må fungere som en bru fra en trygdetilværelse over i arbeid igjen. Slik kan vi best gi både den enkelte og samfunnet som helhet mulighet til å vokse og utnytte sine ressurser.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 77, linje 42, tillegg:

.....arbeidsgiverne til *fortsatt* samråd.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 77, linje 45, tillegg:

Det gis i dag rett til sykepenger ved barns sykdom i inntil 10 dager pr. år, 20 dager dersom barnet har en alvorlig eller kronisk sykdom. Vi vil endre regelverket slik at barn som må oppholde seg lenge på sykehus skal ha mulighet til å ha foreldrene sine hos seg i denne perioden. I slike tilfelle må det være mulig å yte sykepenger ut over den fastsatte perioden.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 78, linje 19, overskriften endres til:

"Deltakelse og likestilling for funksjonshemmede".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 78, linje 19, tillegg:

Arbeiderpartiet slår fast at også bevegelseshemmede har rett til et fullført utdanningsløp. Vi vil legge forholdene til rette slik at bevegelseshemmede får et tilpasset utdanningstilbud på høyskolenivå bl.a. ved hjelp av nyere informasjonsteknologi. Arbeidet med dette bør starte opp så snart som mulig.

Ordet i debatten:

049 Gro Balas, Oslo som foreslo at ordet "bevegelseshemmede" ble erstattet med ordet "funksjonshemmede".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt med Gro Balas endringsforslag.

Side 78, linje 27, endring:

Erstatt setningen som starter med "For å lette integreringen... med følgende setning:
"For å bedre funksjonshemmedes deltakelse i arbeidslivet må vi øke kompetansen i arbeidsmarkedsetaten, ta i bruk nødvendige hjelpemidler - inkludert IT-teknologi, og bygge opp et variert tilbud av vernede arbeidsplasser."

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 78, linje 29, endring:

Stryk ordene "av de".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 78, linje 33, tillegg etter punktum:

Alle unge funksjonshemmede skal ut av aldershjem.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 78, linje 34, tillegg:

Trygdesystemet må tilrettelegges slik at funksjonshemmede har tilgang til hjelpemidler som gir hjelp til selvhjelp.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 78, linje 43, tillegg:

Vi er positive til at kommuner og omsorgspersoner etablerer slike omsorgskontrakter, hvor det inngås avtale om lønn og avlastning. Avtalene må bygge på at den enkelte er sikret at kommunene har et heldøgntilbud den dagen oppgavene blir for omfattende og tunge.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 79, linje 33, tillegg:

Vi er skeptiske til en utvikling i retning av mer egenbetaling i helsesektoren. Behovet for økte ressurser bør først og fremst sikres gjennom skatteseddelen. Eventuelle nye forslag til egenbetaling for tjenester må sees i sammenheng og det må foretas en helhetlig vurdering.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 79, linje 45, nytt avsnitt:

Overskrift: Gravferdshjelp

Arbeiderpartiet vil sikre at alle etterlatte skal ha mulighet til å besørge en verdig begravelse. Vi mener at en slik mulighet blir best ivaretatt gjennom en gravferdsordning forankret i folketrygden. Dagens rettighetsfestede grunnsats-ordning skal videreføres for alle. I tillegg skal det være mulig å motta behovsprøvd støtte. Kombinasjonen av grunnstøtte som tilfaller alle og tilleggsstøtte ved behov, skal evalueres når den har fått virke en tid.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Gode boliger for alle

Side 80, linje 22, endring:

Ordet *grendeskoler* endres til *skoler*.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 80, linje 19, tillegg:

I områder med ensidige boligtilbud, som sentrumsnære områder i de største byene, kan sammenslåing av leiligheter være et gunstig tiltak.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 80, linje 42, tillegg:

Intensjonen med etableringslåne-ordningen må være at førstegangsetablerende under 35 år får tilgang til slike lån.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 81, linje 24, tillegg:

Ved bygging og rehabilitering må det i større grad tas hensyn til energiøkonomisering (ENØK).

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Trygg oppvekst

Side 82, linje 30, endring:

...kombinere *kontantoverføring av barnetrygd* med....

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 82, linje 38, tillegg:

Barnetrygden skal beholdes som en generell og ikke behovsprøvet ordning.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 83, linje 3, tillegg etter punktum:

Barnehageutbygging skal også sikres ved ulike kooperative løsninger og samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommunene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 83, linje 27, endring:

Det er imidlertid behov for å gå gjennom samarbeidsformene mellom kommunale og private eiere ut fra målet om et mest mulig samordnet tilbud, *blant annet hva gjelder prioritering av funksjonshemmede og tilrettelegging for barn med innvandrerbakgrunn. Det må også gås gjennom satsene for foreldrebetaling.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 83, linje 46, endring:

Overskriften endres til "Når omsorgen svikter".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 84, linje 1, endring:

Setningen "Færre barn venter på undersøkelse, og tidsfrister overholdes stort sett" - tas ut.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 84, linje 6:

Som et ledd i gjennomgangen av barnevernet bør også fosterhjemsomsorgen tas opp med sikte på å styrke dette området.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 84, linje 8, tillegg:

Arbeidet med å bekjempe seksuelle overgrep mot barn er et nasjonalt ansvar. Viktigst er det å skaffe kunnskap på områder slik at overgrep kan forebygges, og slik at barn som er misbrukt gis riktig støtte og hjelp. Krisesentre og støttesentre for incestofre må gis tilstrekkelige økonomiske rammer. Mulige overgripere må slås hardt ned på både når det gjelder strafferammer og behandling for å hindre at nye overgrep skjer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Lik rett til utdanning

Side 84, linje 23, endring:

Studiefinansieringen skal forbedres *særlig for* elever i videregående skole.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 84, linje 19, tillegg:

Elever med særskilte behov skal sikres likeverdige muligheter til en fullverdig utdanning.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 84, linje 19, ytterligere tillegg:

Private skoletilbud må ikke undergrave fellesskapets mulighet til både økonomisk og innholdsmessig å gi et enhetlig skoletilbud som omfatter alle.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 84, linje 26, tillegg:

Desentraliserte videregående skoletilbud må bestå. I tillegg må en legge til rette for å videreutvikle slike utdanningsformer. Dette må også gjelde på høyskolenivå.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 84, linje 38, tillegg:

Den nye grunnskolen må følges opp og evalueres underveis slik at det sikres god kvalitet i innhold, et godt fysisk ute- og innemiljø, flerbruksskoler og en trygg skolevei.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 85, linje 7, tillegg:

Det må være en særlig forpliktelse for offentlig sektor å følge opp med tilbud innenfor nye yrker som nå er omfattet av lærlingeordningen. Dette gjelder blant annet barne- og ungdomsarbeidere, omsorgsarbeidere, aktivitører og renholdsoperatører. En ekstra innsats for flere lærlingeplasser i kommuner, fylkeskommuner og stat vil sikre reform-elevene nødvendig opplæring, og sikre kvalifisert arbeidskraft i offentlig sektor. Rådgivningstjenesten i skolen skal oppgraderes og kontakten mellom skolen og arbeidslivet skal styrkes ytterligere.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 85, linje 7, endring:

Vi vil følge opp Reform-94 med løpende vurdering av hvordan tilbudet fungerer ut fra den enkelte elev og arbeidslivets behov *for kunnskap*.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 85, linje 9, tillegg:

Folkehøyskolene vil fortsatt ha en viktig plass i utdanningssystemet. Skoleslaget er med sin frie arbeidsform et viktig supplement for mange elever.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 85, linje 9, ytterligere tillegg:

Ordningen med gjesteelever fylkeskommunene imellom må utformes og praktiseres til elevenes beste.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 85, avsnitt linje 14-30:

Redaksjonskomiteens medlemmer Solveig Torsvik, Sylfest Lomheim, Tor Zachariassen, Sylvia Brustad og Kjell Bjørndalen støtter programforslaget.

Redaksjonskomiteens medlemmer Ranveig Frøiland, Kadafi Zaman, Geir Axelsen, Ane Tømmerås og Trond Jensrud ønsker følgende som erstatning for linje 21 - 23: Med bakgrunn i lovfestet rett til plass i den videregående skole, vil Arbeiderpartiet fjerne karakterene i ungdomsskolen.

Ordet i debatten:

Reidar Sandal, regjeringen
249 Gudmund Gjengaar, Sør-Trøndelag
005 Rune Fredriksen, Østfold som opprettholdt forslaget fra Fredrikstad AUF, men trakk senere forslaget tilbake.

Vedtak: Redaksjonskomiteens flertallsinnstilling vedtatt med 154 mot 128 stemmer som ble avgitt til fordel for mindretallets dissens.

Side 85, linje 37:

Setningen som starter på denne linjen "En behovsprøvd adgang ...osv" strykes. Den påfølgende setningen endres slik: De som måtte ta opp lån mens de gikk på videregående er i dag blant de som har størst problemer med å betjene gjelden.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 85, linje 42, endring:

Målet er at låneadgangen fjernes og at all støtte til garantielever i videregående skole gis som stipend.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 86, linje 26, tillegg:

Det skal vurderes tiltak som gjør utnyttingen av ressursene i høyere utdanning bedre. Et tiltak i denne sammenhengen er prøveordninger som gjør det mulig å motta studielån i 12 måneder pr. år, mot dagens 10.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 86, linje 40, tillegg:

Vertskommuner for universitet og høyskoler har både muligheter og utfordringer knyttet til å huse mange studenter. Presset på velferdsordningene er betydelige her. Samtidig kan kommunen lettere kan gjøre seg nytte av forskning i næringsutvikling og verdiskaping. Arbeiderpartiet vil derfor ta initiativ til at forholdet mellom høyere læresteder og vertskommunen skal utredes nærmere.

Ordet i debatten:

243 Olav Huseby, Sør-Trøndelag, som fremmet følgende forslag:

For å sikre at det økende antall elever med fremmedspråklig bakgrunn skal få et likeverdig utdanningstilbud vil vi innføre en egen tilskuddsordning for kommuner/fylkeskommuner med en høy andel av elever med slik bakgrunn.

Solveig Torsvik, red.kom.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt. Olav Husebys forslag vedtatt oversendt sentralstyret.

Eldre år

Side 87, linje 6, endring:

....sikkerhet, og *ha trygghet for at* den nødvendige....

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 87, linje 7, endring:

En god eldreomsorg er nødvendig for å sikre alle trygghet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 87, linje 8:

Ordet "*Minst*" strykes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 87, linje 12, endring:

Setningen "Derfor må det...." endres til: Derfor må fordelingspolitikk også omfatte eldre.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 88, linje 9, endring:

Setningen "Vi vil arbeide for....." endres til: "I løpet av en femårs-periode vil vi arbeide for at alle flersengsrom i institusjonene gjøres om til ensengsrom."

Deretter følgende setning:

"Dette skal følges opp av en forpliktende plan for en økning i antallet sykehjemsplasser, slik at de som har behov for omfattende omsorg og pleie får et tilbud."

Ordet i debatten:

028 Karin Johansen, Akershus
074 Sidsel Bauck, Oslo

Sylvia Brustad, red.kom som foreslo følgende endring:
I setningen som begynner med "i løpet av en fem års periode strykes ordet *alle* og det føyes til etter ensengsrom: Slik at alle som ønsker det får eget rom".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med endringsforslag enstemmig vedtatt.

Side 88, linje 21, endring:

....., men også blant eldre mennesker *kan ulike lidelser unngås eller reduseres.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 88, linje 30:

Overskriften endres til: "*Folketrygden skal fortsatt sikre pensjonistenes økonomi*".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Et solidarisk helsestell

Side 89, linje 15, endring:

Setningen gjøres om slik: "Størstedelen av de faktorer som påvirker vår psykiske og fysiske helse - som livsstil, *familie og sosialt nettverk*, arbeidsmiljø....."

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 90, linje 2:

Ordet "abortforebyggende" byttes ut med ordet "*svangerskapsforebyggende*".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 90, linje 5, endring:

Stryke følgende formulering:
....og sikre at tegn på lidelsen oppdages tidlig.....

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 90, linje 35:

Ordet "ferdigbehandlede" byttes ut med "*utskrivningsklare*".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 90, linje 44-45:

Ordet: "*sykepleiere*" tas inn i opprømsingen av helsepersonell det skal utdannes flere av.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 91, linje 5, endring:

Samtidig må normalarbeidstid, turnuser og bakvaktordninger tilpasses bedre *hva som kan gi en bedre bruk av sykehusene.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 91, linje 6, tillegg:

Personellmangelen er i dag særlig stor i distriktene. Et viktig virkemiddel for å sikre tilgangen på helsepersonell i distriktene, er økt utdanningskapasitet særskilt i Nord-Norge.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 91, linje 25, tillegg:

Rikstrygdeverkets refusjonsordninger overfor private sykehus og spesialister må endres med den klare målsetting å frigjøre midler til og sikre fagfolk i det offentlige helsevesen.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 91, linje 26, nytt avsnitt:

Overskrift: **Kvinnehelse**

Enkelte forhold som særskilt angår kvinner fanges ikke godt nok opp innenfor helsesektoren. Det må særlig rettes økt oppmerksomhet og innsats mot det forebyggende arbeidet. Dette må inkludere forskning om årsaker og mulige behandlingsmetoder knyttet til typiske kvinnelidelser, som for eksempel ulike kreftformer og fibromyalgi. Kvinner skal sikres mulighet til regelmessige kontroller med mammografi. Slik vil flere tilfeller av brystkreft oppdages og kunne behandles med vellykket resultat. Vi vil også styrke kunnskapen på området fosterdød/spedbarnsdødlighet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 91, linje 35, tillegg:

Det oppfordres også til samarbeid kommunene imellom om dette.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 91, linje 39, tillegg:

I dag er det mangel på psykiatriske behandlingstilbud særlig rettet mot ungdom. Derfor skal barne- og ungdomspsykiatrien styrkes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Bekjempelse av kriminalitet

Side 92, linje 37, tillegg:

Hver enkelt skole skal utarbeide handlingsplaner mot vold og mobbing. Ordningen med elevmekling må utvides.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 93, linje 30, tillegg:

Vi vil ta vare på lensmannsetatens lokalkunnskap og nærhet til befolkningen i distriktene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 93, linje 48, endring:

Ordet "bør" - byttes ut med "må"

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 94, linje 14, endring:

Setningen "Glattcelle bør i regelen kun brukes 1 - 2 dager og maksimalt i 5 dager" endres til "Bruken av glattcelle bør holdes på et minimum, og ordningen bør vurderes."

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 94, linje 24, endring:

Setningen "Særlig i voldssaker er det viktig at offeret kan forklare seg uten at tiltalte er tilstede" endres til "Særlig i voldssaker må dommerne i større grad bruke muligheten til at offeret kan forklare seg uten at tiltalte er tilstede."

Setningen deretter endres til:

"Den fornærmede part må få god informasjon om *siktelsen*, gangen i straffesaken og domsresultat....."

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 94, linje 41, endring:

Ny overskrift: "*Vold og overgrep mot kvinner*"

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 95, linje 3, tillegg:

Vi vil henstille om at straffeutmålingen for voldtekt økes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 95, linje 6, endring:

Ordet "utformes" byttes ut med "praktiseres".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 95, linje 7, tillegg:

Hallikvirksomhet i forbindelse med prostitusjon er forbudt. Likevel er det få som dømmes for hallikvirksomhet i forhold til det omfanget det antas at denne virksomheten har. Det skyldes at straffeforfølgelse etter dagens lovverk er vanskelig. Vi vil derfor at straffeloven endres på dette området, slik at flere kan pågripes og dømmes for virksomheten.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 95, linje 7, ytterligere tillegg:

Straffeloven bør gjennomgås i et kvinneperspektiv med sikte på å øke kunnskapen, samt påvirke holdninger i politi, rettsvesen og samfunnet forøvrig.

Ordet i debatten:

069 Inger Seim, Oslo som forlangte realitetsbehandling av sitt innleverte endringsforslag på side 93 - Kriminalitet, linje 7.
Solveig Torsvik, red.kom.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt. Forslaget fra Inger Seim avvist.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Arbeid mot rusmisbruk

Side 96, linje 8, tillegg:

Arbeiderpartiet vil arbeide for å styrke utekontakten i kommuner med omfattende rusproblemer. Vi vil jobbe for at det finnes flere tilbud for barn og unge av foreldre med rusproblemer.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 96, linje 22, endring:

Kommunene skal påse at det føres streng kontroll med at bevillingshaverne overholder loven, herunder *overskjenking* og at det ikke selges eller skjenkes alkohol til mindreårige.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 96, linje 39, endring:

Dette må skje i godt kontrollerte former, og målet om total avvenning *gjennom behandling* og sosial funksjonsdyktighet skal fortsatt ligge til grunn.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 96, linje 48, endring:

For å forebygge stadige tilbakefall til kriminalitet og rusgifter, skal det innføres rett og plikt for *langtidsinnsatte* til soningsplanlegging.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 97, linje 7, endring:

De skal *blant annet* inneholde forebygging....

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 97, linje 23, tillegg:

Barn av rusmisbrukere i krisesituasjoner må sikres øyeblikkelig hjelp.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Bedre offentlig ressursbruk

Side 98, linje 40, tillegg:

I en fortløpende effektivisering- og omstillingsprosess, er det viktig å ha en tett og løpende dialog med ansatte som berøres av prosessen, for slik å få et best mulig resultat.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 99, linje 40, tillegg:

Som et ledd i dette vil vi også gjennomgå den lokale statsforvaltningens virkemåte, spesielt med tanke på et smidigere samarbeid mellom stat og kommune på lokalt/regionalt nivå.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Ansvar for fellesoppgaver

Side 100, linje 36, endring:

Setningen: "Offentlig sektor er det viktigste redskapet for å løse fellesoppgaver og utvikle et mer rettferdig og demokratisk velferdssamfunn", endres til "Offentlig sektor skal fortsatt være vårt viktigste redskap for likestilling, velferd og utjamning".

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 101, linje 21, endring:

I tillegg tar stadig flere enkeltmennesker og grupper egne initiativ og går sammen om å løse oppgaver til felles beste - gjennom foreldregrupper, grendelag og ulike organisasjoner. Foreldre som starter foreldrebarnehage er ett eksempel på dette.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 101, linje 12, tillegg:

Arbeiderpartiet vil ta initiativ til positive omstillingsprosesser som gjør offentlig sektor i stand til å møte nye utfordringer. Utviklingen av offentlig sektor må skje i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner og med bakgrunn i grundige behovs- og konsekvensanalyser. Hensynet til kortsiktige gevinster må ikke medføre tap av helhet, kvalitet, viktig kompetanse og de ansattes rettigheter og trygghet. Effektiviseringsgevinsten må komme brukerne til gode i form av økt tjenestekvalitet og et bredere tjenestetilbud.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 102, linje 33, endring:

Hele avsnittet "Overordnet forvaltning" tas ut.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

ENDRINGSFORSLAG I KAPITLET "MEDBESTEMMELSE OG ANSVAR"

Innledningsside:

Side 104, linje 10, endring:

Kultur og *folkeopplysning* har en viktig plass i demokratiet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 104, linje 17, tillegg:

Mulighet til aktiv deltakelse i debattene og til å kunne påvirke beslutningene betinger innsyn og forståelse. Arbeiderpartiet vil arbeide for at forvaltningen og det politiske miljø skal bidra til å legge forholdene til rette for større deltakelse i de demokratiske prosessene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Abort

Side 107, linje 43, tillegg:

....forsøksordning, *men under nøye faglig oppfølging.*

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 107, linje 44, tillegg:

Som et tiltak mot uønskede svangerskap må muligheten til sterilisering økes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 108, linje 43, tillegg:

Det offentlige må ha hovedansvaret for de som søker råd og veiledning i abortspørsmål. Slik hjelp må gis på nøytralt grunnlag.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Forbrukermakt

Side 109, linje15, endring:

"...forsvarlige valg, basert på innsikt."

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 110, linje 44, endring:

Ordet "lang" tas ut.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 110, linje 45 til og med s.111, linje 3, endring:

Linjene fra og med "De viktigste..." til og med "...og de kommunale næringsmiddeltilsynene" - tas ut.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 111, linje 6, endring:

Ordet "mer" tas ut.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kaptilet Brukervennlige tjenester enstemmig vedtatt.

IT-strategi

Side 115, linje 12, endring:

Ny overskrift: "Program for investering og bruk av IT i *utdanning* og bibliotek"

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 115, linje 41, endring:

Overskriften endres til "Gode norske tilbud".

Ordet i debatten:

108 Tor -Even Heltoorp, Oppland opprettholdt følgende tidligere innleverte forslag:
Side 115, linje 18 går ut og erstattes med: Staten skal bekoste førstegangsinnkjøp til alle kommuner slik at det i utgangspunktet blir likt for alle. Deretter skal det gis tilskudd eller gunstige låneordninger til fornying og supplering.

Solveig Torsvik, red.kom

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt. Tor-Even Heltoorps forslag avvist.

Vedtak: Hele kapitlet vedtatt.

Media i informasjonssamfunnet

Side 117, linje 10-14 går ut og erstattes med følgende:

I et moderne samfunn er det viktig at media tar ansvar for folkeopplysning og for en kompetent og kritisk offentlighet. NRK er lisensfinansiert for at NRK skal ta dette ansvaret på en skikkelig måte. NRK skal ikke utvikle seg i retning av de kommersielle kanalene. Derfor er det nødvendig å opprettholde skillet i finansiering mellom NRK og de private kringkastingskanalene. Vi vil derfor at NRK fortsatt skal være lisensfinansiert. NRK skal på sin side være forpliktet til å tilby kvalitetsmessig gode program. Dette gjelder særlig tilbudet til de yngste seerne og lytterne.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 117, linje 14, tillegg:

I takt med at NRK etablerer nye radio og TV-kanaler må sendeteknologien bygges ut så raskt som mulig slik at hele befolkningen kan ta inn programmene.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 117, linje 34:

Det produseres stadig flere TV- og dataspill for barn og unge. Disse bør underlegges den samme kontroll og sensur som film- og videobransjen forøvrig.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Kultur i tiden

Side 118, linje 11, tillegg:

Funksjonshemming skal ikke være til hinder for kunst- og kultur-medvirkning.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 118, linje 33, tillegg:

Folkeopplysning har en historisk tradisjon og begrepet knyttes opp mot framveksten av en folkelig og bred opplysningsvirksomhet med demokratisk fundament. Vi trenger også i tida framover en opplæring som knyttes til denne tradisjonen. Folkeopplysning skal imøtekomme voksnes opplæringsønsker. Arbeiderpartiet vil sørge for at folkeopplysningen gis gode vilkår, og legge til rette for at voksenopplæringsorganisasjonene får økonomiske midler til å drive virksomheten.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 119, linje 28, endring:

Setningen som begynner med "Vi vil gjøre samme regelverk.....osv." tas ut. Den erstattes med "Når det gjelder aktiviteter for barn og unge vil vi at grensen for hvor lave honorarer som må innberettes skal økes, og utbetalinger til samme person bør være avgiftsfrie innenfor samme grense som den som gjelder for "arbeid i hjemmet". Grensebeløpene for momsfristak ved omsetning i regi av de nevnte grupper og organisasjoner skal også heves."

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 119, linje 31, tillegg:

Tiltak som fremmer samarbeid mellom amatører og profesjonelle skal styrkes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 120, linje 13:

Ny overskrift: "*Kino og film*"

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 120, linje 14, tillegg:

Den særegne norske kinostrukturen skal ivaretas for å gi flest mulig adgang til å oppleve film på kino.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 120, linje 14, ytterligere tillegg:

Kommunalt ansvar for kinodriften bidrar til å sikre et bredt og kvalitetsbevisst filmtilbud til hele befolkningen, og gjøre kinoen til en integrert del av det kommunale kulturtilbudet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Side 120, linje 41, endring:

Det følgende erstatter resten av avsnittet:

Språket vårt er den viktigste faktor for samhandling og felles identitet. Å beherske språket er avgjørende for å kunne benytte de demokratiske rettigheter fullt ut. Vår språkpolitikk skal derfor baseres på folks naturlige talemål og retningslinjer vedtatt av Stortinget. Morsmål er så viktig at det ikke kan overlates til sterke private aktører å bestemme utviklingen alene. Våre dialekter skal aksepteres, og våre to skriftformer skal sikres likeverdige kår. Norsk og samisk må bevare evnen til selvstendig ordutvikling. Dette står ikke i motsetning til en smidig og fordomsfri holdning til berikende påvirkning utenfra.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Hele kapitlet enstemmig vedtatt.

Idrett for alle

Side 123, linje 32, tillegg:

Idretten kan være viktig i integreringsarbeidet. Den kan bidra til å viske ut skillelinjer mellom grupper. Opplevelsen og samspillet som lek og idrett gir, skaper nærhet og avhengighet av hverandre.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Friluftsliv og naturarv

Side 125, linje 32, tillegg:

Et økende antall fritidsbåter medfører flere ulykker, økende miljøpress og dårligere trivsel. Det å ferdes på sjøen skal være trivelig og trygt. Derfor må det settes krav til båter og båtførere. Vi vil innføre båtføreropplæring for større fritidsbåter og promillegrense til sjøs.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Folkekirke

Side 126, linje 37, som erstatning for resten av dette avsnittet:

Kjønnsdiskriminering strider mot det kristne budskapet om nestekjærlighet og rettferdighet. Kirkens embets- og tjenestestillinger er i teorien åpne for begge kjønn. Men de reelle mulighetene kvinner har til å utøve yrket de ut fra tro, utdanning og overbevisning, ønsker - er begrenset. Arbeiderpartiet mener det er viktig for kirkens arbeid at begge kjønn er representert i både preste-, undervisnings- og diakonale stillinger. Forholdene må også legges tilrette for at kvinner på lik linje med menn, kan nå opp i overordnede stillinger som sokneprester, proster og biskoper. Vi vil derfor endre Likestillingsloven, slik at det ikke lenger gis unntak for utnevninger og tilsetninger for Den norske kirke. Kirken må heller ikke kunne diskriminere homofile ved ansettelser og tjeneste.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak: Forslaget til prinsipp- og arbeidsprogram med redaksjonskomiteens innstillinger og endringsforslag som ble vedtatt under behandlingen i møtet vedtatt. Sentralstyret gis fullmakt til å gjøre de nødvendige språklige endringer.

FORSLAG TIL SAMEPOLITISK MANIFEST

Dirigenten opplyste at det ikke var innkommet noen endringsforslag og redaksjonskomiteen anbefalte enstemmig forslaget vedtatt.

Vedtak: Forslag til Samepolitisk manifest enstemmig vedtatt.

FORSLAG SOM FORESLÅS OVERSENDT TIL SENTRALSTYRET

Energiloven

I samband med utredningen av et bærekraftig energisystem i Norge, vil det bli vurdert om punkter i energiloven bør endres. Redaksjonskomiteen innstiller i denne forbindelse på at følgende forslag oversendes Sentralstyret:

Forslag fra Lier Arbeiderparti:

(Dekker også intensjonene i forslag fra Kjelsås Arbeiderpartilag og Sørum Arbeiderparti)

Det innføres lovpålagte avsetninger til investeringer i nødvendig fornybar energi fra kraftselger/producent, når innsalg av energi til kunder overskrider produksjonsevnen.

For å sikre en bedre kraftoppdekking i "tørrår" gjennomgås manøvreringsreglementet i kraftsektoren.

Forslag fra Molde Arbeiderparti:

Om nødvendig må lovgivningen styrkes for å hindre at kommuner og fylkeskommuner selger kraftverk eller deler av kraftverk til private selskaper eller til utlandet.

Forslag fra Kvinnepolitisk utvalg:

Folkevalgte må bestemme mål og strategier for energiforsyningen.

Vi må for framtida arbeide for å få stabile strømpriser, og unngå plutselige og kraftige prishopp det er vanskelig for forbrukerne å forholde seg til.

Forslag fra Stavanger Sosialistlag:

(Sammenfallende med forslag fremmet av Brit Egaas Røen på Landsmøtet)

Energiloven og praktiseringen av den må endres slik at husholdningene ikke må ta hovedbelastningene ved prissvingninger. Samtidig må forholdene legges til rette for industrien slik at begge kan sikres langsiktig tilgang på strøm til forutsigbare priser på et akseptabelt nivå.

Forslag fra Farsund Arbeiderparti:

Vi vil sikre at alle kunder får lik rett til overføring av kraft, og at alle brukerne betaler for overføringstjenestene i sentrale og regionale nett utifra den belastningen de påfører totalsystemet.

Forslag fra Notodden Arbeiderparti:

Det legges opp til et to-prissystem i forbindelse med privat forbruk. Forbrukeren får stipulert et forbruk etter en mal der energiøkonomisering skal være et sterkt moment, på sitt gamle forbruk. Over dette forbruket blir Kwh timeprisen dyrere.

Forslag fra Bærum Arbeiderparti:

Energiloven må sikre langsiktig el-forsyning, investeringsbehov og stimulere forbrukerne til energisparing.

Forslag fra Åsane Arbeidersamfunn:

Arbeiderpartiets program for 90-årene, "Mer fellesskap", sier:

- "Friere konkurranse i kraftmarkedet vil føre til jevnere priser."
- "Omlegging av kraftomsetningen vil også bidra til å redusere det store antallet kraftselskaper og føre til mer effektiv utnyttelse av kraften."

Vi må erkjenne at dagens energipolitikk ikke har fungert etter intensjonene. Den offentlige styring bør i stedet styrkes. Det må legges opp til ordninger som stimulerer folk til å spare. Et prissystem der pris øker proporsjonalt med forbruk bør vurderes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Praktisering av utlendingeloven og behandling av asylsøknader

Det skal foretas en gjennomgang av praksis og erfaringer fra flyktningepolitikken i de senere år. I denne forbindelse går redaksjonskomiteen inn for at følgende forslag oversendes Sentralstyret:

Forslag fra Kvinnepolitisk utvalg:

Vi ønsker på et helhetlig grunnlag en gjennomgang av praksis og erfaringer i flyktningepolitikken og av utlendingeloven fra de senere år. Som et ledd i å styrke kvinners rettigheter må det i asylsaker og i saker om oppholdstillatelse, i større grad tas hensyn til kvinners spesielle situasjon. For eksempel må systematisk seksuell trakassering telle på like fot med annen systematisk trakassering. Familiegjennforeningsreglene bør gjennomgås, spesielt med tanke på kravene til underhold for flyktninger med opphold på humanitært grunnlag. Vår flyktningepolitikk må bygge på hensynet til rettferdighet, forutsigbarhet og likebehandling. Lover, regler og praktiseringen av disse må gjelde likt for alle. Vi mener at dette ikke skal kunne omgås ved å gå i kirkeasyl.

Rettighetene til kvinner som blir utsatt for vold og seksuelle overgrep i ekteskapet, og som har ekteskapet som grunnlag for sitt opphold i Norge, bør sikres bedre. Vi vil ha en gjennomgang av praksisen på dette området for å sikre at innvandrerkvinner ikke tvinges til å leve i uverdige og voldelige ekteskap.

Forslag fra Ullensaker Arbeiderparti:

Sammensetningen av ankenemnden er avgjørende for troverdigheten. Ankenemnden skal ikke bare bestå av byråkrater, jurister/dommere m.v., men også av "legfolk" (f.eks. folkevalgte) og representanter fra interesseorganisasjoner for innvandrere/flyktninger. De politiske partier og interesseorganisasjoner skal selv oppnevne sine representanter.

Selv om en flyktning/familie etter UNCHR's vurdering antas ikke å bli utsatt for forfølgelse i hjemlandet, skal opphold i Norge på humanitært grunnlag vurderes når søker ber om dette. Ikke minst er det grunn til å vurdere slikt opphold dersom det er gått lang tid siden flyktningen/familien kom til Norge. Søkerne skal få bo i Norge mens søknaden om opphold på humanitært grunnlag er under behandling.

I planlegging av tiltak med tanke på tilbakevending til "hjemlandet" er det imidlertid viktig at tilbakevendingen ikke blir tvang. Ikke minst ut fra menneskelige hensyn og hensyn til eventuelle barn i familien, er det viktig at tilbakevendingen i størst mulig grad skjer frivillig.

Forslag Arendal og Grimstad AUF:

Retten til opphold på humanitært grunnlag bør utvides.

Forslag fra AUF:

Barns forhold må tas større hensyn til når foreldrene søker asyl. Det må i tillegg bli lettere for barn som søker asyl på selvstendig grunnlag å få oppholdstillatelse.

Det må være enklere å få status som politisk flyktning. Det må være rom for å gi beskyttelse også til personer som er utsatt for fare for forfølgelse. Utlendingeloven må gjennomgås.

Asylsøkeren må her få anledning til å legge fram sin sak i en personlig høring.

Forslag fra rep. nr. 287 Tor Zachariassen, Troms:

De asylanter som i dag er i kirker gis amnesti inntil nåværende praktisering av utlendingeloven er gjennomgått.

De nåværende kirkeasylanter gis de samme rettigheter som flyktninger har.

Landsmøtet ber om at det umiddelbart oppnevnes en uavhengig klagenemd for flyktninger og asylsøkere.

Landsmøtet ber Regjeringen snarest oppnevne en kommisjon som får mandat til å gjennomgå nåværende praktisering av regelverket overfor flyktninger, asylsøkere og familiemedlemmer som søker gjenforening, samt å foreslå forbedring av regelverket.

Forslag fra rep. nr. 107 Hanne Grethe Bakken, Oppland:

(Dekker også intensjonene i forslag fra Radøy Arbeiderparti)

Reglene for familiegjenseining gjennomgås med sikte på endring, slik at det blir mulig for personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag å gjenseinings med sin nærmeste familie uten at det stilles krav om underhold.

Forslag fra Ørsta Arbeiderparti:

(Dekker også intensjonene i forslag fra St. Hanshaugen - Ullevål Arbeiderpartilag, Arendal og Grimstad AUF)

Personer som har flyktet av "flyktningeliknende" årsaker, men som ikke direkte kan defineres som flyktninger etter FNs flyktningekonvensjon, bør få oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.

Vedtatt: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Valgreform

Redaksjonskomiteen mener vi trenger en videre debatt i partiet om lokaldemokrati og valgreform, og foreslår derfor følgende forslag oversendt Sentralstyret:

Forslag fra Grünerløkka Arbeiderpartilag:

Skill lokalvalg i forskjellige regioner

I forbindelse med den lave valgdeltagelsen ved siste kommunevalg har det vært fremmet forslag om å slå sammen stortingsvalg og kommunevalg.

Dette vil sannsynligvis føre til mindre interesse for det lokale valget, og også gi større grobunn for lister knyttet til spesielle lokale saker og svekke det parlamentariske folkestyret. Hvis man kan stemme på sitt parti og få god samvittighet med stortingsvalgstemmeseddelen, vil mange kunne føle seg litt "friere" med kommunevalgstemmeseddelen.

For å få opp interessen for de lokale sakene, bør kommunevalgene snarere skilles i forskjellige regioner, slik at et valg kun omfatter en naturlig sammenhengende region saksmessig og mediemessig. Dette ville også kunne føre til at lokale media virkelig ville få interesse for og betydning for lokalmiljøet.

Dette vil svekke de landsomfattende sakenes betydning i de lokale valgene, og redusere risikoen for at sentrale medieutspill i valgkampens siste fase tipper valgkampen over i en spesiell retning.

Det må tas initiativ til å utrede konsekvensene av å skille lokalvalgene i forskjellige regioner.

Forslag fra Breiskallen Partilag:

Programmet burde inneholde et avsnitt om valgreform. Vi gjentar derfor vårt forslag til programdebatten i vår:

En sammenslåing av riks-, fylkes- og kommunevalg vil ta fullstendig bort muligheten for å drive lokal valgkamp med fokus på kommunale saker. Rikskjendisers populistiske utfall vil i enda større grad enn i dag være utslagsgivende i lokalvalgene. Det vil være svært uheldig. Så selv om det nok har en rasjonaliserende effekt, så må det bli nei til sammenslåing av valgene.

Vedrørende kumuleringer og strykninger i lokalvalg, bør det settes en nedre grense for endringsprosent før det gir utslag på lista (f.eks. 5 prosent).

Videre bør det maksimalt kunne strykes en gang pr. listekandidat, selv om vedkommende er forhåndskumulert. Dette for å få et rettferdig forhold mellom kumulering og stryk.

Forslag fra rep. nr. 267 Bjørnar Olsen, Nordland:

Arbeiderpartiet vil derfor vurdere dagens valgordning.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Øvrige forslag som redaksjonskomiteen foreslår at oversendes Sentralstyret:

Forslag fra Fredrikstad Arbeiderparti:

Arbeiderpartiets landsmøte vil på bakgrunn av denne usikkerheten uttrykke tvil om det er riktig å investere i første omgang opp mot 1 milliard kroner i renseanlegg til nitrogenfjerning. I tillegg til nærmere undersøkelser og målinger over tid må det være riktig å foreta en grundig kostnytte-analyse. Skulle man likevel finne at det ut fra Norges forpliktelser i henhold til Nordsjøavtalen er nødvendig å foreta en utbygging, bør det være en selvfølge at samtlige kostnader både til drift og investering dekkes av staten.

Forslag fra Veteranforum, Oslo:

Når det gjelder fagopplæring har Reform -94 innført en hovedmodell med krav om gjennomgått grunnkurs pluss VKI før opplæring i bedrift. I helt spesielle unntakstilfeller kan ungdom tegne lærekontrakt uten å ha gått videregående skole først. Veterangruppa foreslår at unntaksbestemmelsen omgjøres til "Alternativ modell", hvor bedriften får ansvaret for den praktiske opplæringen og staten/fylket for teorien.

Forslag fra rep. nr. 132 Heidi Knutsen, Buskerud:

Finansiering av sykelønnsordningen må ikke endres, med mindre partene i arbeidslivet kan enes om en annen løsning.

Forslag fra St. Hanshaugen/Ullevål Arbeiderpartilag:

Regjeringen utreder spørsmålet om aktiv dødshjelp nærmere.

Forslag fra rep. nr. 074 Sidsel Bauck, Oslo:

Redaksjonskomiteen ber om at dette forslaget fra Sidsel Bauck vedrørende gravferdsordningen vurderes i forbindelse med nedsetting av utvalg og arbeidsgrupper knyttet til det nye sentralstyret:

Gravferdsordningen.

Lilleaker Arbeiderpartilag viser til siste landsmøtevedtak - som var enstemmig - om at hele gravferdsordningen vil bli tatt opp til inngående drøftelser i partiet, og at behovsprøvd tilleggsstøtte skulle være midlertidig. Ut fra dette foreslår Lilleaker Arbeiderpartilag følgende

til plan for organisering av dette arbeidet og hva som eventuelt måtte legges særs vekt på i drøftelsene:

1. Det settes ned en arbeidsgruppe i partiet som representerer det mangfold som vårt flerkulturelle samfunn består av.
2. Forslag til navn på arbeidsgruppen kan være "En verdig død" eller kun "Gravferdsordningen i Norge".
3. For å oppnå likhet for alle og unngå forskjellsbehandling, må den nye loven om "kirkegårder, kremasjoner og gravferd" endres til "gravplasser og gravferd", slik flertallet i Kirkelovsutvalget foreslo.
4. Kommunalt gravferdsråd oppnevnes, arbeidet delegeres til et kommunalt styre som bl.a. får i oppdrag å føre priskontroll og få til samarbeid med begravellesbyråene.
5. Den midlertidige gravferdshjelp overføres til det kommunale organ for gravferd. Ønskes det noe utover den statlige stønad, må det bekostes privat.
6. Statlig organ for gravferdsordningen må overføres fra Kirke- og Justisdepartementet til det departement som retter seg mot kommunal virksomhet, Kommunaldepartementet.
7. Eierskapet til gravplasser kartlegges. Betaling for gravplasser bør være lik over hele landet.
8. Den norske kirke må fritas ansvaret for administrasjon av gravferd. Kommunal forvaltning er et felles krav også fra Kirkelovsutvalget.
9. Det opprettes offentlige, nøytrale seremonirom i hver kommune, og sykehusene må også organiseres slik at familiemedlemmer og venner kan være uforstyrret sammen med den døende.

Forslag fra rep. nr. 252 Hallvard Ingebrigtsen, Sør-Trøndelag:

Delt omsorg må være utgangspunktet ved samlivsbrudd.

Forslag fra rep. nr. 287 Tor Zachariassen, Troms:

Arbeiderpartiet skal bidra til at det blir nedsatt et offentlig utvalg for å utrede forholdet mellom høyere læresteder, vertskommunene og studentenes velferdsorganisasjoner (samskipnader) der blant annet følgende spørsmål blir drøftet:

- **Folkeregistrering av studenter i vertskommunene.** Herunder vurdere dagens reisestipendieringordning som gir studentene rett til 3 hjemreiser i året. Folkeregistrering av studenter i vertskommunene vil slik det er i dag frata studentene dette reisestipendet. Endringer i støtteordningen må derfor forutsettes parallelt med en innføring av folkeregistrering av studentene i vertskommunene.
- **Ansvaret for velferdstiltak for studenter og deres eventuelle familier.** Det er i dag store forskjeller i hvor stor dekningsgrad studentsamskipnadene har av studentenes behov for barnehager og boliger, og det er store forskjeller fra studiested til studiested. Variasjonene er dessuten store når det gjelder i hvilken grad kommunene bidrar til å legge forholdene til rette for studentsamskipnadenes virksomhet. Generelt er det imidlertid dekning for å si at flertallet av studentene er prisgitt markedet eller det offentlige tilbudet i de enkelte vertskommunene.

Studentenes rettigheter når det gjelder helsetjenester, sosialhjelp og arbeidsledighetstrygd under utdanning og ved endt utdanning. Kommunene er i svært ulik grad involvert i å løse studentenes velferdsbehov til tross for at de gjennom den generelle lovgivning er pålagt å gi støtte ved helse- og sosiale problemer. Mange kommuner unndrar seg dette ansvaret. Når det gjelder arbeidsledighetstrygd er studenter ikke berettiget arbeidsledighetstrygd hvis de f.eks. ikke får sommerjobb i de 2 sommermånedene. Studentene er heller ikke berettiget arbeidsledighetstrygd ved endt utdanning, og det blir færre og færre som går rett til jobb etter endt utdanning. Dette fører til at mange må søke sosialhjelp.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

SATSINGSOMRÅDER TIL STRATEGISK PLAN

Følgende politiske satsningsområder foreslås:

1. Arbeid og utdanning.
2. Miljø og omsorg.
3. Antirasisme.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

REDAKSJONSKOMITEEN FOR ANDRE POLITISKE SAKER

Dirigenten ga ordet til komiteens leder, Tore Gundersen, som redegjorde for komiteens arbeid og rettet opp en del punkter i den framlagte innstilling:

POLITISK UTTALELSE

I prinsipp- og arbeidsprogrammet har Arbeiderpartiet på dette landsmøtet staket ut kursen for hvordan framtidens utfordringer skal møtes. Gjennom dialog og debatt ønsker vi å bringe hele samfunnet med i en meningsbrytning om en konsolidering og videreutvikling av velferdssamfunnet.

Felleskapets viktigste utfordring er å forvalte dagens ressurser på en slik måte at vi sikrer dagens velferdsbehov, uten at det går på bekostning av fremtidige generasjoner og en bærekraftig utvikling. Alle partier og grupper i samfunnet har et selvstendig ansvar for dette.

Arbeiderpartiets regjeringer har drevet en aktiv økonomisk politikk for å sikre velferdssamfunnets fundament. Gjennom solidaritetsalternativet har en oppnådd økt sysselsetting og et bedre velferdstilbud. Det er viktig å ta vare på dette grunnlaget for å føre velferdssamfunnet inn i det neste århundre. Selv om norsk økonomi i øyeblikket går godt, ser vi noen faresignaler som må tas på alvor. Den sterke veksten i bankenes utlån, boligprisene og det private forbruket kan føre oss tilbake til den situasjonen vi hadde i økonomien på 80-tallet, hvor høyt privat konsum gikk på bekostning av et bedre velferdstilbud. Vi må derfor prioritere vekst i fellesforbruket framfor økt privat forbruk i tida som kommer.

Det er i den aktuelle budsjettsituasjonen nødvendig å advare mot de påplussinger og løsevne forslag som fremmes i Stortinget. Dette truer det økonomiske grunnlaget for velferdsutviklingen. På denne måten rives helheten opp og våre muligheter til politisk å styre utviklingen undergraves. Det er ved en fortsettelse og utvidelse av solidaritetsalternativet og det inntektspolitiske samarbeidet at vi når målene om økt sysselsetting og en videre utvikling av velferden og verdiskapingen.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Likeverdige levekår i hele landet

Arbeiderpartiets mål er å utvikle et tryggere og mer rettferdig samfunn med arbeid til alle og økt livskvalitet for den enkelte. Vi må fortsette kampen mot arbeidsledigheten. Vi vil ha likeverdige levekår og tjenestetilbud i alle deler av landet og opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.

Kommuner og fylkeskommuner har ansvaret for mange av de viktigste velferdsoppgavene. Gjennom en sterk utbygging av tjenestetilbudet innen eldreomsorg, helsesektor, utdanning, oppvekst, kultur, nærings- og utviklingsarbeid har kommunene fått tilført både ansvar og ressurser de senere årene.

Arbeiderpartiet har ønsket en slik utvikling. Vi ønsker å ta i bruk hele landet, og ta vare på de verdiene som ligger i lokaldemokratiet og i de ulike regionenes fortrinn. Men dette stiller oss overfor utfordringer i forhold til kvalitet og likeverdighet i velferdstilbudet. Det er i dag skjjevheter i tjenestetilbudet, hvor både enkelte distriktskommuner og enkelte områder i storbyene henger urimelig etter i den generelle velferdsøkingen. Det er helt vesentlig for Arbeiderpartiet at fylkeskommuner og kommuner tilføres midler som samsvarer med de oppgaver de må løse.

I den aktuelle politiske situasjonen er det viktig for Arbeiderpartiet å sikre en jevn velferdsutvikling nasjonalt. Når Stortinget i høst behandler Statsbudsjettet for 1997 vil Arbeiderpartiet legge avgjørende vekt på at vi får en inntektsfordeling mellom kommunene som sikrer det grunnleggende velferdstilbudet over hele landet, og at man unngår å forsterke sosiale forskjeller. Dette er både et spørsmål om en bedre fordelingspolitikk, og bedre utnyttelse av de ressursene som vi i fellesskap rår over.

Næringslivet og privat sektor går bedre enn på mange år, og sysselsettingen og verdiskapingen øker. I denne situasjonen er det viktig å stimulere næringsutvikling og nyetableringer over hele landet. Muligheter for sysselsetting og et variert arbeidsmarked er fundamentet i arbeidet for å opprettholde bosettingsmønsteret. Et ensidig næringsgrunnlag gjør små lokalsamfunn sårbare, og øker muligheten for fraflytting og en ensidig befolkningssammensetning.

Tiltak for økt verdiskaping og næringsutvikling er det viktigste virkemiddel for å sikre en god distriktpolitikk og en opprettholdelse av bosettingsmønsteret. I dette arbeidet er kommuner og fylkeskommuner viktige aktører. Arbeiderpartiet vil legge vekt på utvikling av små og mellomstore bedrifter. Ny teknologi gir nye muligheter for etablering av verdiskapende virksomhet i distriktene. Sammen med en videreutvikling av transportsystemer, telekommunikasjoner og infrastruktur kan dette danne grunnlag for en lokal og regional oppblomstring av næringsvirksomhet. Dette kan sikre at særlig kvinner og ungdom i større

grad etablerer seg i distriktene. I gitte tilfeller kan det være riktig å se spesielt på enkelte landsdeler eller regioner, for å drøfte særskilte tiltak.

SND skal være grunnstammen i det statlige virkemiddelapparat for regional og næringspolitisk utvikling. Arbeiderpartiets landsmøte vil i den sammenheng understreke betydningen av at SND gis økonomiske rammer som gir rom for en slik satsing. Det vil derfor være høyst beklagelig og alvorlig hvis et borgerlig flertall på Stortinget skulle gå inn for å redusere de økonomiske rammene for SND's grunnfinansieringslån. Denne ordningen vil nettopp være et egnet virkemiddel for å sikre statlig medvirkning i dette viktige regionalpolitiske arbeidet.

Primærnæringene er viktige for å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Jordbruket må utnytte de utviklingsmuligheter som finnes innenfor områder som bl.a. økologisk produksjon og på grunnlag av naturgitte fortrinn.

Skogbruket danner grunnlaget for en betydelig industri og eksportnæring med mange arbeidsplasser i distriktene. I mange deler av landet er det grunnlag for en betydelig høyere avvirkning enn i dag, både for å sikre sysselsettingen i skogbruket, men også for å sikre råstofftilgangen til industrien.

Ordningen med bygdeutviklingsmidler må videreutvikles slik at større grupper kan benytte seg av disse.

Fiskerinæringen er landets viktigste eksportnæring utenom oljen. Arbeiderpartiet vil utvikle næringen slik at den bidrar til å trygge sysselsettingen og bosettingen langs kysten. Det er nødvendig med fornyelse og oppgradering av fiskeflåten. Kystflåten skal fortsatt være ryggraden i næringen. Fiskeindustrien må omstilles slik at den kan produsere det markedet vil kjøpe. Oppdrett av nye arter er viktig for å bidra til fortsatt utvikling i havbruksnæringen. Innsatsen innen produktutvikling og markedsarbeid må styrkes.

Ordet i debatten:

Paul Dahlø, Landsstyret/Troms

053 Per Kristian Finstad, Oslo som fremmet følgende forslag:

Arbeiderpartiet vil prioritere en avgiftsnedsettelse av vekt-, års- og dieselavgift til EU-nivå og snarest tilrettelegge et veiprissystem som innebærer likt avgiftsnivå i hele EØS-EUområdet. Dette vil være en styrking av norsk næringslivs konkurransevne, spesielt i små- og mellomstore bedrifter.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling vedtatt. Forslaget fra Per Kristian Finstad avvist med overveldende flertall.

Offentlig eie av kraftselskapene

Ved utformingen av den framtidige energipolitikken, må det legges til rette for en helhetlig og overordnet styring av produksjon og distribusjon av elektrisk kraft.

Eierstrukturen og selskapsoppbyggingen for offentlig eide kraftselskaper har i den seinere tid utviklet seg bekymringsfullt. Arbeiderpartiet vil sette fokus på dette og vil arbeide for at fylkeskommunale og kommunale kraftselskaper fortsatt blir i offentlig eie. Noen selskaper utvikler konsernmodeller der kraftselskapet splittes opp i selvstendige aksjeselskaper. Selskapene må ikke organiseres slik at de kan hel- eller delprivatiseres eller belånes bit for bit. Ved omorganiseringer må det sikres at de ansattes medbestemmelses- og representasjonsrettigheter ivaretas.

Tore Gundersen, red.kom opplyste at redaksjonskomiteen trakk følgende setninger ut av sin inntilling:

Noen selskaper utvikler konsernmodeller der kraftselskapet splittes opp i selvstendige aksjeselskaper. Selskapene må ikke organiseres slik at de kan hel- eller delprivatiseres eller belånes bit for bit.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

6-årsreformen/ full barnehagedekning

Gjennom innføringen av reform -97 får vi en bedre og mer framtidsrettet grunnskoleutdanning. At alle 6-åringar gis et bedre tilbud i grunnskolen, er en viktig fordelingsreform som gir alle en mer likeverdig start på skolegangen.

Vårt mål om full barnehagedekning innen år 2000 står fast. Vi ser nå at noen kommuner bruker 6-årsreformen som begrunnelse for å redusere barnehagetilbudet.

Vi ser også at enkelte kommuner reduserer sin egen andel av driftsutgiftene, både til egne og private barnehager. Dette fører til høyere foreldrebetaling, og at enkelte foreldredrevne barnehager legges ned.

Dersom denne utviklinga fortsetter, må det vurderes å innføre en forpliktende nøkkel til fordeling av kostnadene.

Arbeiderpartiet vil også vurdere andre virkemidler for å nå målet om full barnehagedekning dersom dette blir nødvendig.

Ordet i debatten:

274 Odd-Tore Fygle som fremmet følgende forslag i debatten:

Siste setning endres slik: Arbeiderpartiet vil også vurdere andre virkemidler for å nå full barnehagedekning i henhold til prinsipp- og arbeidsprogrammet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling og Tore Fygles forslag enstemmig vedtatt.

Integrering av minoriteter

Det norske samfunn består av mange minoritetsgrupper fra flere ulike land og med forskjellig sosial og kulturell bakgrunn. Vår evne til toleranse blir satt på prøve. Vi har fått en ny

utfordring, men også nye muligheter i bestrebelsene på å skape et åpent og tolerant samfunn der alle får mulighet til å være aktive deltakere og der alle blir behandlet på en likeverdig måte.

Landsmøtet har vedtatt et program som inneholder en rekke konkrete tiltak for å integrere minoritetene. Å følge opp disse tiltakene blir en av de store utfordringene i årene som kommer. Likevel er det viktig å påpeke at integreringen må være en gjensidig prosess hvor både innvandrere og den norske befolkningen tilpasser seg et nytt samfunn.

Arbeiderpartiet vil ikke gi etter for krefter som vil utnytte problemene knyttet til integrering av minoriteter ved å sette disse opp mot andre svake grupper eller som på andre måter bidrar til å øke konfliktene mellom innvandrere og andre grupper i befolkningen. Arbeiderpartiets visjon om å bygge et samfunn basert på likeverd og solidaritet gjelder alle som bor i Norge. Det skal følges opp i praktisk politikk.

For å få til en vellykket integrering må rasisme slås tilbake. Rasisme fratrer mennesker rett til å ha en likeverdig delaktighet i et fellesskap. Vi stiller derimot opp for alle menneskers rett til å være likeverdige deltakere i samfunnet. Kamp mot rasisme og fremmedfrykt krever mobilisering i alle deler av samfunnet. Særlig er det viktig å mobilisere på skoler, i arbeidsivet og i organisasjonene.

Ordet i debatten:

044 Rune Kristiansen, Oslo som fremmet følgende tilleggsforslag:

En del ungdommer fra minoritetene har problemer med å få *lærlingeplass* i forbindelse med fagutdanning. Et viktig mål for Arbeiderpartiet er å skaffe alle en lærlingeplass. For å nå dette målet må det for det første opprettes flere plasser, og for det andre må det offentlige bidra med tilstrekkelige økonomiske midler.

067 Tariq Shahbaz, Oslo som foreslo at ordet "svake" på side 4, 2. avsnitt, 2. setning skulle strykes.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling med de to tilleggs/endringsforslag enstemmig vedtatt.

Kirkeasyl

Arbeiderpartiets landsmøte legger til grunn at vår flyktningepolitikk må bygge på hensynet til rettferdighet, forutsigbarhet og likebehandling. Lover, regler og praktiseringen av disse må gjelde likt for alle. Vi mener at dette ikke skal kunne omgås ved å gå i kirkeasyl.

Landsmøtet minner om den avtale som ble inngått mellom Regjeringen og kirken høsten 1993. Denne avtalen tok sikte på å løse en ulykkelig situasjon med over 600 mennesker i kirkeasyl, halvparten av dem barn. Myndighetene foretok en ny vurdering av asylsøknadene. Kirken forpliktet seg til gjengjeld å akseptere en ordinær behandling av asylsøkere som kom til landet etter dette. På tross av dette er kirkeasylet fortsatt en del av vår virkelighet.

Det er klart at hverken kirken eller samfunnet er tjent med at denne situasjonen fortsetter. De humanitære sidene ved kirkeasylet, spesielt at mange barn er kommet i en særlig vanskelig situasjon, krever at Regjeringen nå tar nye konkrete initiativer for å få en løsning på denne situasjonen.

Det må vurderes om de som nå sitter i kirkeasyl skal få sine saker gjennomgått på nytt. En slik vurdering må imidlertid skje i henhold til gjeldende lovverk og i samsvar med prinsippet om likebehandling av alle asylsøkere.

Dissens: Avsnittet over erstattes med:

De som nå sitter i kirkeasyl må få sine saker gjennomgått på nytt. Også en slik vurdering må imidlertid skje i henhold til gjeldende lovverk og i samsvar med prinsippet om likebehandling av alle asylsøkere.

Myndigheter og kirken må i fellesskap finne fram til løsninger som forhindrer at kirkeasyl blir en gjenganger i vår asyl- og flyktningepolitikk.

Det vises for øvrig til at Arbeiderpartiet og Regjeringen vil foreta en gjennomgang av praktiseringen av flyktningepolitikken fra de senere år og at Norge skal være rede til å ta sitt ansvar for mottak av et økt antall overføringsflyktninger fra FNs Høykommissær.

Ordet i debatten:

Jo Stein Moen, AUF/Landsstyret
074 Sidsel Bauck, Landsstyret
288 Ronald Linaker, Troms
084 Tord Schancke, Hedmark
085 Mette Fossum, Hedmark
292 Eva Johnsen, Troms
256 Eva Kristin Hansen, Sør-Trøndelag
Grethe Fossum, sentralstyret
Ellen Bergli, Landsstyret/Troms
104 Gry Larsen, Oppland

Dirigenten fremmet forslag om strek med de inntegnede talere.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Deretter hadde følgende ordet:

096 Reidar Åsgår, Hedmark
251 Torild Strand, Sør-Trøndelag
044 Gro Balas, Oslo
199 Trond Tystad, Hordaland
Anne Holt, regjeringen

Vedtak: Komiteflertallets innstilling vedtatt med 154 mot 125 stemmer som ble avgitt til fordel for mindretallets dissens.

Søndagsåpne butikker

Arbeiderpartiet er imot en utvikling der søndag blir en ny handledag. I Norge, som i de aller fleste andre land, er søndagen en dag som skiller seg fra andre ukedager. Slik må det fortsatt bli. Dette dreier seg både om hensynet til de ansatte i handelsnæringen, vårt forbruksmønster og om retten til å ha en dag preget av rekreasjon, fritid og ettertanke. Det må arbeides videre med hensiktsmessige virkemidler for å oppnå dette. I den sammenhengen kan det være et aktuelt virkemiddel å endre Arbeidsmiljøloven slik at også de ansatte i varehandelen gis vern mot natt- og helgearbeid. Vi ønsker ikke et lukket samfunn, men å hindre en utvikling i retning av søndagsåpen varehandel.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten refererte følgende permisjonssøknader:

083 Nils A. Røhne, Hedmark fra kl. 12.30
267 Bjørnar Olsen, Nordland fra kl. 11.30
270 Oddny Bang, Nordland fra kl. 14.00
273 Odd G. Andreaasen, Nordland fra kl. 14.00
291 Robert Hansen, Troms fra kl. 13.30
094 Lovise Skaug, Hedmark fra kl. 12.15
162 Randi Berntsen, Telemark fra kl. 14.45
159 Unni Havrås, Telemark fra kl. 14.45
155 Anne-Marie Haugen, Telemark fra kl. 14.45

Vedtak: Permisjonssøknadene godkjent.

Internasjonal uttalelse

Midt-Østen

Arbeiderpartiet vil oppfordre Israel og de palestinske myndighetene til igjen å få fortgang i fredsprosessen. I den sammenhengen må Israel trekke seg ut av Hebron, og dermed oppfylle Oslo-avtalen, og partene må raskest mulig finne en løsning på alle sider ved Hebron-spørsmålet. Samtidig er det viktig at partene avstår fra provokasjoner som kan få den spente situasjonen ut av kontroll. Det er nødvendig å skape et klima mellom partene som kan få fart i forhandlingene om viktige uløste spørsmål, slik som Jerusalems status og spørsmålet om en

palestinsk stat. Videre er det vesentlig for freden og stabiliteten i regionen at det kommer i gang fredsforhandlinger mellom Israel og Syria.

Sentral-Afrika

Den tragiske flyktningekatastrofen i Sentral-Afrika illustrerer den maktesløsheten verdenssamfunnet står overfor i slike situasjoner. Over én million flyktninger, hvorav de fleste er kvinner og barn, har ingen sikkerhet. Også hjelpearbeiderne har måttet flykte. Det er nødvendig å styrke verdenssamfunnets muligheter til å gripe inn for å hindre eller redusere omfanget av slike tragedier. Blant annet må FNs generalsekretær settes i stand til å gripe inn i slike krigssituasjoner på en bedre måte.

Arbeiderpartiet er tilfreds med at Norge aktivt har bidratt i det humanitære arbeidet i Rwanda, Burundi og Øst-Zaire. Det er videre viktig å støtte de institusjoner som virker for større rettssikkerhet i området, først og fremst det internasjonale tribunalet for Rwanda, FNs høykommissær for menneskerettigheter og lokale menneskerettighetsorganisasjoner.

Øst-Timor

Norge må bidra til at det legges internasjonalt press på myndighetene i Indonesia slik at situasjonen for befolkningen i Øst-Timor bedres og menneskerettighetene respekteres. Tildelingen av Nobels fredspris til Carlos Felipe Ximenes Belo og Jose Ramos-Horta har satt et berettiget søkelys på Indonesias undertrykkelse av befolkningen i Øst-Timor. Siden Indonesia invaderte Øst-Timor i 1975 har en tredel av befolkningen mistet livet som følge av krig, terror, sult og epidemier. Arbeiderpartiet håper fredsprisen kan være et bidrag til dialog og forsoning, og at det blir utarbeidet en fredsplan for området. Her vil vi støtte opp om FNs arbeid.

Kurdernes rettigheter

Kurderne er en folkegruppe som utsettes for undertrykking i flere land der de utgjør en minoritet. Arbeiderpartiet støtter kurdernes rett til kulturell identitet. I Tyrkia må alle politiske fanger løslates. Tyrkiske myndigheter må avstå fra vold og gå inn i en konstruktiv dialog med de kurdiske representanter som også avstår fra vold, med sikte på å finne en fredelig løsning på konflikten. I Iran blir kurderne grovt undertrykket. Flere representanter for det iranske kurdistsans demokratiske parti (PDKI) og andre representanter for kurderne er blitt drept eller arrestert av iranske myndigheter. Arbeiderpartiet protesterer mot dette. I forhold til Irak må de internasjonale garantiene for kurderne i Nord-Irak videreføres. Samtidig vil vi oppfordre de ulike kurdiske gruppene til å stanse de voldelige konfliktene seg imellom og i stedet samarbeide til felles beste.

Miljøsituasjonen i nordområdene

Miljøsituasjonen i Nordvest-Russland, særlig atomforurensing, er en av Norges største miljømessige og sikkerhetspolitiske utfordringer. En løsning av disse problemene krever store ressurser. Selv om Russland har ansvaret, er ikke landet i stand til å løse problemene alene. Derimot er det avgjørende at Russland prioriterer disse spørsmålene høyere. Samtidig tilsier Norges geografiske beliggenhet at vi tar et særlig ansvar, både gjennom å yte direkte bistand

og ikke minst gjennom å mobilisere andre land i et bredere internasjonalt samarbeid om disse problemene. Det er nødvendig å få disse spørsmålene høyere opp på dagsorden i EU, NATO og FN. Norge må fortsatt bidra med konkrete prosjekter på dette området.

Barnarbeid

Barnarbeid er et brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Barn blir fratatt sin egen barndom samtidig som de mister muligheten til utdanning. Ofte arbeider de under uverdige forhold. Barnarbeid skyldes både fattigdom og politisk aksept for slik virksomhet i enkelte land. Vi må aktivt bidra til å motarbeide barnarbeid gjennom politisk dialog og bistand som kan skape alternativer for disse barna. Prosjekter som gir barn mulighet til skolegang, samt økonomisk bistand til familiene, er bidrag til dette. For å få størst mulig kraft bak arbeidet mot barnarbeid, må disse spørsmålene reises aktivt i ulike internasjonale fora.

Vedtak: Redaksjonskomiteens forslag til internasjonal uttalelse vedtatt på alle punkter.

INNKOMNE FORSLAG BEHANDLET I REDAKSJONSKOMITEEN FOR ANDRE POLITISK SAKER

I INNKOMNE FORSLAG FRA HEFTE 1

2.01 SARPSBORG ARBEIDERPARTI Eiendomsskatt

Redaksjonskomiteens innstilling:
Oversendes det nye sentralstyret.

2.02 EIDSBERG ARBEIDERPARTI Ligningskontorene

Redaksjonskomiteens innstilling:
Forslaget ansees som innekket gjennom programmet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

2.09 LASTEBILEIERNES FORENING Nedsettelse av avgifter på varebiler

Redaksjonskomiteens innstilling:
Forslaget oversendes det nye sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

- 2.11 **LASTEBILEIERNES FORENING**
Avgiftsnivået i norsk transportnæring
- Redaksjonskomiteens innstilling:**
Forslaget overendes det nye sentralstyret.
- Vedtak:** Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.
- 2.12 **LASTEBILEIERNES FORENING**
Refusjonsordning på bruk av autodiesel i Norge.
- Redaksjonskomiteens innstilling**
Forslaget avvises.
- Vedtak:** Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.
- 2.16 **MALANGEN ARBEIDERLAG**
Øking av matvaremomsen
- Redaksjonskomiteens innstilling:**
Oversendes det nye sentralstyret.
- Vedtak:** Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.
- 7.02 **FLEKKEFJORD ARBEIDERPARTI**
Enerom syke- og aldershjem
- Redaksjonskomiteens innstilling:**
Forslaget ansees dekket gjennom programmet.
- Vedtak:** Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.
- 7.07 **JEVNAKER ARBEIDERPARTI**
Kommunelegetjenesten
- Redaksjonskomiteens innstilling:**
Forslaget ansees dekket gjennom programmet.
- Vedtak:** Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.
- 11.01 **JØSSUND ARBEIDERLAG**
Justispolitikk - politi- og lensmannsdistriktene i Norge
- Redaksjonskomiteens innstilling:**
Forslaget oversendes det nye sentralstyret.
- Vedtak:** Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

11.02 **JØSSUND ARBEIDERLAG**
Åremålsstillinger i rettsvesenet

Redaksjonskomiteens innstilling:
Forslaget avvises.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

13.07 **OSLO ARBEIDERPARTI**
Levekårsutfordringene i storbyene - indre øst.

Redaksjonskomiteens innstilling:
Forslaget ansees dekket gjennom programmet.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

14.13 **LASTEBILEIERNES FORENING**
Sterkere kontroll av løyve, drivstoff og kjøre- hviletid

Redaksjonskomiteens innstilling:
Redaksjonskomiteen viser til sentralstyrets merknad og foreslår at forslaget ikke underlegges ytterligere realitetsbehandling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

14.14 **LASTEBILEIERNES FORENING**
Innføring av krav om løyve for all ervervsmessig godstransport.

Redaksjonskomiteens innstilling:
Redaksjonskomiteen viser til sentralstyrets merknad og foreslår at forslaget ikke underlegges ytterligere realitetsbehandling.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

15.01 **KVINESDAL ARBEIDERPARTI**
Omlegging av SND

Redaksjonskomiteens innstilling:
Vi viser til landsstyrets vedtak og egen uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

15.02 **SOLUND ARBEIDERPARTI**

Kystflåten

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vi viser til programmet og egen uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

16.05 **OSLO ARBEIDERPARTI**

Flerkulturell samhandling

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vi viser til programmet og egen uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

18.02 **LINDEBERG ARBEIDERPARTILAG**

Kurdernes menneskerettighets-situasjon i Tyrkia

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vi viser til programmet og uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

18.03 **JØSSUND ARBEIDERLAG**

Menneskerettigheter Tyrkia-Kurdere

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vi viser til programmet og uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

18.04 **JØSSUND ARBEIDERLAG**

Norge- Tibet/Kina

Innstilling fra redaksjonskomiteen:

Forslaget avvises.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

II FORSLAG OVERSENDT I LØPET AV DEBATTEN

1. HANS BJERREGÅRD, OPPLAND OG HEDMARK, SENTRALSTYRET

Befolkningsutvikling

Landsmøtet i DNA ber Regjeringen ta initiativ til en analyse av befolkningsutviklingen i Oppland og Hedmark, og på grunnlag av den drøfte mål og virkemidler for å snu en negativ trend.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vi viser til egen uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker. Mindretallsinnstilling (2 personer): Oversendes sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens flertallsinnstilling vedtatt med stort flertall.

2. ELLEN BERGLI, TROMS - LANDSSTYRET

Fiskerinæringa

Fiskebedriftene må sikres kredittbetingelser som gjør dem i stand til å kjøpe når førsteklasses råstoff er tilgjengelig. Dette sikrer produksjon gjennom hele året, og derved sikres arbeidsplassene på land, og den lokale flåten sikres leveringsmuligheter.

Gode kredittbetingelser setter bedriftene i stand til å utnytte markedet og bygge opp bedriften for framtida.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Forslaget oversendes det nye sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

3. HANS HJERPEKJØN - VESTFOLD, LANDSSTYRET

Prinsipielle betraktninger

A.

Det opprettes en egen avdeling for sammekjønnskjærlighet i Familiedepartementet.

B.

Det utarbeides en stortingsmelding om homofile menn og kvinners livsvilkår i Norge.

C.

det tas initiativ til og legges til rette for forskning innenfor homo-relaterte emner.

D.

Sentralstyret og Landsstyret utformer forslag til et «Homo-politisk manifest» som skal forelegges neste landsmøte.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Forslaget oversendes det nye sentralstyret.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

4. **SVEIN FJELLHEIM, ROGALAND, REP. NR. 182**

Søndagsåpne butikker

Landsmøtet i DNA viser til kravene fra Handel- og kontors landsmøte vedr. søndagsåpne butikker hvor det bl.a. anmodes om at de ansatte i varehandelen også kommer inn under Arbeidsmiljølovens vern mot natt- og helgearbeid.

Landsmøtet gir sin prinsipielle tilslutning til ovennevnte krav fra Handel- og kontors landsmøte og anmoder regjeringen om å legge dette til grunn ved de vurderinger som skal foretas.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vi viser til egen uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

5. **KJELL ARE JOHANSEN, NORDLAND, REP. NR. 272**

Fiskeripolitikk

Innledning.

Fiskerinæringen er landets nest viktigste eksportnæring. Utbygging av nødvendig infrastruktur og modernisering av flåte og landanlegg må stå i forhold til næringens nasjonale betydning. Norsk fiskerinæring må også i framtida ha klare samfunnsmessige mål, der bosettingsmønster, verdiskaping og arbeidsplasser langs kysten vektlegges i tillegg til lønnsomhet.

Fiskeriavhengige kommuner og regioner må prioriteres ut fra sine historiske rettigheter i fiskeriene.

Råfiskloven forutsettes opprettholdt og eventuelt oppdatert.

Fiskeressursene.

Fiskeressurser er fellesskapets eiendom og kan ikke privatiseres ved omsettelige kvoter. Samhørigheten mellom de fiskeriavhengige samfunnene i nord og retten til fiskeressursene må styrkes. Kvoter skal fordeles ut fra god ressursforvaltning, regionalpolitiske målsetninger og med lokalpolitisk påvirkning. DNA må nærmere utrede om kvotene kan disponeres i en regional «kvotebank». Fiskeflåten skal fortsatt være eid av aktive fiskere, jfr. deltakerloven. Dispensasjon fra deltakerloven må gis

en streng praktisering. Det bør kun gis unntak fra deltakerloven for å sikre fiskeindustrien kontinuerlig råstofftilgang. Konesjonsvilkår må sikre at råstoffet landes på den aktuelle bedrift/region.

Flåtestrukturen.

Flåtestrukturen i Nordland og innenfor de enkelte regioner i fylket må utvikles ut fra lokale tradisjoner og muligheter. Rammebetingelsene for utvikling må legges til rette via en differensiert struktur med vekt på å opprettholde det disponible kvotegrunnlaget. Balansen i kvotetildelingen mellom trålflåte og kystflåte må opprettholdes. Flåtefornyelsen må sikre en struktur som gjør at kystflåten kan fiske sine disponible kvoter og gi grunnlag for å opprettholde en desentralisert mottaks- og foredlingsstruktur. Dette innebærer en sterk styring, dvs. begrensning og nedbygging av fabrikktrålerflåten. En utvikling med økt innslag av større kystfiskefartøy må ikke baseres på forverring av rammebetingelsene for de mindre fartøyene. Her vises til blant annet sjarkflåtens betydning for regioner som Lofoten. DNA må stille seg bak rettighetene til kyst og fjordfiskerne ved å gjennomføre fritt fiske og deltakelsesrett for fiske med fartøy under 10,67 m. Rettighetene til deltakelse i slikt fritt fiske må likevel fortsatt være knyttet til blad B i fiskermanntallet.

Økonomi.

Kvotegrunnlag og finansieringsordninger må gi grunnlag for lønnsomhet i fiskeflåten. For å sikre fornying må følgende forhold legges til grunn:

- Fiskeflåten må gis investeringsmidler på linje med øvrig næringsvirksomhet.
- SND må tilføre økt tilskudds- og låneramme til fornying av fiskeflåten. Lånefinansieringen må konkurrere med laveste markedsrente.
- Det må bli mulig med skatte og fondsavsetninger til finansiering av større kystbåter.
- Statlige midler til kommunale næringsfond må økes vesentlig og må også kunne brukes til finansiering av fiskebåter.
- Det må sikres risikokapital til fiskerisektoren med et samspill mellom landanlegg, industri, SND og regionale fond.
- SND-systemet må organiseres slik at beslutninger tas så nært brukerne som mulig.
- Det må etableres kondemneringstilskudd for å få eldre fartøy ut av fisket.

Fiskeripolitikken, herunder mål og strategier må fastlegges av lokale, regionale og nasjonale politiske myndigheter i et samspill.

Rekruttering.

Rekruttering til fiskeflåten er blant annet avhengig av lønnsomhet og mulighet til modernisering av flåten. Det er viktig å sikre at ungdom tar formell utdanning innen fiskeriene. For å rekruttere ungdom til fiskeflåten må fiskefartøyene ta inn lærlinger. Fartøy som benytter lærlinger må fortsatt sikres kompensasjon for merarbeid/utgifter. Lærlingekvote må vurderes. Ungdom som tar sikte på en høyere utdanning innen næringen må tildeles stipend som det knyttes særlige betingelser til, f.eks. at de skal arbeide innen fiskerinæringen.

Kvoter som faller bort ved opphør av drift/salg i en region må benyttes som rekrutteringskvote eller som tilleggskvote til den som investerer i nytt fartøy. Finansieringsmulighetene for unge etablerere må forbedres. Når fiskere når pensjonsalderen (70 år) bør det tas ut kvotetildelingen, slik at ungdom slipper til.

Omstrukturering.

Fiskerinæringen står overfor en kontinuerlig omstillingsprosess der fleksibilitet, lønnsomhet og markedstilpasning står sentralt. Næringsstrukturen må tilpasses lokale og naturgitte forhold. Det må tilrettelegges for et sterkere samarbeid mellom fangstleddet og foredlingssiden, både når det gjelder prisfastsettingen, salg og markedsføring.

Der aktive fiskere etablerer samdrift av landanlegg, produksjon, markedsføring, salg og eksport bør det gis støtte til etablering og opplæring.

Infrastrukturen på havnesiden er for dårlig. Det må tilføres økte midler til havneutbygging/farleder, som tjener både industrien og flåten.

Fiskeindustrien må sikres jevne leveranser slik at helårsarbeidsplasser kan oppnås. Fiskeindustriens avhengighet av råstoff fra den russiske flåten må reduseres. For å sikre leveranser til foredlingsindustrien bør føringstilskudd opprettholdes som virkemiddel.

Det må legges til rette for økt kompetanse på utdannings- og forskningssiden i landsdelen. Særlig er det behov for å bygge opp kompetanse innen produktutvikling, markedsføring og salg. Bedrifter må tildeles forskningsmidler slik at de kan kjøpe forskning på de felter som er spesifikke for dem.

Sendes: Fiskeriministeren
AP's fraksjon i næringskomiteen
Nordland Fylkeskommune
Landsmøtedelegatene
Presse/NRK
Troms og Finnmark Arbeiderpartiet

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vi viser til programmet og til egen uttalelse fra redaksjonskomiteen for andre politiske saker.

Ordet i debatten:

272 Kjell Are Johansen.

Vedtak: Redaksjonskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Dirigenten ga så ordet til repr.nr. 228 Per Kr. Øyen, Møre og Romsdal som etterlyste følgende forslag som var lagt fram i debatten torsdag om bygging av 3. gasskraftverk:

Gasskraftpolitikk

Det tredje gasskraftverket i Norge sees i sammenheng med Hydro Aluminiums produksjons- og moderniseringsplaner og bygges derfor på Tjeldsbergodden.

Ordet:

Tore Gundersen, red.kom opplyste at redaksjonskomiteen ikke hadde hatt dette forslaget til behandling.

Dirigenten opplyste om at forslaget var tatt med i landsmøtets protokoll og foreslo forslaget oversendt til sentralstyret.

Vedtak: Dirigentens forslag enstemmig vedtatt.

SAK 12 - AVSLUTNING

Dirigenten takket på vegne av dirigentene og sekretærene landsmøtet for et meget godt samarbeid og ga deretter ordet til partileder Thorbjørn Jagland som takket dirigenter, sekretærer og de ulike komiteer samt partikontorets ansatte for godt arbeid under landsmøtet. Deretter takket han følgende som gikk ut av tillitsverv og overrakte dem hver sin blomsterbukett.

Sentralstyret: Partisekretær Dag Terje Andersen
Turid Innstrand, Sør-Trøndelag
Wenja Ringen, Østfold
Herdis Meihack Engen, Vest-Agder

Kvinnepolitisk utvalg: Grete Berget, Oslo
Rikke Lind, Akershus
Laila Roel, Nord-Trøndelag
Walborg Fossan, Troms

Revisjonsnemnda: Harriet Andreassen
vararepresentantene Sissel Rønbeck og Harry Jørgensen

Thorbjørn Jagland takket for møtet og ønsket alle god tur hjem.

Til slutt sang forsamlingen "Ta hverandre i handa og hold" under forsangerne Vigdis Fossum og Bjørn Sandnes.

Møtet slutt kl. 14.25.

